BLAŽENI ALOJZIJE
Stepinac

»Nikada ne ću požaliti nijednog dana svojih dugih patnja, samo da se sačuva sloboda Crkve Božje i da se naš narod može opet u slobodi klanjati Bogu.«

(Bl. A. STEPINAC, Pismo p. Srećku Majstoroviću, OFM, Krašić, 12. siječnja 1960.)

GLASNIK POSTULATURE GODINA XVI. (2009.) 1.veljače BROJ 1. – 2. CIJENA 10 KUNA

Papina riječ

Papin nagovor u Lurdu uz molitvu Anđeo Gospodnji u nedjelju 14. rujna 2008.

Svakoga dana molitva Anđeo Gospodnji nudi nam mogućnost da, usred svojih aktivnosti, promislimo o otajstvu utjelovljenja Sina Božjega. U podne, kad nam prvi sati dana već donose osjećaj umora, naša raspoloživost i naša velikodušnost obnavljaju se razmatranjem Marijina "da". Taj jasan i bezrezervni "da" ukorijenjen je u otajstvo Marijine slobode, pune i cjelovite slobode pred Bogom, oslobođene svake povezanosti s grijehom, zahvaljujući povlastici njezina Bezgrješnoga Začeća.

Ta povlastica podijeljena Mariji, koja je razlikuje od našega stanja, ne udaljuje ju od nas, nego je upravo približava nama. Dok grijeh razdvaja, udaljuje nas jedne od drugih, Marijina čistoća čini je sasvim bliskom našim srcima, pozornom na svakoga od nas i željnom našega istinskoga dobra. Možete to vidjeti u Lurdu, kao i u svim marijanskim svetištima: neizmjerna mnoštva dolaze pred Mariju kako bi joj iznijela ono što je svakome najintimnije, ono što je svakome najviše na srcu. Ono što se mnogi zbog nelagode ili stida ne usude ponekad povjeriti ni svojim najbližima, to povjeravaju njoj koja je sva čista, njezinu Bezgrješnom Srcu: jednostavno, bez uljepšavanja, po istini. Pred Marijom, upravo zbog njezine čistoće, čovjek se ne libi pokazati u svojoj slabosti, predati joj svoja pitanja i svoje dvojbe, izreći svoje nade i svoje najtajnije želje. Majčinska ljubav Djevice Marije razoružava svaki vid oholosti; čovjeka osposobljava da se sagleda onakvim kakav jest te ga nadahnjuje željom da se obrati kako bi dao slavu Bogu.

Marija nam tako pokazuje pravi način napredovanja prema Bogu. Poučava nas da mu se približimo u istini i jednostavnosti. Zahvaljujući njoj otkrivamo da kršćanska vjera nije teret, nego je poput krila koje nam dopušta da letimo visoko te nađemo skrovište u zagrljaju Božjem.

Život i vjera vjerničkoga naroda otkrivaju da povlastica Bezgrješnog Začeća učinjena Mariji nije samo njezina osobna milost, nego je za sve, milost učinjena cijelom Božjem narodu. U Mariji Crkva već može promatrati na što je ona sama pozvana da postane. U njoj svaki vjernik može već od sada razmatrati savršeno ispunjenje svoga osobnoga poziva. Neka svatko od nas uvijek zadrži zahvalnost za sve što je Gospodin htio objaviti od svoga nauma spasenja po otajstvu Marije. Otajstvo koje se na nas na najizravniji način odnosi, jer nam je odozgo, s križa, koji upravo danas spominjemo i slavimo, sâm Isus objavio da je njegova Majka i naša Majka. Kao sinovi i kćeri Marijini možemo imati dijela na svim milostima koje su njoj učinjene, a neusporedivo dostojanstvo koje joj donosi povlastica Bezgrješnoga Začeća pada i na nas, njezine sinove.

Ovdje, blizu pećine, i u osobitu zajedništvu sa svim hodočasnicima prisutnima u marijanskim svetištima i sa svima bolesnima tijelom i dušom koji traže utjehu, blagoslivljamo Gospodina zbog Marijine prisutnosti usred njegova naroda te joj s vjerom upućujemo svoju molitvu: "Sveta Marijo, ti koja si se prije sto pedeset godina ovdje ukazala mladoj Bernardici, ti si doista 'nade živo vrelo' (Dante, Par., XXXIII, 12).

Mi hodočasnici pristigli ovamo iz svih krajeva, dolazimo kako bismo još jednom zahvatili vjeru i utjehu, radost i ljubav, sigurnost i mir, na izvoru tvoga Bezgrješnoga Srca: *Mostra te esse Matrem!* Pokaži se kao Majka svima, o Marijo! I daj nam Krista, nadu svijeta! Amen."

Na naslovnoj strani:
Vjernici župe Bl. Alojzija Stepinca iz Koprivnice na hodočašću u Krašiću, 11. listopada 2008.

Slike krašićkih hodočasnika proslijedio je Postulaturi D. Kučan, krašićki župnik

Urednikova riječ

„Nikada ne ću požaliti nijednog dana svojih dugih patnja“

Ove riječi jasno predočuju stav Alojzija Stepinca, razlog njegova trpljenja, obrazloženje njegove ljubavi, smisao njegova života i predanost do smrti

Tražeći odgovarajuće riječi za poveznicu između bl. Alojzija Stepinca, *Glasnika* i čitatelja u 2009. godini, imajući u vidu 49. obljetnicu njegove mučeničke i svetačke smrti, naišao sam na poruku koju je on uputio isusovcu o. Antunu Prešernu u Rim iz Krašića 27. rujna 1958., a glasi: „Nikada ne ću požaliti nijednog dana svojih dugih patnja, samo da se sačuva sloboda Crkve Božje i da se naš narod može opet u slobodi klanjati Bogu, kojemu jedinome pripada čast i slava.“

Te riječi jasno predočuju njegov stav, razlog njegova trpljenja, obrazloženje njegove ljubavi, smisao njegova života i predanost do smrti. One su prekaljene u evanđeoskoj brazdi vjernosti Kristu Gospodinu, jer što bi vrijedilo sav svijet zadobiti, a njega, Spasitelja, i dušu svoju izgubiti. Takvi su prijatelji Božji. Takvi su učenici Gospodnji. Jer su dopustili da ih Isusov Duh osvoji, bili su kadri osvajati duše i svijet za Isusa.

Taj će Duh Božji čitateljima i ovoga broja *Glasnika* omogućiti Isusovu blizinu, njegovu pomoć i utjehu u kušnjama svakidašnjega života, ako Krista Gospodina uzljube poput blaženog Alojzija i "zadrže ga kao svog prijatelja koji ih neće ostaviti makar ih svi ostavili, i koji neće dopustiti da na koncu propadnu“ (usp. *Nasljeduj Krista*, II, 7.).

Krist raspeti i uskrsli, na katedri križa i svoga srca, dao mu je kušati slatkoću jarma apostolskoga, ali i nadu pobjedne radosti, kako je to posvjedočio u pismu čč. ss. milosrdnicama sv. Vinka Paulskoga iz Krašića 22. svibnja 1956.: "Veli sveti Bernardo: 'bila bi sramota biti udo bez boli pod trnjem okrunjenom Glavom'. Na pastirima duša je samo da ispune i ono što isti apostol govori: 'Psuju nas, a mi blagosivamo; progone nas, a mi trpimo; hule nas, a mi molimo.' ... Od Golgote do uskrsnuća samo je mali razmak."

Nakon misnog slavlja bogoslovi su poveli procesiju i na ramenima su ponijeli izmučeno tijelo svoga Nadbiskupa u grobnicu iza glavnoga oltara u Zagrebačkoj katedrali kamo je nakon završnih obreda krenula rijeka pobožnika nadahnjujući se na njegovom primjeru i moleći njegov zagovor za jakost u poteškoćama života

„Psuju nas, a mi blagosivamo; progone nas, a mi trpimo; hule nas, a mi molimo.' ... Od Golgote do uskrsnuća samo je mali razmak.“

Takvome životnom hodu žele pridonijeti slike i članci u ovome broju *Glasnika*. Brojne svečanosti o 10. obljetnici njegova proglašenja blaženim bile su prigoda da se podsjetimo na Blaženikov duhovni i moralni značaj i obvezu da poput njega u sebi izgrađujemo sliku Kristovu (usp. 2 Kor 3, 18). O njemu je kao neumornom „atleti“ Kristovom, gorljivom poput sv. Pavla, posvjedočio državni tajnik Svete Stolice Tarcisio Ber-

Nadbiskup Alojzije Stepinac blagoslivlja hodočasnike grada Varaždina, u Mariji Bistrici, 2. srpnja 1939.

tone na proslavi u Zagrebu, brojni govornici na znanstvenom simpoziju u Zagrebu, u Lepoglavi, u Rimu te na brojnim proslavama diljem domovine i svijeta.

Šteta što se ni u jednom službeno pripremljenom slavlju, a pripremljena je i posebna građa za ta slavlja, pa ni na svečanom misnom slavlju 21. rujna 2008., nije čula molitva za proglašenje svetim bl. Stepinca. Činilo se da izvanjska pompoznost premošćuje mukotrpan rad u postupku njegove kanonizacije, a „u crkvi se Božjoj", reče bl. Alojzije, „ništa veliko ne događa bez molitve i žrtve".

Nastavljamo s objavljivanjem izvješća o euharistijskim kongresima. Oni su bili svjedočanstvo žive vjere u Isusa prisutnog u Euharistiji, po transupstancijaciji i po službi svećenika, kad on u Kristovo ime slavi Euharistiju, u osobi Krista Glave (*in persona Christi Capitis*) i ponavlja „riječi koje je on izgovorio nad kruhom i vinom ... vrši se ista pretvorba koju je on izvršio" (Kongregacija za kler, *Prezbiter, navjestitelj riječi, služitelj sakramenata ...*, III, 2; usp. Ivan Pavao II., *Ecclesia de Eucaristia*, 12; Benedikt XVI., *Sacramentum Caritatis*, 9, 11, 48), dakle *po ipsissima verba Christi*, (u posveti), a ne snagom cjelokupnog Rimskog kanona ili euharistijske molitve, jer je svećenik dužan nakon Kristovih riječi pokleknuti, a ne nakon završne doksologije, jer se događa prava pretvorba (koja to jest!). Stoga se klanja živome i prisutnome Bogu. To je Stepinac vjerovao, to i danas vjeruje Katolička crkva. A bl. Alojzije je taj nauk posvjedočio i na Euharistijskom kongresu u Jastrebarskom, koji prikazujemo u ovom broju Glasnika.

Euharistijska žrtva bila je izvor snage njemu, stotinama junačkih svećeničkih duša, kard. Kuhariću, čije se 7. obljetnice smrti spominjemo, i brojnim vjernicima u neizbrojivim logorima, osobito u Staroj Gradiški, kamo ih je nedužne, na preodgoj ili u smrt, poslao komunistički režim.

Zahvaljujem na suradnji, na svjedočanstvima o primljenim milostima po zagovoru bl. Stepinca, na fotografijama iz njegova života ili proslava u njegovu čast, te na molitvi za njegovo što skorije proglašenje svetim.

U Zagrebu, 10. veljače 2009.
dr. sc. Juraj Batelja, postulator

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženoga Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta za molitve i darove te za nesebično i velikodušno promicanje glasa svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

Župljani župe sv. Jeronima iz Maksimira u Zagrebu zajedno s brojnim članovima Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca iz župa grada Zagreba hodočastili su 10. studenoga 2008. na grob bl. Alojzija Stepinca i sudjelovali u večernjem euharistijskom slavlju. Molitvu krunice i liturgijsko pjevanje predvodio je župni zbor pod ravnanjem s. Imakulate Lukač, a u koncelebraciji je sudjelovao i župnik vlč. Tomislav Petranović.
Ovo hodočašće i sva druga okupljanja članova spomenute Molitvene zajednice animirala je s. Anđelita Šokić. Spomenimo da je osobito brojna i aktivna u gradu Zagrebu Molitvena zajednica u župi Travno, koja sa svojim župnikom vlč. Josipom Horvatom održava redovite mjesečne susrete.

Teološki podlistak

Nema gotovo nijednoga pisanoga dokumenta bl. Alojzija – njegove propovijedi, njegova osobnoga pisma – bez citiranja Svetoga pisma. On je živio sa Svetim pismom i od Svetoga pisma u poznavanju Božje Riječi i u najdubljoj vjernosti Crkvi. Blaženik je imao neprestano pred očima katoličku istinu da je Božja objavljena Riječ nerazdvojivo vezana uz egzistenciju Crkve koja je mističko Tijelo Kristovo.

Crkva nam daruje *Sveto pismo*

Piše: dr. Josip Sabol

Crkva je ona koja nam je darovala *Sveto pismo*. Crkva je ona koja nam čuva izvornu i neiskrivljenu Božju Riječ. To može ostvarivati i to je njezino poslanje jer je Crkva mističko Tijelo Kristovo, to znači da je u njoj i samo u njoj prisutan Bogočovjek Isus Krist. Egzistencijalno posadašnjenje Krista Gospodina vidljivo je i opipljivo u sakramentalnom životu Crkve i vjernika. Katolička crkva ne crpi svoju životnu snagu iz osjećajnoga i intelektualnoga sjećanja na Božja djela u prošlosti, nego iz svoje vlastite egzistencije.

Ona nije učinkovito prisutna u svakom vremenu ljudske povijesti samo iz tumačenja Božje objave, koja se dogodila prije dvije tisuće godina, nego Crkva živi, djeluje i posadašnjuje sebe iz svoje sakramentalne svetosti jer je ona Tijelo živoga uskrsloga Krista, njezina Gospodina i Utemeljitelja. U tome je posljednji i najdublji razlog za nepokolebljivu sinovsku vjernost i ljubav prema Crkvi u životu bl. Alojzija. Na neki način daje Blaženik prvenstvo Crkvi pred *Svetim pismom*. U tome je suglasan s velikim Augustinom, koji je rekao: „Ja ne bih poklonio Evanđelju svoju vjeru kad me ne bi na to pokretao autoritet sadašnje Katoličke crkve.“ Ovime je jasno rečeno da je Crkva najprije prisutna među ljudima, i to kao Kristovo Tijelo. Njezina tjelesnost najprije svjedoči prošlost, u kojoj se dogodila stvaralačka i spasiteljska volja Trojednoga Boga.

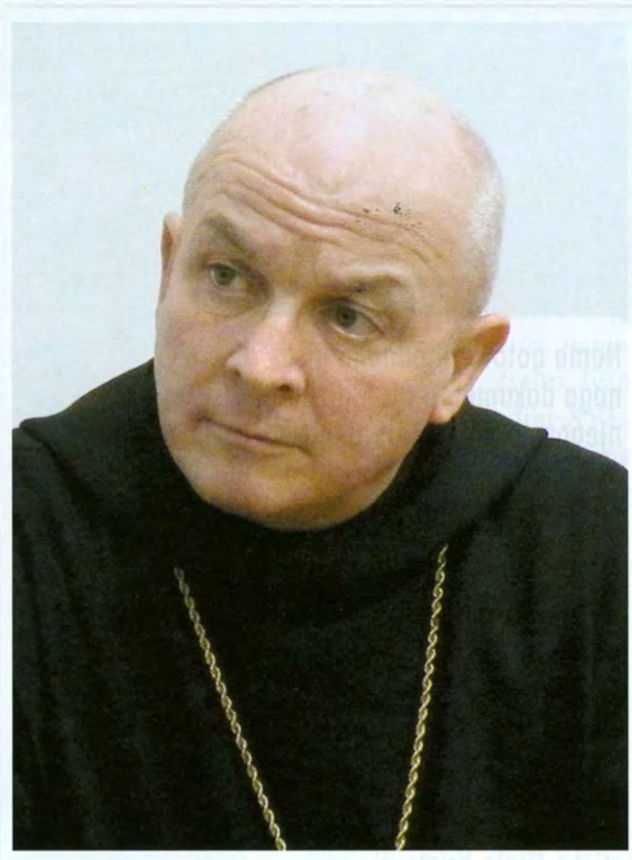
Sveto pismo, uzeto za sebe, ne pokazuje jedinstvenost nego višestruku proturječnost. Ovo pitanje, ovaj problem nije potpuno riješen ni s kanonom *Svetoga pisma* – s mjerodavnim crkvenim popisom svetopisamskih dokumenata. Tek živa volja Crkve povezuje razne često protuslovne elemente u ovim dokumentima i na taj način uspostavlja jedinstvenost *Svetoga pisma* i naše vjere, ispovijedajući da je Isus iz Nazareta pravi Bog i pravi čovjek, da je on Krist Gospodin, druga božanska osoba Presvetog Trojstva.

S vjerom da je Bog postao čovjekom, nalazi Crkva onaj temelj, na kojemu počiva njezino značenje i njezina bitna važnost za čovječanstvo kroz povijest. I obratno, taj temelj omogućuje da Crkva može vjerovati u Bogočovjeka Isusa Krista, samo ako mi zajedno s Crkvom vjerujemo da je Isus Sin Božji, da je Isus

istinski i u najdubljem smislu objavitelj Boga. Odatle slijedi da samo u slučaju da je Isus Sin Božji, možemo mi ljudi imati dijela na Božanstvu Boga u istinskoj spoznaji Boga.

Drugim riječima: bez vjere Crkve da je Isus Sin Božji, ostao bi Bog za nas ljude zauvijek zagonetka i nepoznanica. Ljudi bi bili osuđeni na neumorno traganje za Bogom bez ikakva jamstva da će Boga ikada spoznati. Mnogoboštvo je baš dokaz ovoga neuspješnoga traganja čovjeka za Bogom. Tko ne pozna Isusa, taj ne pozna ni Boga. Isusove riječi glase: „Tko vidi mene, vidi Oca. Ja i Otac jedno smo.“ To isto kaže Isus rečenicom: „Ja sam Put, Istina i Život.“ Možemo stoga zaključiti: do Boga – našega nebeskoga Oca – dolazimo po Isusu. Do spoznaje da je Isus Sin Božji dolazimo u Crkvi i po Crkvi.

Imajući ovo pred očima razumijemo jako dobro zašto je bl. Alojzije dao prvenstvo Crkvi u svojoj vjernosti i ljubavi. On je znao da svu ljepotu i sve bogatstvo vjere dobiva od Crkve. Neka bude Blaženik i nama uzor u vjernosti i odanosti našoj Katoličkoj crkvi, koja je bila i koja jest od životnog značenja za naš hrvatski narod i čitavo čovječanstvo.

Opat Christopher M. Zielinski, potpredsjednik Papinske komisije za kulturna dobra Crkve i Komisije za sakralnu arheologiju, posjetio je u četvrtak 4. prosinca 2008. grob bl. Alojzija. Od 12. godine života u rodnom se Clevelandu susreo s bl. Stepincem, od čije žrtve, hrabrosti i vjere živi Crkva u Hrvata i nadahnjuju se katolici širom svijeta, a on je i „nada za plodnu budućnost čovječanstva“.

Premda je drug Vladimir Bakarić na sjednici vlade s prjezirom rekao: „Čemu ta rasprava? Pokopat ga da mu se za grob ne zna!“, nadbiskup Stepinac je pokopan u svojoj katedrali. Čelnicima Kom. partije nije se ispunila ni druga želja – da se iza zatvorenih vrata ne će vidjeti Stepinčeva slava, a ona je obišla cijeli svijet i ispunja nebo! Mons. Franjo Šeper, još uvijek „nadbiskup dodijeljen zapriječenoj biskupskoj stolici Zagrebačke nadbiskupije“, u noći od 12. na 13. veljače 1960. pred katedralom je dočekao mrtvo tijelo nadbiskupa mučenika Stepinca, te ga uz molitve i suze hrabrog mnoštva vjernika i bogoslova položio na odar u središtu prvostolnice do ukopa, u subotnji dan, 13. veljače 1960.

Pobožnost križnoga puta u Mariji Bistrici bila je sastavni dio 277. zavjetnog hodočašća grada Zagreba u Mariju Bistricu, kojim su započele svečanosti obilježavanja 10. obljetnice proglašavanja blaženim kard. Alojzija Stepinca, 14. rujna 2008.

10. obljetnica proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca

Svečanost obilježavanja 10. obljetnice beatifikacije bl. Alojzija Stepinca započela je hodočašćem mladih i 277. zavjetnim hodočašćem vjernika grada Zagreba u hrvatsko nacionalno marijansko svetište Mariju Bistricu pod geslom "Meni je živjeti Krist". Euharistijsko slavlje u nedjelju 14. rujna 2008. predvodio je kard. Josip Bozanić.

U utorak 16. rujna tri stotine svećenika Zagrebačke nadbiskupije hodočastilo je u Lepoglavu, Macelj i Krašić – mjesta posebice povezana s bl. Stepincem i koja su u prošlom stoljeću bila simbolima mnogih patnja i stradanja hrvatskoga naroda, svećenika i vjernika laika.

U srijedu 17. rujna održan je u zagrebačkoj prvostolnici susret vjeroučitelja osnovnih i srednjih škola te odgojiteljica u vjeri Zagrebačke nadbiskupije. Tom su prigodom svečano dodijeljeni trajni kanonski mandati (mandati do opoziva) za 55-ero vjeroučitelja i vjeroučiteljica koji su za to stekli tražene uvjete. Nakon uvodnih predavanja svečanu je Euharistiju predvodio kard. Josip Bozanić. U propovijedi je kardinal Bozanić istaknuo lik bl. Stepinca kao uzor kršćanskoga života i preporučio sve prisutne zagovoru bl. Stepinca. U večernjim je satima toga dana u dvorani „Vijenac" Nadbiskupskog pastoralnog instituta u Zagrebu predstavljena knjiga „Blaženi Alojzije Stepinac – baština koja obvezuje" zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića. U knjizi su objavljene homilije koje je kardinal Bozanić održavao na Stepinčevo od 1998. do 2008. i pastirsko pismo "Najsvjetliji lik Crkve Božje u Hrvata", koje je napisao u povodu 100. obljetnice rođenja tada još sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca.

U četvrtak 18. rujna, na 62. obljetnicu otkako je komunistički režim dao uhititi nadbiskupa Stepinca, bio je dan klanjanja u cijeloj Zagrebačkoj nadbiskupiji. U zagrebačkoj katedrali večernje misno slavlje predvodio je pomoćni zagrebački biskup Valentin Pozaić.

Nakon mise održano je klanjanje tijekom kojega se razmatralo o euharistijskoj tajni na temelju propovijedi bl. Alojzija Stepinca i molilo za Crkvu, domovinu, svetost svećenika, redovnika i redovnica, te potrebu revnih i neustrašivih svjedoka vjere po primjeru bl. Alojzija.

Državni tajnik kardinal T. Bertone blagoslivlja prostorije Hrvatskoga katoličkog sveučilišta u Zagrebu, 19. rujna 2008.

Središnji događaj proslave 10. obljetnice beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca bilo je svečano misno slavlje koje je u nedjelju 21. rujna na trgu ispred zagrebačke katedrale predvodio državni tajnik Svete Stolice kard. Tarcisio Bertone zajedno s apostolskim nuncijem u RH mons. Mariom Robertom Cassarijem, zagrebačkim nadbiskupom kard. Josipom Bozanićem, predsjednikom HBK nadb. Marinom Srakićem, hrvatskim biskupima i s više od dvjesto pedeset svećenika.

U petak 19. rujna održan je u dvorani „Vijenac" Nadbiskupskog pastoralnog instituta u Zagrebu međunarodni znanstveni simpozij "Kardinal Alojzije Stepinac – povijesni kontekst u međunarodnoj perspektivi". Otvorio ga je zagrebački nadbiskup kard. Josip Bozanić.

Prvo izlaganje o temi „Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački, pod lupom povjesničara i diplomata (1941. – 1945.)" održala je povjesničarka iz New Yorka dr. Esther Gitman. Kratko je podsjetila i na povijesni okvir razdoblja od 1933. godine, tj. od pojave fašizma, a potom je u izlaganju predstavila spoznaje do kojih je došla u svom istraživanju koje je tijekom 2002. godine provela zahvaljujući Fulbrightovoj stipendiji. U intervjuima, koje je provela za potrebe istraživanja, obuhvatila je mnoge Židove koji su spašeni. U mnogima od tih priča gotovo redovito je nailazila na ime Alojzija Stepinca. Podsjetila je i na prve dokumente dr. Ive Politea u kojima se upućuje na propovijedi u kojima je Stepinac osuđivao progone, stoga su se njegove propovijedi kao propaganda protiv ustaša širile među partizanima. Posebno je istaknula kako su uhićenje i presuda nadbiskupu Stepincu prouzrokovali reakcije diljem svijeta i napise u tisku, poput onih kako je nakon okupacije Hrvatske nadbiskup Stepinac riskirao svoj život da spasi Židove. Stepinac je uspio postići ukinuće naredbe da svi Židovi moraju nositi žutu oznaku, osudio je rasističke ratne zakone, skrivao je Židove pod vlastitim krovom, a isto su činili i mnogi svećenici.

No, s obzirom na optužnicu koja je podignuta u Jugoslaviji, Stepinčevo ime postalo je zapravo sinonim za ustaške zločine. Takve laži širile su jugokomunističke vlasti, ali i neki povjesničari. No, bilo je i povjesničara koji poštuju i ističu njegovo hrabro držanje. Da bi se ispravno procijenila Stepinčeva uloga tijekom toga razdoblja važno je razjasniti što se tražilo od njega u ulozi nadbiskupa.

Gotovo svi svećenici Zagrebačke nadbiskupije sudjelovali su u proslavi svećeničkog dana kojim je obilježena 10. obljetnica beatifikacije kard. Stepinca, u župnoj crkvi u Lepoglavi, 16. rujna 2008.

Funkcija katoličkih prvaka bila je osigurati duhovno vodstvo bez obzira na to tko je kontrolirao činjenično stanje, nadbiskup Stepinac je stoga trebao ostvariti neke odnose s onima na vlasti. No, on je činio mnogo više, osuđivao je i digao je svoj glas protiv narušavanja ljudskih prava. Također se trebao držati instrukcija koje je dobivao iz Vatikana, a to je da mora paziti na svoje ponašanje kako bi mogao spašavati ljudske živote.

Dr. Ronald J. Rychlak, profesor prava i povijesti na The University of Mississippi, održao je predavanje o temi „Kardinal Stepinac, papa Pio XII. i Rimokatolička crkva za vrijeme Drugoga svjetskog rata". Istaknuo je kako Stepinčeve riječi i postupci prije, tijekom i nakon rata dokazuju kako nije bio nacionalist niti rasist. Od svećenika je tražio da pomažu prognanim Židovima te je pokrenuo akciju za pomoć židovskim izbjeglicama, u svojim pastirskim pismima suprotstavljao se progonima. Stajao je iza svojih riječi svojim djelima. Mnoge je sakrivao u svom domu, samostanima, a isto su činili i mnogi svećenici.

Profesorica povijesti sa sveučilišta u Trnavi dr. Emilia Hrabovec svoje predavanje „Sveta Stolica, Istočna Europa i počeci hladnog rata" predstavila je u širem kontekstu političkih zbivanja od 1933. godine do poslijeratnog razdoblja u Poljskoj, Češkoj i Slovačkoj, Mađarskoj i Jugoslaviji. Posebno se osvrnula na razdoblje neposredno nakon II. svjetskog rata i na odnos komunističkih režima prema Katoličkoj crkvi u pojedinim zemljama.

Dr. Roberto de Mattei, povjesničar iz Rima, u predavanju „Crkva i komunizam u učenju blaženog Alojzija kardinala Stepinca" istaknuo je da je bl. Stepinac vjerovao kako je komunizam sam po sebi neprirodan i da će propasti. Dapače, predvidio je da će se strukture real-komunizma srušiti. Toga su bili svjesni i komunistički vođe, pa su pribjegli politici ispružene ruke. Istočna politika na neki je način bila potpora komunizmu, i tako je pridonijela da kasnije padne. Stav blaženoga Stepinca simbol je otpora komunizmu, za razliku od istočne politike. Njegov stav su više ili manje slijedili mnogi biskupi koji su u Hrvatskoj nastojali slušati direktive Svete Stolice, te su nastojali sačuvati živu vjeru kod vjernika.

U petak 19. rujna državni tajnik Svete Stolice kard. Tarcisio Bertone predvodio je slavlje blagoslova prostorija Hrvatskoga katoličkog sveučilišta u Zagrebu, a u subotu 20. rujna blagoslovio je temeljni kamen zgrade HBK u Zagrebu.

Iste je večeri u zagrebačkoj prvostolnici održano bdjenje u kojem su sudjelovali mladi vjernici te članovi udruga i pokreta. U prvom satu bdjenja održan je meditativno-glazbeni program, a u drugom dijelu bdjenja sudjelovao je i državni tajnik Svete Stolice kard. Tarcisio Bertone, koji se mladima obratio prigodnim riječima.

Središnji događaj proslave 10. obljetnice beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca bilo je svečano misno slavlje, koje je u nedjelju 21. rujna na trgu ispred zagrebačke katedrale predvodio državni tajnik Svete Stolice kard. Tarcisio Bertone zajedno s apostolskim nuncijem u RH mons. Mariom Robertom Cassarijem, zagrebačkim nadbiskupom kard. Josipom Bozanićem, predsjednikom HBK nadb. Marinom Srakićem, hrvatskim biskupima i s više od dvjesto pedeset svećenika.

Prostor liturgijskoga slavlja bio je urešen s nekoliko znakova dugostoljetne i bogate baštine vjere u zagrebačkoj Crkvi. Pred portal katedrale stavljen je jednostavni hodočasnički križ koji je nadbiskup

Predavači na Međunarodnom znanstvenom simpoziju "Kardinal Alojzije Stepinac – povijesni kontekst u međunarodnoj perspektivi", u Zagrebu, u petak 19. rujna 2008.

Stepinac na svojim ramenima nosio na hodočašću u Svetoj Zemlji 1937. godine. Nad oltarom bijaše istaknut lik Krista u slavi, preslika freske iz drevne kapele svetog Stjepana Prvomučenika, koju je sagradio zagrebački biskup Stjepan II., a nalazi se u sklopu Nadbiskupskoga dvora. U euharistijskom slavlju koristio se kalež kojim se kardinal Stepinac služio za vrijeme svoga zatočeništva u Krašiću.

Pozdravljajući kard. Bertonea i sve nazočne pred početak euharistijskog slavlja, kardinal Bozanić je istaknuo i ovu misao: „Dok se pojedinci u Hrvatskoj i u svijetu – još uvijek zaslijepljeni istim ideologijama koje su milijune ljudi izložile patnjama i smrti – trude da svijetla stranica života kardinala Stepinca bude što više zatvorena, kako ih istina o njemu ne bi dovela do priznanja vlastitih životnih promašaja, ovaj puk želi jasno reći da je za njega, da je za nas kardinal Alojzije Stepinac istinski odraz svetosti, kojemu svakodnevno ovaj vjerni narod upućuje bezbroj molitava."

Liturgijsko pjevanje predvodili su katedralni muški i katedralni mješoviti zbor i mješoviti zborovi zagrebačkih župa sv. Josipa s Trešnjevke i sv. Male Terezije, pod ravnanjem mo. Miroslava Martinjaka, uz instrumentalnu pratnju Nevena Kraljića na orguljama i limenog puhačkog kvinteta. Među vjernicima koji su se okupili na misnom slavlju bili su i predstavnici javne vlasti.

Uspostavljena Metropolija đakovačko-osječka

Papa Benedikt XVI. je 18. lipnja 2008. uspostavio novu Crkvenu pokrajinu đakovačko–osječku te je uzdigao biskupiju Đakovačko–osječku na metropolitansko sjedište, dokidajući naslov *bosansku*, a dodavši onaj *osječku*, jer je Osijek najveće središte Slavonije; dodijelio joj je kao sufraganske biskupije Srijemsku i Požešku biskupiju, koje su dosada pripadale crkvenoj pokrajini Hrvatsko–slavonskoj; za prvog nadbiskupa metropolita đakovačko-osječkog Sveti Otac imenovao je mons. Marina Srakića, dosadašnjeg biskupa đakovačko-srijemskog.

Čestitamo nadbiskupu mons. Marinu Srakiću i biskupima sufraganima mons. Antunu Škvorčeviću, biskupu požeškome, te mons. Đuri Gašparoviću, biskupu srijemskome, na ostvarenju ovog značajnog crkvenog ustrojstva.

Neka novu Metropoliju zagovara bl. Alojzije! O njemu je mons. Srakić, kao duktor bogoslova, zabilježio u „Duktorskom tefteru" (dnevniku) Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu, na dan Blaženikove smrti, 10. veljače 1960. sljedeće:

Mons. Marin Srakić

10.II. Mala šetnja. Pod večerom smo čuli od Preč. G. Dr. Zvonimira Markovića, da je danas poslije podne preminuo: Njegova Uzoritost Dr. Alojzije Stepinac – kardinal – nadbiskup zagrebački. Jedno zlo za drugim. Možemo zajedno s učenicima sv. Martina reći: 'Cur nos deseris Pater?' (Zašto si nas napustio, Oče?, op. J. B.). Zasjala je još jedna zvijezda na nebu.

Nadamo se, da ćemo i mi doživjeti, da ga jednog dana vidimo na oltaru. To je želja cijelog našeg naroda – cijelog svijeta.

Stepinac i Crkva u Hrvatskoj ostali su vjerni Kristu i Papi

Misli iz propovijedi državnoga tajnika Svete Stolice kardinala Tarcisia Bertonea održane na misi prigodom 10. obljetnice beatifikacije kard. Alojzija Stepinca 21. rujna 2008. na trgu pred zagrebačkom katedralom

Biskupi Hrvatske biskupske konferencije sudjeluju u Euharistijskom slavlju kojim je proslavljena 10. obljetnica proglašenja blaženim kard. Stepinca, 21. rujna 2008.

Okupili smo se ovdje da bismo iznijeli na svjetlo evanđeosku dosljednost i hrabrost koje su obilježile život i smrt ovoga junačkoga sina vaše zemlje; ovdje smo i da bismo se, istovremeno, upitali slijedimo li i kako stope ovoga vjernoga Kristova učenika koji je poštovao i Crkvu i hrvatsku domovinu (...).

Pridružujući svoju žrtvu patnjama Kristovim, bio je miran i pozivao narod na postojanost u vjeri: „Krist je naš vođa, jedini i najsigurniji, kroz stoljeća. Neka to ostane zauvijek! Ako to naš narod zaboravi, onda su sve vođe beskorisne. Neprestano molim, koliko god mi je to moguće, da naš narod ostane Kristov narod. Bez toga, sve drugo ne vrijedi ništa." (*Pismo o. Miroslavu Vaninu, DI.*, od 10. srpnja 1954., Arhiv Postulature, XII, 249).

U onim teškim godinama pod komunističkim režimom nije bilo lako oduprijeti se opetovanim i upornim kušnjama i mamljenju diktatorske vlasti koja je nudila svakovrsne privilegije u zamjenu za izdaju. Ali, Bogu hvala, Stepinac i Crkva u Hrvatskoj ostali su vjerni Kristu i Papi, rimskome biskupu, slijedeći primjer vaših pređa koji su prvi od slavenskih naroda velikodušno prihvatili navještaj evanđelja (...).

Dopustite da dodam kratko razmišljanje glede slike vinograda koji bi se zgodno mogao odnositi na Hrvatsku, vašu predivnu zemlju bogatu stoljetnom kršćanskom tradicijom; vinograd je i Crkva i svijet, u kojima su svi pozvani raditi. Drugi su se dosad brinuli o evangelizaciji i očuvanju vjere u Hrvatskoj, a sada je na vama, današnjem naraštaju Hrvata katolika, red da nastavite to apostolsko djelo. Kako nam je predložio papa Benedikt XVI. u svojim prvim riječima kao Petrov Nasljednik, svatko od nas treba biti „ponizni radnik" u vinogradu koji pripada Gospodinu, u Crkvi i svijetu. Budite, dakle, mudri i savjesni tumači vaše kršćanske tradicije koja je od hrvatskoga naroda učinila katolički narod, i znajte se s odvažnim i razboritim razlučivanjem suočiti s izazovima koje predstavlja primamljivi moderni napredak i današnja liberalistička i relativistička kultura. Čuvajte cjelovitim blago vjere i moralne vrjednote koje ste primili od vaših pređa te ih isto tako predajte naraštajima koji će vas naslijediti. Plaća će biti jednaka za sve: raj i blaženo gledanje Boga u njegovu kraljevstvu mira i ljubavi.

Predraga Crkvo u Hrvatskoj, ugledaj se s odlučnošću u primjer ovog herojskog svjedoka Kristova! Kao on, neka nitko od tvojih sinova ne oklijeva suočiti se s teškoćama, protivštinama i patnjom prije nego li izdati vlastitu savjest i tako pogaziti riječ danu Kristu i Crkvi. Neka svatko, poput blaženoga Alojzija Stepinca, svom snagom traži Gospodina i bude strpljiv i ustrajan u njegovu nasljedovanju."

Prinositelji prikaznih darova odjeveni u narodne nošnje s područja Zagrebačke nadbiskupije sudjeluju u misnom slavlju kojim je obilježena 10. obljetnica beatifikacije kard. Stepinca, 21. rujna 2008.

Pariški nadbiskup kard. André Armand VING-TROIS predvodio je misno slavlje i propovijedao u katedrali Notre Dame u Parizu, 29. rujna 2008., na proslavi 10. obljetnice beatifikacije kardinala Stepinca. U uvodu u misno slavlje rekao je: „Njegova vjernost zajedništvu s Crkvom dovela je do njegova uhićenja pa do lažnoga procesa koji mu je nametnut. U učestaloj praksi komunističke vladavine u istočnoj Europi, montirane optužnice, usmjerene prema diskreditiranju njegova pastirskoga lika, služile su opravdanju osude koja je bila unaprijed donesena i koju je lažna presuda samo potvrdila."

Proslava u Ogulinu

Kod kapelice bl. Alojzija Stepinca u ogulinskom naselju Procama uoči desete obljetnice proglašenja blaženim kardinala Stepinca u četvrtak 2. listopada 2008. svečanu misu predvodio je novi župnik Generalskoga Stola i Mrežničkoga Bresta o. Branimir Trusić, iz reda cistercita. Koncelebrirali su ogulinski župnik i dekan mr. Tomislav Rogić i župni vikar Petar Šporčić. Misno slavlje na kojem se okupilo gotovo dvije stotine vjernika uveličao je župni zbor pod vodstvom s. Pankracije i uz orguljsku pratnju prof. Slavka Barčića. Bila je to jubilarna peta proslava obljetnice proglašenja kardinala Stepinca blaženim kod nove kapelice u Procama.

Proslava u Zaprešiću

Udruga za promicanje kršćanskih vrjednota, ljubavi, dobrote i mira prema čovjeku *Stepinčeva oaza mira* u suradnji sa župom sv. Petra ap. iz Zaprešića u petak 3. listopada 2008. organizirala je prigodni program u povodu 10. obljetnice beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca. Program je započeo misnim slavljem, koje je u kripti crkve sv. Ivana Krstitelja predvodio vlč. Damir Ocvirk u koncelebraciji s upraviteljem župe Ivanom Frkonjom.

Nakon mise u kripti je održan prigodni program pod geslom „Bl. Alojzije Stepinac – izazov za kršćansko djelovanje danas" i prikazan film s Blaženikova suđenja. U glazbenom dijelu programa sudjelovao je župni mješoviti zbor *Sv. Cecilija*, koji je i pjevao za misnog slavlja, te zbor mladih, dječji zbor „Božje krijesnice" i slavljenički tim Molitvene zajednice „Bl. Alojzije Stepinac", koja djeluje pri župi od 2000. godine.

Zahvalnica u Krašiću

U župnoj crkvi Presvetoga Trojstva u Krašiću u nedjelju 5. listopada 2008. vjernici su misnim slavljem zahvalili Bogu za 10. obljetnicu beatifikacije kard. Alojzija Stepinca. Misno slavlje predvodio je preč. Matija Burja, a u koncelebraciji su bili župnici mons. Matija Stepinac iz Zagreba, fra Marijan Jelušić iz Ogulina, Petar Ribarić iz Desinca, umirovljeni torontski župnik Josip Đuran i domaći župnik Dragutin Kučan. Misa je bila i zahvalnica za plodove zemlje. Stoga je neposredno prije i nakon misnog slavlja na trgu ispred župne crkve održan prigodni program, u kojem su sudjelovali učenici, članovi KUD-ova te limena glazba iz Zaboka. Na misnome slavlju sudjelovao je velik broj župljana i hodočasnika.

Blagoslov kapele bl. Alojzija Stepinca u Završju Podbelskom

Varaždinski biskup Josip Mrzljak blagoslovio je 12. listopada 2008. novu kapelu bl. Alojzija Stepinca u Završju Podbelskom, filijali župe Margečan. Biskup Mrzljak predvodio je misno slavlje za oltarom na otvorenom kod spilje Majke Božje Lurdske, podignute uz kapelu. Kapela je izgrađena i cjelovito uređena prinosom župljana.

U slavlju je sudjelovao velik broj ministranata, prvopričesnika i krizmanika te mladih u narodnim nošnjama. Na svečanosti se okupio velik broj redovnica, bogoslova te župljana i hodočasnika. Bili su tu i predstavnici mjesnih i županijskih vlasti, izvođači radova na gradnji kapele. Sve ih je srdačno pozdravio domaći župnik Alojzije Pakrac.

Mnoštvo vjernika okupilo se na blagoslov kapelice podignute u čast bl. Alojzija Stepinca u Završju Podbelskom, 12. listopada 2008.

Slavonski Brod

Župa Gospe od Brze Pomoći u Slavonskom Brodu upriličila je 10. listopada 2008. zahvalni spomen 10. obljetnice proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca i početak velike devetnice za osnivanje župe u naselju A. Hebranga, koje ima oko 6000 stanovnika a pripada toj župi.

Rim

Kardinali Josip Bozanić i Vinko Puljić s drugim crkvenim uglednicima i vjernicima na proslavi 10. obljetnice beatifikacije kardinala Stepinca u crkvi sv. Jeronima Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, 19. listopada 2008.

Deseta obljetnica proglašenja blaženim kard. Stepinca proslavljena je u nedjelju 19. listopada 2008. u Rimu u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima. Na svečanosti se okupio velik broj hrvatskih redovnica, studenata i radnika, među kojima su se mogle vidjeti i mlade obitelji s djecom.

Euharistijsko slavlje predvodio je vrhbosanski nadbiskup kard. Vinko Puljić, a koncelebrirali su zagrebački nadbiskup kard. Josip Bozanić te splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, barski nadbiskup Zef Gashi, albanski biskup Lucjan Avgustinij te pedesetak svećenika.

Litrugijsko pjevanje predvodio je svećenički zbor Zavoda sv. Jeronima pod ravnanjem don Mihaela Provića.

Nakon svete mise predstavljena je knjiga kard. Bozanića "Blaženi Alojzije Stepinac – baština koja obvezuje". Knjigu su predstavili ravnatelj *Glasa Koncila* Nedjeljko Pintarić, rektor Papinskoga hrvatskoga zavoda sv. Jeronima mons. Jure Bogdan, veleposlanik RH pri Svetoj Stolici Emilio Marin te mons. Marin Barišić.

Izričući riječi zahvale izdavačima i domaćinu kard. Bozanić je istaknuo da Stepinčev primjer i dalje nadahnjuje hod Crkve u Hrvatskoj.

Kip bl. Alojzija Stepinca u Chicagu

Na prvu nedjelju došašća, 30. studenoga 2008., u Hrvatskoj katoličkoj misiji blaženoga Alojzija Stepinca u Chicagu blagoslovljen je novi, dva metra visok, Blaženikov brončani kip. Tom je svečanošću obilježena deseta obljetnica proglašenja blaženim kardinala Stepinca i deseta obljetnica preimenovanja misije i stavljanja pod njegovu zaštitu, a pripemu svečanosti organizirao je voditelj HKM-a fra Ivica Majstorović.

Postavljanju i blagoslovu brončanog kipa prethodila je trodnevna duhovna obnova koju je vodio fra Ante Ivanković, a cilj joj je bio ojačati kod vjernika tri bogoslovne krjeposti: vjeru, nadu i ljubav, po uzoru na blaženoga Stepinca. Blaženikov kip

blagoslovio je fra Marko Puljić, kustos Hrvatske franjevačke kustodije sv. Obitelji za Ameriku i Kanadu, a liturgijsko pjevanje predvodio je zbor HKM-a. Svečanost su uveličali mladi u hrvatskim narodnim nošnjama, članovi hrvatskih folklornih društava *Hrvatska loza* i *Kardinal Stepinac* iz Chicaga.

Autor kipa je mladi hrvatski umjetnik Vid Vučak iz Donjeg Čiča kod Velike Gorice. Umjetnik je zatočenog Stepinca predstavio u Krašiću u šetnji ograničenim prostorom i rukom podignutom na blagoslov svima koji mu dolaze u susret. Nabori na odjeći predstavljaju teško vrijeme u kojem je blaženik vodio Crkvu u Hrvata, a na licu mu se očituje izuzetna smirenost koja proizlazi iz njegova životnoga gesla: *U tebe se, Gospodine, uzdam* i *Moja je savjest čista.* (fra I. Majstorović i fra A. Ivanković)

Kip blaženoga Alojzija Stepinca u bronci, rad kipara Vida VUČKA, postavljen je u Chicagu 30. studenoga 2008.

Održan simpozij o bl. Alojziju Stepincu u Lepoglavi

Varaždinska biskupija i župa Lepoglava organizirale su u petak 5. prosinca 2008., u povodu 10. obljetnice beatifikacije zagrebačkog nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca, 57. obljetnice njegova prelaska iz zatvora Lepoglava u kućni pritvor u Krašiću i 70. obljetnice Euharistijskog kongresa u Varaždinu, znanstveni skup pod nazivom "Kardinal Alojzije Stepinac – svjedok vremena i vizionar za treće tisućljeće".

Sudionike simpozija pozdravili su domaći biskup mons. Josip Mrzljak te postulator proglašenja svetim bl. Alojzija Stepinca mons. Juraj Batelja u ime zagrebačkoga nadbiskupa kard. Josipa Bozanića.

Sudionici znanstvenog skupa u Lepoglavi, 5. prosinca 2008. objelodanili su posebnu izjavu u kojoj su iznijeli vrlo znakovitu potrebu razjašnjenja činjenica vezanih uz sâm sudski postupak i odluku Hrvatskog sabora o njemu.

Na simpoziju su održana predavanja na više podtema. Na podtemu *Analiza montiranog sudskog procesa Alojziju Stepincu* predočena su predavanja: *Kaznenopravna neodrživost presude protiv Alojzija Stepinca* (prof. dr. sc. Željko Horvatić) i *Mogućnosti obrane nadbiskupa Alojzija Stepinca* (Anđelko Jureško i Josip Kustić).

U podtemi *Recepcija Alojzija Stepinca nakon osude, beatifikacije i danas* govorilo se u ovom nizu izlaganja: *Stepinčevi suvremenici* i *Stepinac – svjedok i vizionar. Kako je stvarana negativna slika o nadbiskupu Stepincu i Crkvi* (Tomislav Jonjić), *Komunističke vlasti prema A. Stepincu nakon presude i poslije smrti* (prof. dr. sc. Miroslav Akmadža), *Doprinos hr-*

vatskog iseljeništva promociji Alojzija Stepinca (mons. Vladimir Stanković), *Komentari izjava crkvenih dostojanstvenika uz beatifikaciju* (dr. sc. Vladimir Horvat) i *Bl. kard. Stepinac i Lepoglava: od zatvora do hodočasničkog mjesta* (preč. Andrija Kišiček).

U tijeku poslijepodneva prikazan je dokumentarni film o kardinalu Stepincu, a u okviru podteme *Stepinčevi suvremenici* govoreno je u sljedećim prikazima: *Zapisi mons. Svetozara Ritiga o blaženom Alojziju Stepincu* (vlč. Andrija Lukinović), *Pisani radovi Celestina Tomića u promicanju poznavanja i štovanja bl. Alojzija Stepinca* (fra Ljudevit Maračić), *Jedinstveni istup nad. Stepinca u biografiji fra Alekse Benigara* (dr. sc. fra Bonaventura Duda) te *Kard. Stepinac u Hrvatskoj reviji Vinka Nikolića* (dr. sc. Nataša Bašić).

U okviru teme *Stepinac – svjedok i vizionar* oblikovana su sljedeća izlaganja: *Kardinal Stepinac u identitetu suvremenog hrvatskog društva* (dr. sc. Josip Jurčević), *Suvremenost Stepinčevih pogleda na odnos znanosti i vjere* (akademik Vladimir Paar), *Uloga Alojzija Stepinca u razvoju suvremene političke filozofije* (mr. sc. Jure Vujić), *Kardinal Alojzije Stepinac u kontekstu suvremenih diplomatskih odnosa RH i Svete Stolice* (doc. dr. sc. Danijel Miščin) te *Aktualnost životnog djela nadbiskupa Stepinca u dijalogu s modernim historijsko-filozofskim relativizmom i globalizmom* (prof. dr. sc. Josip Sabol).

Simpozij je završio euharistijskim slavljem u župnoj crkvi Bezgrješnog Začeća BDM.

Sudionici znanstvenog skupa u Lepoglavi, 5. prosinca 2008. objelodanili su posebnu izjavu u kojoj su iznijeli vrlo znakovitu potrebu razjašnjenja činjenica vezanih uz sâm sudski postupak i odluku Hrvatskog sabora o njemu.

U svojstvu promicatelja postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca zastao sam pred činjenicom vrlo različitih tumačenja odluke Hrvatskog sabora o osudi suđenja i presude nadbiskupu Stepincu.

Naime, Sabor Republike Hrvatske je na zasjedanju 14. veljače 1992. donio Deklaraciju „o osudi političkog procesa i presude kardinalu dr. Alojziju Stepincu", jer je „na montiranom političkom sudskom procesu nevino osuđen stoga što je odbio po nalogu komunističkih vlastodržaca, provesti crkveni raskol i odvojiti Katoličku crkvu Hrvata od Rima i Vatikana, sa dalekosežnim ciljem uništenja Katoličke crkve kao vjekovnog čuvara i zaštitnika očuvanja identiteta i slobode hrvatskog naroda.

Osuđen je stoga što je djelovao protiv nasilja i zločina komunističke vlasti, isto kao što je djelovao u vihoru i okrutnostima drugoga svjetskog rata, u zaštitu progonjenih, neovisno o njihovom narodnosnom podrijetlu, ili vjerskom svjetonazoru. Iako hrvatski narod i Katolička crkva nikada nisu priznali osudu nadbiskupu Stepincu, hrvatski Sabor kao najviše predstavničko tijelo Hrvatske izricanjem jasnog stava prema nepravednoj osudi kardinala Stepinca ispravlja jednu povijesnu nepravdu i uvredu hrvatskom narodu."

Stoga sam na spomenutom simpoziju postavio pitanje o značenju i posljedicama ove saborske deklaracije. Potpredsjednik Sabora dr. Vladimir Šeks iznio je činjenicu, da je prije donošenja deklaracije vođena rasprava o tome, da li donijeti odluku o poništenju ili osudi montiranog sudskog postupka i presude na njemu izrečene, i odlučio donijeti osudu. Sabor se, dakle, vjerojatno iz kompromisa, da čin bude jednoglasno prihvaćen, odlučio za osudu.

Poznato je da postoji jasno izrečena namjera Hrvatskog Sabora, kao najvišeg zakonodavnog tijela, da se poništi proces protiv blažene uspomene nadbiskupa Alojzija Stepinca.

Nažalost, na simpoziju se nije čula temeljita analiza pripreme i tijeka suđenja, sadržaja optužnice, pa ni nasilja koje je pratilo ovo suđenje sve do falsificiranja dokumenata u svrhu dokazivanja optužnice te isključivanja dokumenata i svjedoka u prilog optuženoga Nadbiskupa.

Sudionici simpozija su predložili da se provede revizija ili obnova toga sudskog postupka. Sredstva društvenog informiranja u RH, protukatolički ugođena, uglavnom su prešutjela događanje na simpoziju i njegove zaključke.

Kao postulator postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca, a nakon što je u postupku proglašenja blaženim kard. Stepinca proučen sudski stup i tisuće stranice udbaških dokumenata o montiranju toga sudskog postupka, postavljam pitanje: Što bi njegova obnova ili revizija značila za Blaženika? I odgovaram, da bi donijela lavinu novih lažnih tvrdnji, mimo dokaza i dokumenata, kao kroz sve vrijeme komunističkog režima koji danas samo suptilnije djeluje, a u svrhu napada na Katoličku crkvu, a samom Blaženiku takav čin nije potreban. Pa on se ni na povijesnom onom sudu nije želio braniti, znajući da on ima za cilj postići odluku komunističke partije o progonu Crkve, a ne dokazivati istinu. Postulatura bl. Alojzija Ste-

Brojni ministranti i pjevači sudjelovali su u euharistijskom slavlju koje je predvodio mons. Josip Mrzljak, biskup varaždinski, prigodom blagoslova kapelice podignute u čast bl. Alojzija Stepinca u Završju Podbelskom, 12. listopada 2008.

pinca i Kongregacija za kauze svetaca uvjerili su se u nevinost nadbiskupa Stepinca, i Ivan Pavao II. je to na ponos i radost hrvatskog naroda i svega istinoljubivoga svijeta potvrdio u Mariji Bistrici, 3. listopada 1998.

Dr. Milan Vuković, tada sudac Ustavnog suda RH, koji je bio konzultiran u pripremi spomenute deklaracije, izjavio je u *Slobodnoj Dalmaciji* 4. listopada 1996. sljedeće: „Smisao i sadržaj [deklaracije o osudi političkog procesa i presude kardinalu dr. Alojziju Stepincu, op. J. B.] jest poništenje takve presude i osuda cijeloga niza takvih postupaka."

Stoga je na Saboru RH da svoju odluku od 14. veljače 1992. „o osudi političkog procesa i osude Stepinca" radi svoje vjerodostojnosti učini nedvosmislenom, jasno govoreći da spomenuta deklaracija poništava sramotnu presudu i ispravlja nepravdu kojom je, zajedno sa Stepincem i tisućama drugih žrtava, bio osuđen i ponižen cijeli hrvatski narod.

To će lakše učiniti, ako uzme u pretres, vjerujem, u arhivu Sabora još uvijek postojeći prijedlog suca Ustavnog suda RH „o odluci o poništenju sudskog postupka protiv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca".

O tome se izjasnio i zagrebački nadbiskup kard. Franjo Kuharić, u propovijedi na Stepinčevo, 10. veljače 1992., govoreći: „Poznato je da postoji jasno izrečena namjera Hrvatskog Sabora, kao najvišeg zakonodavnog tijela, da se poništi proces protiv blažene uspomene nadbiskupa Alojzija Stepinca. Dakako, u to poništenje bi trebali biti uključeni, na određeni pravni način svi montirani procesi protiv nedužnih ljudi, koje je provodio totalitarni sistem. Crkva taj postupak prepušta prosudbi načina i vremena javnoj vlasti da to učini kao izraz dobre volje, da se nanesene nepravde javno isprave." (*Službeni vjesnik nadbiskupije Zagrebačke*, br. 1. godine 1992., 30.)

Zašto ljudi, koji znaju činjenice, i sudjelovali su u saborskim odlukama, danas predlažu modalitete revizije ili obnove sudskog postupka kojim je represivni komunistički režim desetljećima ponižavao Katoličku crkvu, a ona je u besmrtnoj slavi i neporočnosti svoga Blaženika nadživjela mržnju tužitelja i bijes progonitelja. Neka Sabor, kako reče kard. Kuharić, pojasni je li izvršio što je bila njegova obveza prema hrvatskome narodu i nevinim žrtvama i tako zauvijek ispravi „javno nanesene nepravde", ako to spomenutom deklaracijom nije učinio.

dr. Juraj Batelja, postulator

Sjaj zvijezde Jakovljeve

U Ustavu Republike Hrvatske, usvojenom 22. prosinca 1990., određeno je da se zastava Republike Hrvatske sastoji se od tri boje: crvene, bijele i plave, s povijesnim hrvatskim grbom u sredini (NN 55/90.). Ta je odluka dopunjena krajem iste godine odredbom da povijesni hrvatski grb bude u 'kruni' iznad šahovnice.

Tom je odlukom ispravljena nepravda hrvatskome narodu jer je dolaskom komunističkog režima na vlast 1945. oskvrnjena hrvatska zastava kad se na nju pod prisilom moralo stavljati *crvenu zvijezdu.*

A *crvena zvijezda* – petokraka – bila je simbol komunizma kao i, generalno, socijalizma. Predstavljala je SSSR pod vodstvom komunističke partije zajedno uz srp i čekić.

Istina, kao sastavnica hrvatske zastave nametnuta je tek 18. siječnja 1947., kad je bl. Alojzije izdržavao kaznu u lepoglavskom kazneno-popravnom domu. Ali je bitka za nju i protiv nje otpočela u samome 2. svjetskom ratu i poraću.

Blaženi se Alojzije o tom znaku više puta očitovao. Učinio je to kao zagrebački nadbiskup i predsjednik Biskupske konferencije u odgovoru Vrhovnoj upravi sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga u Zagrebu 16. svibnja 1945. ovim riječima:

„Pozivom na upit da li ste dužne udovoljiti zahtjevu koji je na Vas stavljen da izvjesite zastavu s crvenom zvijezdom, odgovara Vam se slijedeće:

Prema sadašnjem stanju stvari smatra se Hrvatska samostalnom federalnom jedinicom u Federativnoj Jugoslaviji. Već deset dana viju se po čitavom gradu hrvatske narodne zastave bez ikakvog drugog znaka. Budući da za to do sada nitko nije bio pozvan na odgovornost, znak je da je to službena zastava Federalne Hrvatske.

Prema tome se od Vas protuzakonito traži izvješivanje zastave s crvenom zvijezdom.

2. Sadašnje vlasti stalno naglašuju demokratsko načelo. Osnovno pak demokratsko načelo je da se svuda i u svakoj stvari, gdje nema protivnih pozitivnih odredaba, poštuje lično uvjerenje pojedinaca.

Prema tome je skroz nedemokratski, ili bolje obično nasilje, svojstveno autoritativnim režimima, kada se Vama kao katoličkim redovnicama hoće narinuti zastava s crvenom zvijezdom.

3. Koliko je nama poznato, crvena zvijezda bila je simbol komunističke internacionale, koja je službeno dokinuta.

Prema tome, ne može se zahtijevati od vas kao katoličkih redovnica da u Federativnoj Hrvatskoj izvještavate zastave sa znakom komunističke internacionale.

Koliko je ovom Predsjedništvu Biskupskih konferencija poznato, crvena je zvijezda simbol organizirane borbe protiv Boga, što dokazuju milijuni organiziranih bezbožaca, podupiranih od državnih vlasti u nekim zemljama.

Jasno je, prema tome, da ne možete stavljati na zastavu crvenu zvijezdu, *u koliko je ona znak organizirane borbe protiv Boga,* pa niti uz cijenu života, to više jer bi to bila velika sablazan i uvrjeda vjernicima, koji sačinjavaju ogromnu većinu pučanstva Hrvatske.

Toliko znanja i ravnanja radi, dok službeno ne bude izdana odredba o zastavi Federalne Hrvatske s izjavom da crvena zvijezda nije nikakav simbol bezbožničke ideologije.

Nadbiskup zagrebački i predsjednik
Biskupskih konferencija"[1]

Baš zato što je petokraka bila znak organizirane borbe protiv Boga i kršćanskog svjetonazora te hrvatskoga identiteta, i jer su pod njom učinjeni zločini protiv čovječnosti, nadbiskup Stepinac ju je nevoljko gledao i naviještao propast sustavu koji se njome ponosio.

Krašićki župnik Josip Vraneković zabilježio je nakon šetnje sa zasužnjenim Kardinalom 25. studenoga 1953.: „Šetajući po Drčevcu opazimo svatove Mađeruh Josipa,[2] koji u povorci sa zastavom idu u Oštrc po zaručnicu. 'O jadna naša zastavo!' – reče Eminencija – 'Koliko mi srce puca od boli i žalosti kad vidim na njoj taj prokleti znak' (petokraku)."

U pismu vlč. F. Kuhariću, župniku u Samoboru, možda posljednjem u svom životu, napisanom 26. siječnja 1960., zasužnjeni je Kardinal izrekao svoju vjeru u pobjedu Katoličke crkve i spremnost na darivanje života za njezinu slobodu. „Velite da se moje izgnanstvo primiče kraju. Međutim, nemojte se varati! To može biti istina, ali može se i protivno desiti. Treba znati što je komunizam, pa se ne podavati nikakvim iluzijama u vezi s njime.

1 CP, sv. XXXV., 1745.
2 Iz sela Hrženik

Premda su putnici iz smjera Karlovca prema Zagrebu bili onemogućivani te subote doći u Zagreb, a radnici i građani bili pod strogim nadzorom tajnih službi, na sprovod bl. Stepinca okupio se veliki broj vjernika. Mnogi su ostali izvan prvostolnice gdje su na kiši, u molitvi i suzama, sudjelovali u sprovodnim obredima.

Ali jedno znajte, Crkva Božja ne će propasti ni sada, makar jedna trećina zemaljske kugle stoji pod znakom crvene zvijezde. Jamac je Isus Krist svojim obećanjem: ‚*Et portae inferi non praevalebunt!*'[3] Ako moj život mora pasti u toj borbi, Bog bio stoput blagoslovljen. A Vi i ostali svećenici držite se opomene Isusove: '*Tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam!*'"[4]

Znao je da Crkva ne može propasti jer je „jača Jakovljeva zvijezda, negoli crvena zvijezda"[3] i da će Božji narod koji je uz Božju pomoć prešao „sretno preko Crvenoga mora, sretno [prijeći] i preko oceana crvenog marksizma pod Njegovim vodstvom".[4]

Nažalost, takav ideološki manipuliran znak zvijezde, simbol bezboštva i zločina protiv Katoličke crkve i hrvatskoga naroda, u Republici Hrvatskoj je zaštićen, umjesto da bude zakonski osuđen.

---

3 *I vrata paklena neće je nadvladati,* Mt 16, 18

4 *Čvrsto drži što imaš da ti nitko ne ugrabi vijenca,* Otk 3, 11; CP, sv. XIV, 824.

5 *Pismo Egonu Josipu SCHEIBELU, isusovcu,* Krašić, 27. prosinca 1958., u: *Pisma iz sužanjstva*, 310.

ŽUPA BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA
iz Koprivnice
kao Organizator „Stepinčevih nota" –
festivala duhovne glazbe koji se već pet godina
održava u toj župi
i
POSTULATURA BL. ALOJZIJA STEPINCA
u Zagrebu
raspisuju tematski natječaj poezije posvećene bl. Alojziju Stepincu

Natječaju mogu pristupiti pjesnici iz Hrvatske i inozemstva s najviše tri pjesme na temu života i djela blaženog Alojzija Stepinca. Poželjni su tekstovi liturgijskog usmjerenja, ali to nije uvjet nego samo preporuka.
Natječaj je otvoren od 10. veljače 2009. do 1. prosinca 2009.
Prijava treba sadržavati: tekst pjesama (do tri pjesme), kratki životopis te osnovne podatke (adresa, e-mail, telefon ili mobitel).
Prijave mogu biti poslane pismom ili elektroničkom poštom.
Tekstovi na natječaju trebali bi poslužiti skladateljima za stvaranje novih popijevki o blaženom Alojziju Stepincu. Stoga autori, šaljući stihove na natječaj, dopuštaju Organizatoru festivala da odabrane stihove objavi tiskom i ponudi skladateljima na uglazbljivanje.
Odabrani radovi po izboru komisije bit će:
objavljeni na internetskoj stranici festivala
ponuđeni skladateljima za uglazbljivanje
javno pročitani na 6. Stepinčevim notama 2010. godine i tiskani u prigodnoj zbirci.

Radove šaljite na adresu:

Župa blaženoga Alojzija Stepinca
Za natječaj poezije
Selingerova 16
48000 Koprivnica
ili na e-mail adresu: zupa@zupa-astepinca-kc.hr

Radove možete poslati i na adresu:
Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca,
Kaptol 18, p. p. 949
10001 Zagreb;
e-mail adresa: juraj.batelja@zg.t-com.hr

Bleiburg i njegove posljedice (5)

Nezapamćen zločin

Spomen kapelica Svih Svetih podignuta je i blagoslovljena godine 1995. nad jamom na vrhu brda „Kamenjarke", u koju su 13. lipnja 1944. partizani nakon okrutnog mučenja bacili do danas neizbrojiv broj Hrvata

Nastavljamo s prikazivanjem strahota koje su pratile bl. Alojzija Stepinca, a povezane su uz komunističku strahovladu, ponajprije kroz strahote i žrtvu hrvatskoga naroda nad kojim je nakon Bleiburga izvršen, u svjetskim razmjerima, nezapamćen zločin.

Piše: J. Batelja

Drugo razdoblje „antifašističke borbe" ili obračuna sa svima koji zbog uvjerenja nisu mogli ili nisu htjeli prihvatiti komunističku ideologiju i diktaturu slijedilo je i u danima, mjesecima i godinama nakon završetka 2. svjetskog rata.

Naime, nasilje „antifašista-komunista" nije se zaustavilo samo nad pripadnicima hrvatskih vojnih postrojbi. Ono je imalo cilj obračunati se s Crkvom katoličkom kao jedinim subjektom u društvu koji nisu uspjeli podložiti nadzoru komunističke partije i bezbožne ideologije. Nije to bilo kratkotrajno ili pojedinačno nasilje. To je bio sustavno uspostavljen teror koji je provodila UDBA – tajna policija, probranim metodama i sredstvima, a nad unaprijed određenim ljudima i ciljevima. Na posebnom su udaru bili svećenici, posebno oni vjerni, zauzeti za Božju stvar, apostoli mladeži, odani svojoj Crkvi i vjerni svome pozivu.

Progoni zbog vjernosti Crkvi

Kad nije uspio izravnom borbom oslabiti Crkvu, komunistički je režim počeo novom taktikom: osnivanjem nacionalne katoličke crkve odvojene od Rima, a pod kontrolom komunističke partije. Dok bijaše na slobodi, nadbiskup Stepinac se tome planu odlučno suprotstavio. Ali, dok je on izdržavao kaznu u Lepoglavi, režim je odlučio pomoću tajne policije provesti uspostavu nacionalne crkve stvaranjem Staleškog društva katoličkih svećenika zvanoga *Ćirilo-metodsko društvo* (dalje: CMD), koje zapravo nije imalo ništa zajedničkoga s apostolima slavenskih naroda sv. Ćirilom i Metodom. Preko tih udruženja režim je nastojao zadobiti nadzor nad Crkvom i osigurati *potporu vladinim mjerama.*[1]

S tim ciljem UDBA je u njih nastojala uključiti što veći broj svećenika. Njima je režim obećavao i davao mjesečnu plaću, socijalno i mirovinsko osiguranje te druge povlastice, a onima koji nisu htjeli pristupiti u CMD bivali su nametani porezi do nevjerojatnih znamenki, zbog kojih su onemogućavani u vršenju svećeničke službe i zatvarani.

I sâm Tito, predsjednik države i komunističke partije, uključio se u promicanje staleških svećeničkih udruženja. Tajnik američkog veleposlanstva u

[1] Usp. CAMERON, T. C., BAKER, J. A., Amembassy (sic!), Belgrade, March 5, 1952, Subject: No.840: *Current status church-state relations in Yugoslavia*, NA, 13.

Beogradu svjedoči da je Tito otvorio novo razdoblje progona Crkve. Radilo se o „prisili nad svećenicima da uđu u svećenička udruženja koja sponzorira vlada", a najavio ju je Tito 25. studenoga 1949., kad je u Beogradu primio predstavnike Ćirilo-metodskoga društva i ohrabrio ih željom da ono bude „prava i djelotvorna pomoć u rješavanju svih problema između države i Crkve u Jugoslaviji".[2]

Nadbiskup Stepinac i CMD

Kad je u Krašiću zasužnjeni nadbiskup Stepinac saznao za djelovanje tih staleških svećeničkih udruženja i shvatio njihovu svrhu, u pismu naslovljenom 'Svećenik i ĆMD' njegovu je opasnost opisao ovim riječima: „Ako je, naime, cilj komunizma svijet bez Boga i Crkve i od toga ne odstupa ni za dlaku prema izjavama svojih prvaka, kao što smo vidjeli, onda je jasno kao sunce svakom čovjeku zdrave pameti da osnivanjem takvih i sličnih udruženja komunizam ni najmanje ne želi pomoći Katoličku crkvu nego pomoću tih udruženja ostvariti sigurnije i lakše svoj plan. On je osnovao u Kini takozvanu Kinesku Katoličku crkvu. U Mađarskoj je osnovao udruženje 'Svećenika prijatelja mira'. U Jugoslaviji ĆMD kao svećeničko udruženje. U Poljskoj pod drugim imenom. U Čehoslovačkoj opet pod drugim, ali sva ta udruženja, zvala se kako mu drago, imaju samo jedan cilj: potkopati najprije disciplinu Crkve. Posvaditi takozvani niži i viši kler, zavaditi biskupe među njima, zavaditi župnike među njima, zavaditi episkopat pojedinih zemalja sa Svetom Stolicom, ubiti svaki kredit svećenika kod vjernika, kad vide da je svećenik najuže povezan s UDBOM i njezini automobili staju pred župnim uredom i on se vozika s njima i prima plaću od njih."[3]

Za nadbiskupa Stepinca pristupanje u ĆMD značilo je ulaz u đavolsko djelo, izdaju Crkve, uključenje u vožnju 'đavolskih kola', 'Judin poljubac', itd. Reče: „Ne vrijedi li ovdje onda da sudjeluje na sotoninu djelu svaki onaj koji se učlani u ĆMD? Nije važno koji cilj imaju pred očima svećenici, članovi udruženja, nego je važno koji cilj imaju osnivači i naredbodavci, a to je KP ili UDBA. Njezin pak cilj samo je jedan jedini, kao što smo rekli: pomoću tih udruženja zavarati na neko vrijeme vjernike, razbiti unutarnju snagu Crkve i doći tako lakše do konačnog cilja, uništenja svake vjere i Crkve, u prvom redu Katoličke crkve."[4]

Veleposlanici stranih država sudjeluju u svečanostima ukopa nadbiskupa Alojzija Stepinca

Biskupi sučelice CMD-u

U nastojanju očuvanja crkvenoga jedinstva biskupi su na zasjedanju Biskupske konferencije 26. travnja 1950. donijeli odredbu *Non expedit*,[5] kojom su jednodušno zabranili pristupanje klera, biskupijskog i redovničkog, u ĆMD.

Tu su zabranu biskupi potvrdili na konferencijama održanima u Zagrebu od 22. do 25. rujna 1952. potpisavši deklaraciju o zabrani ustanovljenja i suradnje u svećeničkom udruženju riječima: „*Non licet tales instituere associtationes professionales cleri nec eisdem nomen dare.*"[6]

Pariški je radio prenio pisanje *Vjesnika* o biskupskim konferencijama i o CMD-u. Sutradan je demantirao to pisanje javivši da „Biskupske konferencije nisu bile tajne, nego javne. Biskupi su zabranili S. U.,[7] jer ga državna vlast hoće upotrijebiti protiv Crkve".

A *New York Times* je javio da režim u Jugoslaviji s CMD-om želi osnovati nacionalnu crkvu.[8]

---

[2] FOWLER, A. William, (First Secretary – American Embassy, Belgrade), December, 19, 1949, *Subject: NO. 419: Recent Development in the Position of the Roman Catholic Church in Yugoslavia*, NA, 6.

[3] *Pisma iz sužanjstva*, 3. – 4.

[4] Isto, 367.

[5] '*Non expedit!*' – 'Ne dopušta se!', 'Zabranjuje se!', 'Ne oprašta se!' (pristupiti svećeničkom udruženju). Pobliže o stavu katoličkih biskupa prema svećeničkim udruženjima vidi u: AKMADŽA, M., *Staleško društvo svećenika Hrvatske u službi komunističkog režima* (dalje: AKMADŽA), *Tkalčić*, br. 7, Zagreb, 2003., 53. – 61.; BENIGAR, A., *Alojzije Stepinac, hrvatski Kardinal* (dalje: BENIGAR), Zagreb, 1993., 139. BENIGAR, 642. – 659.

[6] *Declaratio de associationibus Cleri, edita in conventu Episcoporum Jugoslaviae, habito Zagabriae diebus 22. – 25. Setembris 1952.*, nosi br. 72 – 73/Prs – 1952.

[7] Svećeničko udruženje

[8] VRANEKOVIĆ, J., *Dnevnik (1. dio). Bilješke o životu i djelovanju u*

Nadbiskup Stepinac je 15. listopada 1952. poručio svećenicima okupljenima na Koroni[9]: *Non expedit*[10] = *non licet.*

Teror u Staroj Gradiški

Svećenici koji su ostali vjerni odredbi biskupa o čuvanju crkvenoga jedinstva i stavu nadbiskupa Stepinca bili su izvrgnuti prijetnjama, ucjenama, a najvjerniji su na montiranim sudskim postupcima osuđivani na 20, 18, 15, 14, 13, 12, 11, 6, 5, 5, 4, 3 i 2 godine robije i prisilnoga rada u zatvorima ili na nekoliko mjeseci po kotarskim i pokrajinskim zatvorima.

Najveći je broj svećenika pročamio u logoru u Staroj Gradiški. Talijanski franjevac o. Simplician Gomiero reče za nj da je bio „Mrtvi dom hrvatskih svećenika".[11]

Njihov se broj u logoru u Staroj Gradiški kreće od 207 do 211. Nepotpun broj ovisi o sjećanju zatočenih svećenika koji su napravili zapise po vlastitom sjećanju. Samo iz Zagrebačke nadbiskupije bilo ih je 76, svjedoči kapucin o. Ilija Borak ili 66 kako je zabilježio dr. Vilim Nuk.[12] Naša statistika govori o 83 svećenika logoraša s područja tada jedinstvene Zagrebačke nadbiskupije. Ponekad je tamo istodobno bilo 150, pa čak i 250 do 300 svećenika. Ivo Bjelokošić iz Dubrovačke biskupije, najprije osuđen na smrt a potom pomilovan na 20 godina zatvora, u Staroj Gradiški odčamio je 12 godina! Posve dovoljno da u spomen upiše brojku oko 300 svećenika s kojima se u tom zatvoru susretao.[13] Uvjeti su bili krajnje očajni, nehumani, zapravo neopisivi i nepodnosivi. O neljudskim uvjetima i neljudskim postupcima nad njima opisao je svećenik logoraš Krešimir Ivšić riječima: „Držali su nas kao marvu, nabijene u male prostorije, nitko se nije mogao maknuti, ni imati normalan san. Bili smo bez ikakvih higijenskih uvjeta. Trpjeli smo i podnosili sve jer smo znali da trpimo nevini sa svojim Nadbiskupom i sa svojom Crkvom. Jele su nas uši, stjenice i buhe. Hrana je bila očajna. Neki su klonuli, a neki počeli umirati."[14]

On je na sprovodu Pavla Pašićeka, na groblju u Remetama, 1. veljače 1978. posvjedočio i ovo: „Braćo i sestre, da li si vi možete zamisliti što je značilo za ovog svećenika izdržati 16 godina i 2 mjeseca, ustrajno i uspravno, u onim groznim uvjetima logora u Staroj Gradiški, gdje su nas izjedale stjenice i uši, mučili izvana i iznutra! Pavle, brate, 16 godina i 2 mjeseca. Slava Ti u vječnosti!"

A trebalo je izdržati i do 9, 10, 11, 12 i 13 godina u psihičkim i fizičkim mukama, a neki su bili i „okovani u samici".

U međuvremenu su proglašavani mrtvima, a u takvim su uvjerenjima umirali i svećenički roditelji. Velečasni Branko BIRT, glazbenik i pjesnik, kapelan u Visokom, uhićen je 19. veljače 1949. i osuđen na 20 godina zatvora.

Punih 13 godina proveo je robijajući u Staroj Gradiški. Kad je po dolasku iz zatvora ušao u roditeljski dom, i saznao da su mu mrtvi i otac i majka, zapisao je stihove toliko značajne za mnoge svećenike utamničenike: „Majko, zar danas ti se drijema,/ Majko, zar vatre više nema!/ Majko, otvori vrata, milom sinu svom!/ Majko, ja vraćam se domu tvom!"[15]

Koja li je žalost ispunjala njihove duše kad su u nedjeljni dan, pod naoružanom stražom bili prisiljeni rušiti crkvu u sklopu zatvora!?

Alojzije Stanek, župnik i dekan u Novoj Bukovici, bio je u vojsci s nekoliko bogoslova osuđen na četiri godine „samo zato", reče, „što sam Hrvat i što sam svećenik i nisam htio apostatirati[16] i biti njihov špijun". On nam je prenio i ovu misao bl. Stepinca: „Tko u zatvor ode prav, ne vrati se zdrav; a tko ode kriv, ne vrati se živ!"[17]

Svećenici iz Zagrebačke nadbiskupije – logoraši u Staroj Gradiški

Svoju su vjernost Kristu i njegovoj Crkvi u logoru u Staroj Gradiški potvrđivali sljedeći svećenici Zagrebačke nadbiskupije:

Krašiću zatočenog nadbiskupa zagrebačkoga i kardinala Alojzija Stepinca (dalje: VRANEKOVIĆ), Zagreb, 2006., 86.

[9] Po svoj prilici to je bio svećenički sastanak u Jaskanskom dekanatu, usp. VRANEKOVIĆ, 86.

[10] *„Non expedit!"*–Ne oprašta se [pristupiti svećeničkom udruženju]; usp. *non expedit* u Vulgati: Mt 19, 10; 2 Kor 12, 1; Hebr 13, 17; odnosno, *expedit*: Iv 16, 7. Jugoslavenski je episkopat, 26. travnja 1950., sa zasjedanja Biskupskih konferencija izjavom poznatom po riječima *„Non expedit"* zabranio da se svećenici učlanjuju u CMD i da u njemu djeluju.

[11] Usp. GOMIERO, S., *Mrtvi dom hrvatskih svećenika*, *Glas Koncila (GK)*, br. 31. (1990.), 6.; br. 32. (1990.), 6.; br. 33. (1990.), 7.; SOLDO, N., *Krvavi zidovi u Staroj Grdaiški*, GK, br. 33. (1990.), 2.

[12] Usp. KOŽUL, S., *Martirologij Crkve zagrebačke*, Zagreb, 1998., 268., 276.

[13] Usp. BJELOKOSIĆ, I., *Svećenik – Matični broj St. Grad. 2019.*, (2002.), 155.; KOŽUL, S., *Deset godina nakon Martirologija Crkve zagrebačke (1998.–2008.). Daljnji doprinos hrvatskom žrtvoslovlju*, Zagreb, 2008., 195.

[14] KOŽUL, S., *Martirologij Crkve zagrebačke*, 337.

[15] Isto, 306.

[16] Istupiti iz svećeničke službe

[17] Isto, 434.

I. *Svećenici umrli u Staroj Gradiški i pokopani na zatvorskom groblju:*

1. Karlo GRUIČIĆ, kanonik zagrebački i arhiđakon dubički, umro 3. ožujka 1948.
2. Mihovil KOLARIĆ, kateheta u Koprivnici, umro 7. siječnja 1948.
3. Stjepan KOVAČIĆ, župnik u Molvama, umro 17. rujna 1948.
4. Ivan PERHAČ, župnik u Kratečkom, umro 17. svibnja 1947.
5. Jakov LADIĆ, kapelan u Maloj Subotici, najprije logoraš u Staroj Gradiški, potom umro kao zatvorenik u Novom Beogradu, 12. prosinca 1949.

II. *Svećenici zatočenici u Staroj Gradiški:*

1. Josip BAKAN, župnik u Križovljanu
2. Valentin BAZIJANEC, župnik u Štefanju
3. Antun BOŽNAR, župnik u Žakanju
4. Branko BIRT, tajnik Instituta za crkvenu glazbu
5. Adolf BLAGA, dekan i župnik u Martinskoj Vesi
6. Mons. Nikola BORIĆ, kanonik i župnik Sv. Marije u Zagrebu
7. Vladimir BOROŠA, župnik u Loboru
8. Karlo BUBANIĆ, župnik u Nedelišću
9. Mons. Josip CRNKOVIĆ, kanonik Prvostolnog kaptola zagrebačkog
10. Josip CRNKOVIĆ, kateheta u Zagrebu
11. Nikola DOREŠIĆ, župnik u Đurđicu
12. Vladimir DUMBOVIĆ, kapelan u Kustošiji, prof.
13. Josip ĐURIĆ, župnik Sv. Terezije u Zagrebu
14. Tomo FABEK, župnik u Ljubeščici
15. Ivan FRANJETIĆ, župnik u Grubišnom Polju
16. Juraj FRATROVIĆ, župnik i dekan u Dapcima
17. Ivan GAŠPERT, župnik Sv. Josipa u Zagrebu
18. Dragutin GAZIVODA, župnik u Štrigovi
19. Franjo GENC, župnik u Voloderu
20. Petar GLAVAŠ, župnik u Požeškim Sesvetama
21. Josip GODRIJAN, župnik i dekan u Svetom Iliji
22. Stjepan GOLUBIĆ, dekan i župnik u Jalžabetu
23. Đuro GOLUBIĆ, župnik u Koprivnici
24. Branko GRULICH, župnik u Granešini i počasni kanonik
25. Franjo GLUMPAK, župnik u Kraljevom Vrhu
26. Mato HALAUŠ, župnik i dekan u Garešnici, počasni kanonik
27. Juraj HORJAN, župnik u Bistri
28. Josip HRŠAK, župnik u Gradecu
29. Josip IGREC, župnik u Žakanju
30. Stjepan IMBRIŠAK, upravitelj župe Macinec
31. Krešimir IVŠIĆ, župnik u Markuševcu i počasni kanonik
32. Mo. Matija IVŠIĆ, prebendar Prvostolne crkve zagrebačke
33. Dr. Milan IVŠIĆ, sveučilišni profesor
34. Josip JAMBROŠIĆ, župnik u Macincu
35. Mijo JANČIĆ, župnik u Velikom Trojstvu
36. Mihovil KANOTI, župnik u Varaždinu i počasni kanonik Čazmanskog kaptola
37. Franjo KARAMARKO, upravitelj župe Velika Erpenja
38. Stjepan KAVRAN, župnik u Selnici
39. Dr. Marko KLARIĆ, župnik Sv. Petra u Zagrebu
40. Ivan-Franjo KOLENKO, kapelan u Selnici
41. Juraj KRANJČEV, duhovnik sestara karmelićanki BSI u Poredu
42. Josip KUNKERA, župnik u Bučju
43. Franjo LODETA, kateheta u Samoboru; kasnije dušobrižnik za Hrvate u Essenu
44. Mijo LOINA, župnik u Desiniću
45. Janko MAJEROVIĆ, prebendar u Jastrebarskom prebende Sv. Duha
46. Josip MAJSEC, župnik u Jakuševcu
47. Vinko MAJSTOROVIĆ, župnik u Podravskim Sesvetama
48. Valentin MALEK, župnik u Maloj Subotici i dekan Donjomeđimurskog dekanata
49. Jakša MARJANOVIĆ, župnik u Turnašici
50. Lorand MATHESZ, župnik u Ruševu
51. Stanko MATOIC, župnik u Osekovu
52. Antun MEDVEN, župnik u Križu
53. Mirko MIKLEČIĆ, župnik u Slavonskom Kobašu
54. Ivan MIŠKULIN, župnik u Bartolovcu
55. Stjepan MLINARIĆ, župnik u Pribiću
56. Mons. dr. Vilim NUK, kanonik Prvostolnog kaptola zagrebačkog
57. Josip ORLIĆ, župnik i dekan u Krapini
58. Dr. Đuro PAŠA, kateheta na gimnaziji u Zagrebu
59. Pavao PAŠIĆEK, župnik i dekan u Ivanić Gradu; od svih svećenika Zagrebačke nadbiskupije bio najduže u zatvoru: 16 godina i 2 mjeseca robije!
60. Mijo PAVIŠIĆ, umirovljeni župnik Sv. Marije u Zagrebu
61. Božo RIBARIĆ, duhovnik čč. sestara milosrdnica u Lužnici
62. Antun RUGANI, župnik u Bednji
63. Dr. Josip SALAČ, duhovnik u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu, kasnije pomoćni biskup zagrebački
64. Josip SANKOVIĆ, dušobrižnik i ispovjednik na smrt osuđenih zatvorenika (1941. – 1945.)
65. Alojzije SLAVIČEK, župnik u Brezničkom Humu
66. Nikola SOLDO, kanonik Prvostolnog kaptola zagrebačkog
67. Josip SODAR, župnik u Rakovcu Vrbovečkom
68. Josip SPAROŽIĆ, župnik u Štivici
69. Josip SUKNER, župnik u Pribiću
70. Ivan ŠALIĆ, župnik Sv. Petra u Zagrebu
71. Josip ŠIMEČKI, prebendar Prvostolne crkve zagrebačke
72. Prof. Franjo TALAN, vicerektor u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu i župnik u Koprivničkim Bregima
73. Josip TELEBAR, župnik u Donjoj Višnjici
74. Josip VALJAK, rektor crkve Krista Kralja na Mirogoju u Zagrebu
75. Matija VLAHOVEC, župnik u Staroj Gradiški i upravitelj župe u Koprivnici
76. Alojzije VOJVODA, župnik i dekan u Prelogu
77. Prelat Ivan VRAGOVIĆ, kanonik Prvostolnog kaptola zagrebačkog
78. Leonardo ŽUNIĆ, župnik i dekan u Martijancu

Trajni spomen na svećeničku ljubav i žrtvu

Dok se progonitelji Crkve i danas sakrivaju iza farse antifašizma i opravdavaju svoje zločine nad svećenicima kojekakvim smicalicama, dotle ih Crkva želi ugraditi u svoj spomen i sjećanje cijeloga hrvatskoga naroda.

Naime, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije osječko-đakovački nadbiskup Marin Srakić blagoslovio je u nedjelju Krista Kralja, 23. studenoga 2008., temeljni kamen za izgradnju crkve sv. Mihaela arkanđela u negdašnjem zatvoru u Staroj Gradiški. Izgradnjom te crkve željelo se, reče tom prigodom požeški biskup Škvorčević: „...da ovo prazno zatvorsko zdanje [bude] velik i rječit memento. Iz njega izranjaju pred nas brojne i teške zatvoreničke sudbine, progovara nedužna žrtva, čuju se vapaji za pravdom. Posebno nam je pred očima nekoliko stotina svećenika, dijecezanskih i redovničkih, koje su komunističke vlasti nakon II. svjetskog rata nepravedno osudile i ovdje neljudski mučile. Više njih ostavilo je u zatvoru svoje živote te su pokopani na obližnjem groblju u Uskocima, koje čuva tajnu njihove patnje".

Govoreći o razlozima izgradnje te crkve nadbiskup Srakić je u homiliji istaknuo da se „posebnost ovoga čina sastoji u tome što ovu crkvu gradimo mjesto one koju su, prisiljeni, svojim rukama rušili svećenici zatočenici logora ili zatvora Stara Gradiška nakon II. svjetskoga rata. Možda neki nisu dobro čuli: da, rušili katolički i drugi svećenici koji su bili osuđeni 'u ime naroda'. Ne znam je li bio slučaj u povijesti ljudskog roda da osuđenici budu prisiljeni rušiti vlastite svetinje. No, braćo i sestre, dok su svećenici rušili materijalnu crkvu, izgrađenu od opeke, u isto vrijeme su žrtvom svoga života na temelju Kristu gradili Crkvu, 'Božju građevinu'. Danas nas misao vodi u ono poratno razdoblje, ne u prvom redu prema srušenoj crkvi, nego prema brojnim svećenicima koji su ovdje u Staroj Gradiški čamili, a neki i svoj život završili. Najčešće ni za što! Jedno od temeljnih ljudskih pravila kaže da svaka nedužna žrtva, pripadala ona bilo kojem narodu, bilo kojoj vjerskoj zajednici, političkom uvjerenju, ubijena bilo gdje ili kada ima pravo da joj se vrati dostojanstvo (F. Kuharić)".

■■■

„Dok se o nekim žrtvama stvaraju mitovi, druge žrtve našega naroda već desetljećima zlonamjerno su prekrivene olovnom šutnjom. Među njima su svećenici, redovnici i redovnice, brojni vjernici koji su suđeni ili osuđeni bez suda samo zato što su svećenici", reče nadbiskup Marin Srakić u homiliji prigodom blagoslova kamena temeljca crkve u Staroj Gradiški 23. studenoga 2008.

■■■

„Imena svih svećenika stradalnika bit će urezana u stijene ove crkve kao što su njihovi životi i njihove patnje utkani u povijest našega vjerničkoga hrvatskog katoličkog naroda. Oni koji su ih osudili htjeli su da s njima i sa starom crkvom nestane svaki spomen kršćanskoga imena, a dogodilo se ono što je davno rekao starokršćanski pisac 'krv mučenika sjeme kršćana'. Da komunizam i nasilna ateizacija nisu ostavili u našem narodu i težih posljedica, možemo zahvaliti svijetlim likovima naših mučenika biskupa, svećenika, redovnika i redovnica", ustvrdio je mons. Marin Srakić u homiliji prigodom blagoslova kamena temeljca crkve u Staroj Gradiški 23. studenoga 2008.

Nadbiskup Stepinac s mladomisnicima godine 1942. Na slici su s lijeva na desno: Petar Šeb, Marko Matijašec, Alojzije Kočet, Štuban, Juraj Horjan, Ivan Trčak, Nikola Soldo, Stjepan Ivek, Ljudevit Matijaca, Franjo Genc, N., N. i dr. Dragutin Nežić, duhovnik; većina njih je svoju ljubav prema Kristu i odanost svome Nadbiskupu platila zatvorom u Staroj Gradiški

Stradalnici na „Kamenjarki"

Na brdu Kamenjak, u ravnokotarskom naselju Radošinovac, koje teritorijalno pripada gradu Benkovcu, nalazi se jama Kamenjarka, u kojoj su kao i u mnogim Jazovkama tijekom Drugoga svjetskoga rata poubijani brojni nedužni ljudi, samo zato što su bili Hrvati. Od završetka Drugoga svjetskog rata do 1991. godine o jami se nije smjelo govoriti. Tijekom 1991. godine na ovu zajedničku grobnicu, iznad Radošinovca u Crnogorki, koja je zalivena krvlju hrvatskih mučenika, hodočastili su djeca i unučad onih koji su nevini bačeni u ovaj bezdan.

Već spomenute 1991. godine, kada je Hrvatska postala samostalna država, podržana je inicijativa da se u znak zahvalnosti na nevine žrtve bačene u ovu jamu, do nje izgradi cesta, a uz nju postaje Križnog puta, te nad jamom izgradi kapelica. O ovoj jami, nad kojom su na blagdan Sv. Ante 13. lipnja 1944. godine partizani najprije okrutno mučili a onda bezdušno u jamu duboku 57 metara bacili do danas neizbrojive žrtve iz okolnih sela i okolice Vrane, govori i knjiga Josipa Žilića „Stradalnici bez krivnje".

Tijekom Domovinskog rata prognani Polačani, njihovi prijatelji i mještani Radošinovca, u vrijeme kada je župnik Radošinovca bio don Igor Ikić, a zadarski nadbiskup mons. Ivan Prenđa, u znak pijeteta prema svojim očevima i djedovima nad jamom Kamenjarkom podigoše kapelicu Svih Svetih.

Ova kapelica na brdu Kamenjak iznad Vranskog jezera, tog najvećeg jezera u Hrvatskoj, dovršena je uz potporu Zadarske nadbiskupije i općine Polača 1995. godine. Te iste godine na blagdan Sv. Ante kapelicu je u nazočnosti tisuće vjernika Zadarske nadbiskupije i Šibenske biskupije, dok je ovaj naš kraj bio na domet artiljerijskog oružja odmetnutih Srba, blagoslovio zadarski nadbiskup u miru mons. Marijan Oblak. Prigodom blagoslova kapelice, izgrađene po projektu inženjera Frane Vrkljana iz Rijeke, nadbiskup Oblak je kazao da je kapelica veličanstveno djelo nastalo iz ljubavi i vjere nad jamom, nad kojom gajimo posebne osjećaje.

Svake godine na Veliki Petak, već punih deset godina organizira se za Hrvatsku vojsku i Hrvatsku policiju pobožnost Križnog puta, a u njoj sudjeluju i brojni vjernici iz brojnih župa Ravnih kotara, Bukovice i priobalja. Već nekoliko godina Križni put tradicionalno predvodi generalni vikar Hrvatske vojske msgr. Josip Šantić uz asistenciju brojnih svećenika Zadarske nadbiskupije i Šibenske biskupije.

Na padinama ovoga svetog brdašca iznad Radošinovca u Crnogorki, u srcu Ravnih kotara, čuvala se i očuvala, unatoč brojnim olujama tijekom minulih stoljeća, sveta hrvatska riječ koju su tuđini namjeravali zatrti.

Božo Došen, prof.

Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu

Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu, brigom mons. Nikole Borića, objavio je godine 1953. ciklostilom i s napomenom: *isključivo za svećenstvo*, zbirku propovijedi *Sv. Josip – Propovijedi prema Litanijama* koje je bl. Alojzije Stepinac sastavio kao zatvorenik u Lepoglavi.

Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca te je propovijedi uskladila sa suvremenim hrvatskim pravopisom i gramatikom, pridodala im desetak drugih propovijedi koje je Blaženik izgovorio kao sužanj u Krašiću na liturgijske blagdane i spomendane sv. Josipa, i objavila ih u seriji *Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca*: *Propovijedi iz sužanjstva*, sv. 2. Uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. BATELJA. (Cijena 50 kn + poštarina)

Propovijedi o lurdskim ukazanjima

Postulatura bl. Alojzija Stepinca i Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj izdali su pred hodočašće Hrvatske vojske i policije u Lurd 2007. zbirku propovijedi kardinala Alojzija Stepinca o lurdskim ukazanjima. Knjigu su na dar dobili svi sudionici lurdskoga vojnoga hodočašća, a preostali dio je raspačan. Budući da se nalazimo u lurdskoj godini, koju je Benedikt XVI. opremio posebnim povlasticama, osjeća se i potreba za ovom knjigom bl. Stepinca, koji se kao rijetko tko u hrvatskoj javnosti suočio s posljedicama bezboštva i racionalizma koji su razarajuće djelovali na katolički svijet u Francuskoj nakon Francuske revolucije 1879.

Ovo novo izdanje Propovijedi o lurdskim ukazanjima bl. Stepinca bit će obogaćeno s četiri propovijedi što ih je održao o 100. obljetnici ukazanja Majke Božje u Lurdu i s još dvije propovijedi za blagdan Majke Božje Lurdske, koje je održao za vrijeme krašićkoga sužanjstva.

Uz godinu sv. Pavla (2)

Sveti Pavao i blaženi Alojzije Stepinac

U godini velikih jubileja vezanih za sv. Pavla i bl. Alojzija Stepinca pred očima nam izranjaju brojne dodirne točke njihova kršćanskoga i pastirskoga života.

Uočio ih je i u svojoj propovijedi prigodom 10. obljetnice beatifikacije kard. Alojzija Stepinca 21. rujna 2008., na trgu pred zagrebačkom katedralom, protumačio kardinal Bertone ovim riječima:

„Neumorni apostol Božje riječi bio je sveti Pavao, na kojem se osobito nadahnjivao i sam blaženi Alojzije. Utoliko mi se čini providnosnom podudarnošću da deseta obljetnica beatifikacije kardinala Stepinca pada upravo u vrijeme dok opća Crkva slavi poseban jubilej posvećen svetom Pavlu, o dvije tisućitoj godišnjici njegova rođenja. Ima mnogo sličnosti koje je među njima moguće uočiti i koje nam pružaju korisnu pouku za naš kršćanski život. I sveti Pavao i blaženi Alojzije Stepinac susreli su uskrsloga Gospodina i velikodušno mu odgovorili na njegov poziv. Obojica su Kristu potpuno posvetili svoj život, toliko da je bilo moguće reći 'Meni je živjeti Krist, a umrijeti dobitak', kako smo čuli u drugom čitanju iz *Poslanice svetoga Pavla Filipljanima*. Sa svoje strane, kardinal Stepinac je izražavao isto bezgranično predanje Gospodinu vama dobro poznatim riječima: 'Naši se ideali mogu sažeti u jednu riječ: Bog'. Nadalje, obojica su bili pokretači gorljivih zajednica, ali su trebali podnijeti i nepravedne osude uslijed namještenih procesa; obojica su upoznali strogoću zatvora i kućnoga pritvora, sve podnoseći sa strpljenjem i postojanošću, ponašajući se uvijek 'dostojno evanđelja'."

„Ono što nas još više impresionira", nastavio je kardinal Bertone, „kako kod apostola Pavla tako i kod kardinala Stepinca, jest to što, dok njihovi progonitelji zapravo bijahu robovi lažnih i nasilnih ideologija, oni, premda naizvan lišeni slobode, u sebi ostajahu slobodni: slobodni hrabriti i voditi prijatelje, vedri krijepiti braću u vjeri, spremni oprostiti i moliti za neprijatelje i one koji ih zlostavljahu."[1]

[1] *Službeni vjesnik Zagrebačke nadbiskupije*, br. 4. (2008.), 298.

A trpjeli su u izobilju. Dapače, bili su ponosni što su bili dostojni nešto pretrpjeti za Boga (...). Zaustavimo se ovdje na smislu njihove patnje i trpljenja za Crkvu. Naime, sv. Pavao govori u *Poslanici Kološanima*: „... dopunjam što nedostaje mukama Kristovim, za Tijelo njegovo, za Crkvu" (Kol 1, 24). Mnogi kršćani zastanu zbunjeni nad tim riječima jer pomisle da bi sv. Pavao rekao da Kristovo trpljenje, njegova prolivena krv i djelo spasenja nisu dostatni za spasenje svijeta.

A sv. Pavao je dobro znao za univerzalnu vrijednost spasenja koje je Krist svojom mukom, smrću i uskrsnućem izvršio, ali je želio reći da on i svaki Kristov učenik moraju, svaki na svoj način, sudjelovati u patnjama Isusovim. Reče, naime, ovo: „Kao što su obilate patnje Kristove u nama, tako je u Kristu obilata i utjeha naša" (2 Kor 1, 5). On to tumači „zajedničarstvom" Kristove braće, koja zajedno nose i dijele trpljenje jedni drugih radi Krista (usp. 2 Kor 1, 5 – 8). Takvo shvaćanje posvjedočio je kad je prihvatio svakovrsna iskušenja, „u naporima – preobilno, u tamnicama – preobilno, u batinama – prekomjerno, ... triput sam bio šiban, jednom kamenovan... " (2 Kor 11, 23 – 25), pa i samu smrtnu osudu. (usp. Ibid. 1, 9).

Poučen tim Pavlovim primjerom bl. Alojzije Stepinac je sazrijevao u spoznaji križa Kristova i uživljavao se u njegovo trpljenje i njegovu patnju, kako je i posvjedočio u zbirci propovijedi *Homilije za sve nedjelje i blagdane u godini* ovim riječima:

„Nije nama zabranjeno težiti za slavom jer je ta težnja s našom dušom. Ali tražiti slavu mimo Božje volje, tražiti slavu izvan Boga, tu se skrivaju grijeh i čudnost. Slava naša ima biti krvavi znoj Isusov. Slava naša ima biti bičevanje Isusovo. Slava naša ima biti trnova kruna Isusova. Slava naša ima biti križ Isusov. Slava naša ima biti smrtna muka Isusova. Slava naša ima biti kalež muke Isusove... Ako taj kalež muke, koji se za većinu ljudi skriva u njihovim običnim dnevnim poslovima, ako taj kalež muke Isusove budemo pili spremno, onda ćemo i mi postati dionicima slave koju je Krist obećao svakom prema stupnju njegovih zasluga. Onda ne će trebati

nekog posebnog molitelja da nas preporuči Isusu za počasno mjesto u kraljevstvu nebeskom nego će to učiniti naše, strpljivo radi Isusa, podnošenje nevolje" (*Homilije za sve nedjelje i blagdane u godini*, sv. II., Zagreb, 1958., 109.).

I kao što je trpljenje zbog Krista bilo Pavlova utjeha i radost, dapače bijaše svjestan da će se „Krist uzveličati u njegovu tijelu, bilo životom, bilo smrću" (usp. Fil 1, 18 – 20), tako je i Stepinac shvaćao trpljenje podneseno zbog Krista zalogom radosti. Reče:

„Ako, dakle, ljudi nepravedno sude o tebi, a pogotovu ako bi se desilo ikada da budeš sudski osuđen zbog tvoje vjernosti Kristu, raduj se i veseli se, jer Isus trpi u tebi! Onaj Isus, koji je trpio u sv. Petru, koji je trpio u sv. Ivanu, koji je trpio u Jakovu, koji je trpio u Andriji, koji je trpio u ostalim svetim apostolima. Onaj Isus koji je trpio u milijunima svetih mučenika za vrijeme progona u Rimskom Carstvu; onaj Isus, koji trpi i danas u svima onima, koji su progonjeni zbog vjere.

A kad se s Isusom trpi, onda sve biva lako. I kad čovjek zbog Isusa biva suđen, onda ne će manjkati ni plaća, kao što sam Isus govori: 'Blaženi koji trpe progone radi pravde! Njihovo je kraljevstvo nebesko. Blaženi ste kad vas ljudi poradi mene grde i progone ... radujte se jer je velika plaća na nebesima!' (Mt 5, 11)."[2]

Ta baština progonstva zbog Krista, obnavlja se i na neki način nastavlja i ispunja na otajstvenom tijelu koje je Crkva. Poslužvši se mislima sv. Augustina: „Krist je pretrpio, što god je imao pretrpjeti; ništa već ne manjka do mjere muka. Dakle, ispunile su se muke, ali na Glavi; preostale su još muke Kristove na tijelu", nadbiskup Stepinac je protumačio zašto vrijedi sudjelovati u patnjama Kristovim koje se nastavljaju u njegovoj Crkvi.

Naime, „Savlu, koji je još uvijek gorio bijesom i krvohlepnošću protiv učenika", objavio se Krist Gospodin riječima: „Ja sam Isus, kojega ti progoniš" i dao mu do znanja da se progonima, kad god su usmjereni protiv njegovih učenika, to je njegova Crkva, napada i muči sama božanska Glava Crkve. „S potpunim, dakle, pravom Krist, trpeći još u svom otajstvenom tijelu, želi i moli nas za drugare svoga ispaštanja, a to zahtijeva i sama naša nužna veza s njime, jer kad smo 'tijelo Kristovo i udovi od uda', što god trpi Glava, treba da sve s njime trpe i uda."[3]

Kad je govorio o Crkvi kao Kristovu Tijelu, bl. Alojzije je imao na umu Krista Gospodina koji se poistovijetio s onima koji su u potrebi i trpljenju jer je rekao: „Što god učiniste jednome od moje najmanje braće, meni učiniste" (Mt 25, 31 – 46). Sv. Pavlu, koji je progonio prve kršćane, Isus se objavio riječima: „Ja sam Isus kojega ti progoniš" (Dj 9, 5).

A Isus i danas trpi i suosjeća s onima koji trpe zbog bolesti i nevolje, zbog životnih poteškoća, i koji su ud njegova otajstvenoga Tijela. Dakle, kada sveti Pavao govori „...dopunjam što nedostaje mukama Kristovim, za Tijelo njegovo, za Crkvu" (Kol 1, 24) kaže o svojoj patnji koja će biti uvedena u Kristovu patnju i voditi izgradnji zajednice vjere. Slabost izražena u patnji postaje izvorom novoga života, jer, reče Apostol: „Sije se u slabosti, uskrsava u snazi" (1Kor 15, 43).

Dok promatramo sv. Pavla i bl. Stepinca kako su dragovoljno prihvatili patnju da njome „nadopune što nedostaje Kristovim patnjama", javlja se pitanje pouzdajemo li se mi, njihovi sljedbenici u Kristu, u Boga poput njih i podnosimo li u kušnjama osjećaje frustriranosti, bezvrijednosti, odbačenosti predanošću u patnju Isusovu, s prinosom svoje slabosti u njegovu koja je kraljevala u križu i slavi uskrsnuća?

Knjiga i simpozij o sv. Pavlu na Mljetu

U godini sv. Pavla u Dubrovniku je 10. studenoga 2008. predstavljeno djelo Ignjata Đurđevića "Sveti Pavao apostol, brodolomac u vodama otoka Mljeta", izvorno napisano na latinskom jeziku i godine 1730. objavljeno u Veneciji. Tako se ovo značajno djelo hrvatskoga baroka, zalaganjem dr. Mihe Demovića i u prijevodu dr. Joze Marevića, nakon gotovo 280 godina može čitati na hrvatskome jeziku.

Znanstveni dio skupa "Ignjat Đurđević i svetopavlovski brodolom u vodama otoka Mljeta" održan je 12. i 13. studenoga u samostanu sv. Klare u Dubrovniku. Skup su organizirali Biskupija dubrovačka, Centar za mediteranske studije Zagrebačkog sveučilišta i ogranak Matice hrvatske u Dubrovniku. Simpozij je otvorio dubrovački biskup Želimir Puljić, a predavači su bili dr. Miho Demović, dr. Antun Ničetić, dr. Stjepan Krasić, prof. Miloš Brajović, prof. Ivica Đurđević Tomaš, dr. Niko Kličan, dr. Nenad Cambi, dr. Juraj Batelja, dr. Slavko Kovačić, dr. Vinicije Lupis, dr. Ivica Žile, dr. Jozo Marević i dr. Zdenko Žeravica. Tehničku pomoć u izdavanju Đurđevićeva djela pružio je vlč. Zlato Pavetić iz Zagreba.

Sudionici simpozija pohodili su mjesta povezana uz brodolom sv. Pavla na otoku Mljetu i benediktinski samostan sv. Marije u kojemu je Đurđević napisao svoje djelo, te su izazvani iznesenim argumentima i otvaranjem teme o brodolomu sv. Pavla u Go-

[2] *Katehetske propovijedi*, I. dio, izd. Nadbiskupski duhovni stol, Zagreb, 1956., u: CP, sv. XXVII., 186.

[3] *Propovijedi o Presv. Srcu Isusovu*, Zagreb, 1958., 90.

dini sv. Pavla razvili zanimljivu raspravu i predložili nove putove istraživanja te teme.

Bizantski car Konstantin VII. Porfirogenet je u 10. st. u svom spisu "De administrando imperio" napomenuo da stanovnici u Dalmaciji, među koje ubraja Hrvate i starosjedioce Rimljane, „posjeduju i ove otoke: veliki otok Kourkra (Korčula, op. J. B.) ili Kiker, na kojem postoji i grad, drugi veliki otok Meleta (Mljet, op. J. B.) ili Malozeatai, kojega spominje sv. Luka u Djelima Apostolskim, pod imenom Meliten, na kojemu je zmija ugrizla Svetog Pavla za prst, a koju je on bacio u vatru."

Dr. Ivica Žile, koji je vršio iskapanja i konzervaciju starokršćanske crkve sv. Petra i Pavla podignute nedaleko brodoloma na Mljetu, predstavlja njene značajke sudionicima simpozija o brodolomu sv. Pavla na Mljetu, 13. studenoga 2008.

Zbog dvosmislenog prijevoda teksta Dj 28, 3, gdje hrvatski prevodioci izbjegavaju prevesti grčki glagol καθηψεν u aoristu, sukladno Vulgati **invasit** *manum eius*, „ujede ga [Pavla] za ruku", već prevode „pripije mu se za ruku" ili čak „omota mu se oko ruke", čime se gubi značaj prvotne osude, a potom štovanja sv. Pavla. Naime, kad brodolomci doplivaše na obalu, urođenici „zapališe krijes i okupiše nas oko njega jer je počela kiša i bilo je zima. Pavao nakupi naramak granja i baci na krijes kadli zbog vrućine izađe zmija i *ujede ga za ruku*. Kad su urođenici vidjeli gdje mu životinja visi o ruci, govorili su među sobom: 'Ovaj je čovjek zacijelo ubojica: umakao je moru i Pravda mu ne da živjeti.' Ali on otrese životinju u vatru i ne bi mu ništa; a oni očekivahu da će oteći i umah se srušiti mrtav. Pošto su dugo čekali i vidjeli da mu se ništa neobično nije dogodilo, promijeniše mišljenje te stadoše govoriti da je bog." (Dj 28, 1b-6)

Hrvatski prevodioci to različito prevode: Dr. Ljudevit Rupčić/1966.: „zmija ... mu prionu za ruku. Urođenici, kad vidješe da mu zmija visi o ruci..."; ISTI/1969., 1983., 1996., 2000.: „zmija ... mu se uhvati za ruku. Urođenici, kad vidješe da mu zmija visi o ruci, ..."; Bonaventura Duda, Jerko Fućak/ 1973., '92., '93., '96., 2003., i B. Duda, J. Fućak, A. Rebić/1994., 2001.: „zmija ... pripije mu se za ruku. Kad su urođenici vidjeli gdje mu životinja visi o ruci, ..."; Ivan Ev. Šarić/2006.: „zmija ...ujede ga za ruku. I kad vidješe urođenici zmiju gdje visi o njegovoj ruci ...".

Zanimljiv je podatak da hrvatsko izdanje *Jeruzalemske biblije*, KS, Zagreb, 2002., taj redak Dj 28, 3 prevodi sa „zmija ... pripije mu se za ruku", dok talijanska *La Bibbia di Gerusalemme*, izdanje Talijanske biskupske konferencije, CEI, Bologna, 1971., donosi prijevod: „una vipera ... lo morse a una mano" = „zmija ga ujede za ruku".

Gerhard Schneider grčki tekst „ἔχιδνα ἀπὸ της θέρμης εξελθουσα καθηψεν της χειρὸς αυτου = una vipera uscì fuori, per il calore gli si attaccò alla mano coi denti = iziđe zmija zbog vrućine i zubima mu se pričvrsti o ruku".[4] Zanimljivo je da u talijanskom prijevodu stoji precizacija: ***„coi denti"*** – „zubima". Toga detalja nema u grčkom izvorniku, ali ga G. Schneider u svom njemačkom prijevodu navodi ovako: „... fuhr infolge der Hitze eine Viper heraus und *biß sich an seiner Hand fest* – iziđe zbog vrućine zmija i *ščepa ga za ruku*". Izraz korišten u njemačkom *biß sich* može mirno označiti ono što ti učini štene kad žestinom uhvati čovjeka za ruku, dok imenica *der Biß* znači ujed.

Rudolf Pesch, nedvosmisleno govori o ujedu zmije.[5] Gérard Rossé tvrdi da je Luka tri mjeseca za-

[4] *Commentario teologico del Nuovo Testamento. Gli Atti degli Apostoli. Parte seconda. Testo greco e traduzione. Commento di Gerhard Schneider*, Paideia editrice Brescia, 1986., str. 529.

[5] Usp. *Atti degli apostoli*, Assisi, 1992., 911.

državanja na Meliti upotpunio s dva čuda, od kojih je jedno „da je zmija ujela Pavla, a on je ostao neozlijeđen ... jer je čovjeka Božjega štitio Bog".[6] A Josef Zmijewski govori izričito o zmiji otrovnici, čija je prisutnost na Malti po njemu upitna, ali govori o ugrizu kojim se pripila o Pavlovu ruku.[7]

Što bi za urođenike značilo vidjeti da se zmija pripila ili prionula uz Pavlovu ruku ili skočila na nj? Ništa, ako ga nije ujela! Prijevod *pripije* i *prionu* opterećen je dvosmislenošću i ne ukazuje na činjenično stanje. Svjesni smo, da je zbog netočnih prijevoda došlo i do krivih tumačenja smjera vjetrova, nazivlja mora, službi i arheoloških nalaza i da su kao posljedice toga nastale znanstvene rasprave o kojima, nažalost, više vode računa svjetski poznati biblićari, nego li hrvatski prevodioci biblijskih tekstova.

Dubrovački simpozij je iznio spoznaje da su povjesničari, crkveni oci i znanstvenici govorili o boravku sv. Pavla u Dalmaciji (Iliriji). Dapače, Sv. Jeronim, Epifanije iz Salamine, Grgur Nazijanski, bizantski car Porfirogenet (10. st.) i drugi o tome su ostavili dragocjena svjedočanstva.

Znakovito je da se lik sv. Pavla nalazi u Dubrovniku na dvije značajne slike za povijest grada. U dominikanskom samostanu nalazi se slika *Bogorodica sa svecima* (1500.) Nikole Božidarevića (oko 1460. – 1518.), izrađena temperom i pozlatom na dasci.

Na lijevom pobočnom polju je sv. Vlaho, zaštitnik Dubrovnika, a uz njega je lik sv. Pavla, s dugom gustom bradom i apostolskim sandalama na bosim nogama. U desnoj ruci nosi mač, simbol svoga mučeništva, a u lijevoj knjigu svojih poslanica.

Napominjem, da su u Dubrovniku, u Kulturno-povijesnom muzeju u Kneževom dvoru, sačuvane još dvije slike na kojima je prikazan Sv. Pavao. Riječ je o slici iz kruga Blaža Jurjeva Trogiranina (1440.) i slici Sv. Vlaha iz radionice L. Dobričevića (15./16.st.).

J. Batelja

[6] Usp. *Atti degli apostoli*, Roma, 1998., 866.
[7] Usp. *Atti degli apostoli*, Brescia, 2006., 1170.-1171.

Na slici Sv. Vlaha iz 15. st./16.st., iz radionice L. Dobričevića, na dalmatici ispod kazule, nalazimo likove Sv. Petra i Sv. Pavla. Budući da je slika teško oštećena, prijeporno je, je li lik sveca prepoznatog kao Sv. Petar s knjigom u desnoj ruci i ključem (ili ključevima) odnosno perom (pisalom) u lijevoj ruci Sv. Petar ili pisac Djela apostolskih Sv. Luka?

Sjećanja

Spomen na kardinala Franju Kuharića

Prikaz: Juraj Batelja

Bista kard. Franje Kuharića resi predvorje Hrvatskog sabora kamo je odlukom Sabora zahvalno postavljena 30. svibnja 2008.

U srijedu 11. ožujka 2009. navršit će se sedam godina od blažene smrti nadbiskupa zagrebačkoga i kardinala Franje Kuharića.

Rodio se 15. travnja 1919. u Pribiću. Za svećenika ga je 15. srpnja 1945. zaredio bl. Alojzije Stepinac. Pomoćnim biskupom zagrebačkim imenovan je i posvećen godine 1964., a nadbiskupom zagrebačkim postao je 1970. Ivan Pavao II. imenovao ga je kardinalom u konzistoriju održanom u Vatikanu 2. veljače 1983. Godine 1997. je umirovljen. Pokopan je u zagrebačkoj prvostolnici 14. ožujka 2002.

Divljenje Kuharićevoj hrabrosti

Kardinal Kuharić ostao je u neizbrisivoj uspomeni svoga svećenstva i vjernika Zagrebačke nadbiskupije. S udivljenjem su ga pratili Kristovi vjernici i Kristovi protivnici. Imao je karizmu dobrote, jednostavnosti, plemenitosti i vjere.

Bl. Alojzije Stepinac dolazi blagosloviti temeljni kamen Stalnog privredno-odgojnog zavoda Hrvatski radiša u Zagrebu, 19. studenoga 1939. Ako tko prepozna kojega od Nadbiskupovih pratitelja, neka to javi u Uredništvo Glasnika (drugi zdesna je industrijalac Milan Prpić, a drugi iza nadbiskupa je dr. Franjo Šeper, tajnik).

Bl. Alojzije Stepinac posvjedočio je o njegovoj neustrašivosti pred komunističkim progonima u pismu koje mu je napisao 24. studenoga 1956., kao župniku u Sv. Martinu pod Okićem, ovim riječima: „Mi smo sada brižno čuvani, kao što ste sigurno čuli, pa ne biste mogli uspjeti kao zadnji put do mene. Drago mi je da se ne plašite prijetnja UDBE. To je isprobavanje živaca.“[1]

O neustrašivosti, svećeničkom ponosu i duhu evanđeoske ustrajnosti svjedoči Đuro Sertić, zapisničar pri saslušanju Franje Kuharića na UDBI u Samoboru.

[1] *Pisma iz sužanjstva*, 205.

Svjedočanstvo Đure Sertića

Gospodin Đuro Sertić bijaše zapisničar na saslušanjima u kojima je jugoslavenska tajna policija htjela namamiti, ucijeniti i prisiliti vlč. Kuharića na suradnju s komunističkim režimom i njihovim svećeničkim staleškim udruženjem. Ostao je čvrst i nepokolebljiv u vjernosti svome zatočenom Nadbiskupu, Crkvi i Petrovome nasljedniku. Ostavio je svjedočanstvo pred kojim su i njegovi progonitelji, koji su i puškama došli po nj s namjerom da ga ubiju, ostali zadivljeni.

Svjedočanstvo gosp. Sertića svjedoči i o prilikama u kojima se na podmukao način u razdoblju od 1950.–1960. željelo oslabiti, kad se već nije moglo uništiti Katoličku crkvu u hrvatskome narodu. Donosimo u cijelosti Sertićevo svjedočanstvo:

Ja, Sertić Đuro, obraćenik u Isusu Kristu, iz župe blaženog kardinala A. Stepinca, izjavljujem sljedeće:

Bio sam zapisničar pri saslušanju Franje Kuharića, upravitelja župe Sv. Martin pod Okićem, u UDBI u Samoboru sredinom XX. stoljeća. Saslušanje je vodio Mikulić Mijo, zamjenik šefa UDBE. Postupak je vođen zbog navodnog krivičnog djela „neprijateljske propagande". Bilo je to najčešće krivično djelo tih godina u vrijeme progona Katoličke crkve u Hrvatskoj za vrijeme komunističkog režima.

Saslušanje je trajalo dva dana – s prekidom – svaki put po nekoliko sati. Velečasni Kuharić se svaki put dovezao biciklom jer se branio sa slobode. Do saslušanja je došlo na sljedeći način. „Operativac" Blaž bio je zadužen za teritorij nekoliko sela u župi Sv. Martin pod Okićem i odgovoran za „političku situaciju" na tom području. Imao je doušnika koji je bio ili zvonar ili domar („šekutor"), i koji mu je javio kako je velečasni Kuharić u propovijedi govorio da je njegov prethodnik, župnik, bio ubijen i da ubojica svećenika nije još otkriven, niti priveden kazni, što je sve bilo istina. Operativac Blaž je dobio zadatak da sasluša doušnika (suradnika) kao svjedoka u krivičnom postupku protiv vel. Kuharića koji je UDBA samostalno pokrenula. (UDBA je u to vrijeme imala zakonske ovlasti da samostalno pokreće postupak, a da Javno tužilaštvo samo pismeno obavijesti. Isto tako, u slučaju obustave postupka ili prekida.) Blaž je to nevoljko primio jer njegov doušnik mu ne će više moći podnositi izvještaje, pa će morati tražiti novog suradnika za kontrolu svećenika Kuharića. Naređenje je ipak izvršio. Sve što mu je doušnik usmeno izvijestio, potvrdio je i u zapisniku o saslušanju svjedoka.

Prije saslušanja vel. Kuharića Mikulić mi je rekao da ću pisati zapisnik, a on će saslušavati. Cilj postupka je prisiliti vel. Kuharića da se učlani u Staleško društvo svećenika i da pristane na suradnju, a nakon toga da će ga dati meni na „vezu", tj. da se s njime sastajem negdje u Zagrebu i kroz razgovor prikupljam informacije od interesa za kom. vlast.

Nadbiskup zagrebački Franjo Kuharić predstavlja kardinalu Franji Šeperu, pročelniku Kongregacije za nauk vjere, bogoslove Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu s njihovim odgojiteljima, u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu, godine 1974.

Vel. Kuharić je na pitanje o spornoj propovijedi opširno govorio o sv. Evanđelju, o progonu kršćana i u sklopu toga i o ubojstvu svećenika. Iznio je mišljenje kako bi bio red da se njega, kao upravitelja župe, ili poglavare obavijesti što je poduzeto za otkrivanje ubojice da bi se ubuduće spriječila takova djela. Vel. Kuharića smo psihološki željeli prisiliti da se učlani u društvo kat. svećenika, ali je on to odlučno odbio. Odbio je i ucjenu ako se učlani, da ćemo obustaviti postupak. Rekao je da ako je kriv, da je spreman izdržati kaznu. Isto tako, odlučno je odbio svaku suradnju i bilo kakovo sastajanje i bilo gdje s predstavnicima UDBE i bilo kakove neslužbene razgovore. Isticao je ako ga se treba, neka ga se službeno pozove pozivom, ako se ima za to opravdan razlog, a on će se odazvati kao i sada.

Vel. Kuharić je o Društvu kat. svećenika otvoreno govorio da se Društvom želi unijeti razdor među svećenicima i odvojiti Crkvu od Svetoga Oca i Rima i da su biskupi opravdano izdali „*Non licet*". Kad je Mikulić pokušao uvjeriti vel. Kuharića kako „*Non licet*" znači „ne preporuča se", ovaj je tvrdio da je to zabrana. A i kada ne bi bilo *non licet*, da se on ne bi učlanio jer je njegovo Društvo Crkva. Dodao je, ako

država želi pomoći svećenicima, starima i bolesnima, neka sklopi ugovor s Vatikanom o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju kat. svećenika, pa će biskupi sami osnovati staleško društvo, ako je potrebno. Prigovorio je na nepravedne poreze koje država nameće na crkvene takse i milodare, čime mnoge svećenike dovodi u bijedu.

Prigovorio je i zbog ukidanja vjeronauka u školama i ometanja vjeronauka u crkvama jer se na razne načine sprječava djecu da se katolički odgajaju, da se odgajaju za dobro. Govorio je o naravnom (prirodnom) pravu, koje je jače od državnog jer je postojalo prije i jer je vječno, a ta se ljudska prava mnogima uskraćuju ili narušavaju. Na sve te tvrdnje vel. Kuharić nije dobio od sugovornika niti jedan protuargument.

Nakon saslušanja svakoga dana ja sam trebao sastaviti zapisnik, a to sam činio tako da sam formulirao pitanje, vel. Kuharić je na njih slobodno odgovarao, tj. diktirao je odgovore koje sam zapisao. O suradnji i o Društvu kat. svećenika nisam postavio (formulirao) pitanje, pa ovo što sam naveo, nije navedeno u zapisniku. Svaku stranicu velečasni Kuharić je potpisao, kao i na kraju cijeli zapisnik, uz Mikulić Miju i mene, kao zapisničara.

Cijeli predmet je tada poslan Javnom tužilaštvu radi pokretanja sudskog postupka. Javno tužilaštvo je postupak obustavilo.

Zaključak: Kada danas razmišljam o tim događajima, zaključujem da nismo imali pravo ni u jednoj točki. Ubojstvo svećenika dogodilo se koju godinu prije moga dolaska na službu u Samobor. O tome nije postojao nikakav dokument, ni dosje, što znači da nitko nije ništa poduzimao da se otkrije počinilac. Netko je znao i to prikrivao, što znači da je to bilo političko ubojstvo, da je svećenika ubio netko od komunista iz vlasti s tog područja, jer je nekome smetao „jer kvari političku situaciju", a taj se izraz upotrebljavao protiv svakoga tko se protivio komunističkoj vlasti.

Velečasni Kuharić nije počinio nikakvo krivično djelo, bio je potpuno nevin. Da bi postojalo krivično djelo neprijateljske propagande i po ondašnjem zakonu tražila se namjera, da se njenim iznošenjem želi izazvati nemir, pobunu, itd., a takva namjera nije postojala.

Mislim da je to bio svojevrstan pritisak na Katoličku crkvu u cilju zastrašivanja i ograničavanja njezinog djelovanja, vjerskog, jer političkog djelovanja nije moglo biti. Kardinal Kuharić je bio uzoran svećenik, pravi sveti čovjek, pravi Kristov učenik, koji je branio Crkvu, Svetog Oca i svakog „malog" čovjeka. Sve je točno i istinito što sam ovdje napisao.

U Zagrebu 16. travnja 2005. godine.

Sertić Đuro, Novaki, Žugci

ZAKLJUČAK

Nedo Milunović, sudac istražitelj bl. Alojzija Stepinca, pod čijim je istraživanjem dr. A. Ivandija dolazio k svijesti u lokvi krvi, reče mi u jednom razgovoru da se na suđenju „Stepinac dobro držao, za razliku od nekih popova koji su svašta govorili". Sporili smo se oko „načina mučenja, obrađivanja i iznuđivanja izjava optuženih svećenika" koje je istraživao, jer je taj 'svašta' zasigurno drukčije strukture nego u njegovoj izjavi. Ali, kad je on sâm, neprijateljski raspoložen prema Crkvi, pozitivno ocijenio držanje i hrabar stav optuženog nadbiskupa Stepinca, dužni smo još više cijeniti i poštivati njegov stav koji je davao jakost i snagu drugim svećenicima i vjernicima, a među njima i vlč. Franji Kuhariću.

Zahvaljujemo i gosp. Đuri Sertiću na svjedočanstvu o hrabrom svjedočenju vjernosti Isusu Kristu župnika Franje Kuharića na udbaškom ispitivanju, ali i kardinalu Kuhariću na junačkome držanju tijekom kasnijega života u hrvanju s bezbožnim režimom.

Bio je pastir „prožet vjerom i krjeposnim životom! Duboki poklonik pred živim Bogom, svećenik i biskup pastir, župnik iz puka, nadbiskup za puk, klanjatelj i ljubitelj Božje riječi i dugih molitava u zajedništvu sa svetom Bogorodicom Marijom. Nikada nije došao tako kasno kući da ne bi otišao i pao na koljena pred Presvetim u kapelici!"[2] Hvala mu i za molitve kojima je pratio duge i teške moje razgovore s progoniteljima, sucima istražiteljima i stražarima kard. Stepinca te za moralnu potporu u tijeku i dovršetku njegova postupka proglašenja blaženim! Spominjanje blaženog Alojzija imat će u sebi uvijek podsjećanje na nadbiskupa Kuharića, koji se odvažno borio i izborio za istinu njegove čiste savjesti. Nikakav veo šutnje ili zlouporaba njegova imena u prikazivanju nedavne povijesti Crkve u Hrvata ne će potamnjeti njegov izvorni svećenički i biskupski lik u vertikali vječnosti i ljubavi za narod.

Dr. Roberto de Mattei, povjesničar iz Rima, na Međunarodnom znanstvenom simpoziju „Alojzije Stepinac – povijesni kontekst u međunarodnoj perspektivi", u petak 19. rujna 2008., uvrstio je kard. Kuharića među biskupe koji su po primjeru kard. Stepinca „nastojali slušati direktive Svete Stolice, te su nastojali sačuvati živu vjeru kod vjernika".

Neka Gospodin bude njegova nagrada, kako je vjerovao, nadao se i ljubio, a mi molimo za njegovu proslavu na nebu i na zemlji jer, usprkos prekrajanjima činjenica, istinito bijaše njegovo svjedočanstvo.

[2] KOŽUL, S., *Deset godina nakon Martirologija Crkve zagrebačke...*, 195.

Bl. Alojzije Stepinac sudjeluje u slavljima Euharistijskog kongresa održanog u Jastrebarskom 12. i 13. kolovoza 1939.

Euharistijski kongresi

Jastrebarsko, 12. i 13. kolovoza 1939.

Piše: J. Batelja

U nizu euharistijskih kongresa kojima je blaženi Alojzije Stepinac nastojao pokrenuti sveopću moralnu i vjersku obnovu u Zagrebačkoj nadbiskupiji bijaše proslavljen i Euharistijski kongres u Jastrebarskom 12. i 13. kolovoza 1939. godine. Napominjem da cijeli prikaz pripreme i proslave ovoga kongresa, potom bibliografiju i slikovne zapise čitatelji mogu pronaći u knjizi *Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca*, Zagreb, 2006. ili u knjizi *Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko*, Zagreb, 2008.

Poruka nadbiskupa dr. Stepinca sudionicima Kongresa

Svrha kongresa u Jaski bila je produbljivanje spoznaja vjerskih istina i duhovni rast vjernika. Naime, „euharistijski kongresi su događaji koji, hoćeš-nećeš, prodrmaju duše i svrate pažnju na Božje stvari, u velikim kružnim zahvatima oko centra u kojem se kongres priređuje. U katoličkoj dijaspori svrha je tih kongresa da uzbude katoličku svijest i uliju srčanost vjernicima da ne polože oružje. U čisto katoličkim krajevima cilj je euharistijskih kongresa da duhovno preporode kraj".

Stoga je, u nastojanju da što bolje pripremi vjernike za aktivno i plodonosno sudjelovanje u kongresnim slavljima, Odbor za Euharistijski kongres u Jastrebarskom pripremio posebnu knjižicu u kojoj je dr. Dragutin Nežić, uz napomene o važnosti Euharistije u kršćanskom životu, prikazao povijest župa i crkvi Jastrebarskoga dekanata i objelodanio sljedeću poruku samoga nadbiskupa Stepinca sudionicima kongresa u Jastrebarskom:

„Kako je dobar Bog Izraelu!" (usp. Ps 34, 9). Tako je uskliknuo pobožni psalmist sjećajući se beskrajnih dobročinstava Božjih iskazanih i njemu i narodu izraelskom. A kako je dobar Bog tek puku kršćanskom! Nadario ga je dobročinstvima uistinu nebeskim jer ga je otkupio od grijeha, obasuo milošću, a kao krunu sviju dobročinstava dao mu Presvetu Euharistiju, Sina svoga pod prilikama kruha, ljudskoj duši za hranu i okrjepu na tegotnom životnom putu.

Ne bih li morao uskliknuti ovdje još napose kako je dobar Bog mom dragome rodnome kraju! Kroz stoljeća duga brižno ga je čuvao i sačuvao od svih zabluda duha tako da je danas jedinstven u vjeri više nego ikoji kraj drage nam hrvatske domovine.

Euharistijski Isuse, sačuvaj ga i nadalje! Ti Božanski vrtlaru, iščupaj iz sredine ovoga kraja i najmanji korov koji nastoje zasaditi i raširiti, i pokaži ovome puku da mu nema boljeg prijatelja od Tebe i da mu nema spasenja bez Tebe.

A ti, moj dragi narode, ove dane euharistijskog slavlja u svojoj sredini, upri vruće molitve Isusu, Bogu svome u Presvetoj Euharistiji da te nikad ne ostavi!

U Zagrebu dne 14. srpnja l939.
+ Alojzije, nadbiskup"

PRVI DAN KONGRESA

Kongresna slavlja započela su u subotu 12. kolovoza. U poslijepodnevnim su se satima okupljali članovi društava Hrvatske seljačke katoličke omladine sa svih strana zagrebačke i prigorske okolice. Zagrebačkim vlakom došla su društva Seljačke katoličke omladine iz Čučerja, Vrapča, Stenjevca, Velike Gorice i drugih mjesta, dok su ostala društva došla tijekom poslijepodneva što pješice što ostalim prijevoznim sredstvima.

Bl. Alojzije Stepinac sudjeluje u slavljima Euharistijskog kongresa održanog u Jastrebarskom 12. i 13. kolovoza 1939.

Doček crkvenih odličnika

U 15.30 sati priređen je svečani doček pred slavolukom kod kipa Ranjenog Isusa. Nekoliko tisuća Jastrebarčana skupa s mnoštvom seoske mladeži i ostaloga naroda iz okolice sleglo se kod slavoluka pozdraviti svoga natpastira. Vrlo privlačno je bilo vidjeti prekrasne narodne nošnje iz čitavoga prigorskoga kraja od Zagreba do Karlovca. Pucnjava mužara navijestila je dolazak nadbiskupa Stepinca i ostalih crkvenih dostojanstvenika.

Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački i hrvatski metropolit, došao je u pratnji banjolučkog biskupa mons. Joze Garića, pomoćnog zagrebačkog biskupa mons. dr. Franje Salis-Seewisa, mons. dr. Ferde Rožića, mons. dr. Stjepana Bakšića i vlč. Franje Cvetana. Vjernici su burnim ovacijama pozdravljali crkvene dostojanstvenike. Kad su se ovacije stišale, uzeo je riječ narodni zastupnik Jastrebarskog kotara Franjo Novosel, koji je nadbiskupa pozdravio dojmljivim govorom.

Zatim je uzeo riječ dr. Ivan Banković pozdravivši nadbiskupa u ime Kongresnog odbora. Slijedio je pozdrav načelnika Jastrebarskoga gosp. Šintića, a potom je djevojčica Zdenka Šintić, učenica 4. razreda pučke škole, krasnoslovila pjesmu dobrodošlice *Pozdrav nadbiskupu,* koju je ispjevao Janko Majerović iz Jastrebarskog, popraćenu naramkom biranoga cvijeća.

Nakon svečanosti dobrodošlice velika se procesija s mnogobrojnim zastavama Katoličke akcije i ostalih društava zaputila do župne crkve. U toj procesiji sudjelovale su dvije glazbe, i to cvetkovićka vatrogasna glazba i jaskanska trgovišna glazba.

Govor nadbiskupa Alojzija Stepinca

„Kad je neki biskup“ – otpočeo je nadbiskup svoju propovijed i nastavio – „obilazio svoju biskupiju, dođe mu jednog dana ususret neko dijete i zamoli ga da mu dozvoli da smije ići k svetoj Pričesti. Biskup se začudi i odgovori mu: 'Drago dijete, ti još ne znaš tko se tamo skriva pod svetom hostijom.' Dijete žalosno ode u crkvu, klekne pred oltarom i počne na glas ovako govoriti: 'Dragi Spasitelju! Biskup mi je rekao da ja ne znam tko se skriva pod svetom hostijom. Ali ja to znam. Ti si Sin Božji. Ti si postao djetetom radi nas i ležao si u jaslicama u Betlehemu. Ti si za nas umro na križu i onda si uskrsnuo iz groba i uzašao na nebo pa ćeš opet doći na koncu svijeta da sudiš ljude. Reci, Isuse, biskupu da me pusti na svetu Pričest!' Kad je biskup čuo što je dijete govorilo, bio je duboko dirnut i dopustio da može ići k stolu Gospodnjemu.

Dragi moji vjernici! Mi smo došli na ovaj euharistijski kongres da oživimo našu vjeru u Kristu i Presvetoj Euharistiji i da se uvjerimo da nam nema sreće ni blagoslova na zemlji bez Isusa, a još manje života preko groba bez njega. Ali, ako hoćete da shvatite i razumijete ovu veliku tajnu naše svete vjere, onda se snizite do jednostavnosti djeteta da se ne bi i na vama ispunile riječi Isusa Krista što ih je nekoć izustio: 'Slavim Te, Oče, što si ovo sakrio od mudrih i razumnih, a objavio malenima' (Mt 11, 25). Oduvijek se naime 'Bog protivi oholima, a poniznima daje svoju milost' (Jak 4, 6).

Mi smo, dakle, došli da oživimo našu vjeru u Krista pod prilikama kruha u Presvetom Sakramentu. Koliko god se divimo stvaralačkim djelima Božjim, mislim da nema stvari, koja bi bila toliko vrijedna našeg udivljenja kao što je Presveta Euharistija. U njoj odsijeva Božja moć, Božja dobrota, Božja darežljivost i Božje milosrđe više nego li u samom stvaranju i upravljanju svijeta. Lijepo je i krasno zvjezdano nebo, zemlja s nebrojenim svojim čarima, zadivljuje nas red koji vlada u svemiru. Sve ovo toliko govori o beskrajnoj moći Božjoj koja je sve to stvorila, o divnoj mudrosti Božjoj koja svime time upravlja, o beskrajnoj dobroti Božjoj koja se za svaku i najsitniju stvarcu stara da je pobožni psalmist iz dubine duše uzviknuo: 'Gospode, gospodaru naš, kako je divno ime tvoje po svoj zemlji! Podigao si veličanstvo svoje više nebesa' (Ps 8, 1). Ali kad govorimo o Presvetoj Euharistiji, onda mo-

Bl. Alojzije Stepinac sudjeluje u slavljima Euharistijskog kongresa održanog u Jastrebarskom 12. i 13. kolovoza 1939.

ramo reći da je ona čudo nad čudesima ljubavi Božje prema nama bijednim ljudima. Tu izbija njegova moć na izvanredan način kao i njegova mudrost i dobrota. Kroz punih četrdeset godina hranila je dobrota i svemoć Božja židovski puk u pustinji na taj način da je svaku noć padalo toliko mane s neba koliko je bilo potrebno da se prehrani sav narod. Ali taj kruh nije mogao dati ljudima besmrtnost. Sveta Euharistija je kruh 'koji je s neba sišao', kruh anđeoski za hranu dušama našim, kruh jakih koji nas drži u nevoljama i ublažuje bol, kruh patnja na dalekom putu sa zemlje na nebo, ključ koji nam otvara vrata nebeska. To je kruh koji stavlja u nas klicu besmrtnosti prema riječima Spasitelja Isusa Krista: 'Zaista, zaista vam kažem, ako ne budete jeli tijela Sina Čovječjega, ne ćete imati života u sebi. Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrsnuti na sudnji dan' (Iv 6, 53).

U Presvetoj Euharistiji odsijeva Božja darežljivost i milosrđe više nego u svim drugim sakramentima. Po svetom krštenju postajemo djeca Božja i dionici svega duhovnog blaga Crkve. Po svetoj Potvrdi daje nam se Duh svjetla i jakosti da možemo svoju vjeru javno ispovijedati i po njoj živjeti. Po svetoj Pokori liječe se rane duše naše i vraća izgubljeno prijateljstvo Božje. Po svetoj Pomasti pokriva nas Krist zaslugama svoje muke i smrti. Po svetom Redu daje nam svoju vlast i čast. Po sakramentu ženidbe posvećuje sve čine ljudske, čak i one koji se čine da nisu drugo nego ispad grijeha. Za sve sakramente možemo reći da su 'izvori žive vode što teku u život vječni' (usp. Iv 4, 14) i dokaz beskrajne ljubavi Božje prema čovjeku. Ali u Presvetoj Euharistiji Krist ide još mnogo dalje jer nam daje ni više ni manje nego samoga sebe, začetnika svih milosti.

Zato opravdano moli Crkva: 'Bože, koji si nam u divnom sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, daj nam, molimo te, tako častiti sveta otajstva tijela i krvi tvoje da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova!' Ovaj sakrament Presvete Euharistije dozivlje nam u pamet cijeli život Isusa Krista na zemlji. Euharistija je Nazaret gdje se obnavlja utjelovljenje Sina Božjega. Ona je Betlehem gdje se Isus Krist mističnim načinom opet rađa na ovaj svijet. Ona je Galileja gdje Isus Krist nastavlja propovijedanje kraljevstva Božjega svemu čovječanstvu. Ona je Kalvarija gdje se Isus Krist žrtvuje bez prestanka za grijehe i opačine naše, za kletve i psovke, za ubojstva i krađe, za besramnu razvratnost naših dana, za mržnju i zavist koja je zavladala svijetom. Jednom riječju: Euharistija je Isus Krist, koji produljuje svoj život i svoja dobročinstva uslijed grješnog današnjeg naraštaja, koji je najbolje fotografirao sveti Pavao već pred mnoga stoljeća riječima: 'Puni svake nepravde, zlobe, lakomosti, pakosti, puni zavisti, ubojstva, svađe, lukavštine, zložudnosti, šaptači, klevetnici, bogumrski silnici, naduti oholice, izmišljači zala, nepokorni roditeljima, nerazumni, nevjerni, bez srca, okrutni' (Rim 1, 29 – 32).

Da sve to izdrži, treba uistinu beskrajna ljubav, ljubav Božja, kakovu nalazimo u svetoj Euharistiji.

Dragi moji vjernici! Ni za čim čovjek toliko ne teži na ovome svijetu kao za tim da si spasi i produži život. Ali koliko god potrošio na hranu i lijekove, jednog dana ipak će se ispuniti odredba Božja koju je *Sveto pismo* označilo riječima: 'Određeno je ljudima da jednom umru' (Heb 9, 27). Ako hoćete sretan život na zemlji, ako hoćete da postignete život vječni, onda imade samo jedan način da to postignete, a to je Isus Krist u Presvetoj Euharistiji, Isus Krist koji je rekao: 'Zaista vam kažem, ako ne budete jeli tijela Sina Čovječjega i ne budete pili krvi njegove, ne ćete imati života u sebi. Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrsnuti na sudnji dan!' (Iv 6, 53 – 54). Razni proroci i ideolozi naših dana htjeli bi naći druga rješenja i učiniti ljude sretnima mimo Isusa Krista. Ali koliko se god trudili oko toga, ostaje neopoziva riječ Božja koja kaže: 'I nema ni u jednome drugome spasenja jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima, u kojem bismo se mogli spasiti!' (Dj 4, 12). Zato prigodom ovoga kongresa učinite

Nadbiskup Alojzije Stepinac u pohodu djeci stradalnicima 2. svjetskog rata smještenoj u 3 logorišta u Jastrebarskom 24. i 25. srpnja 1943.

ponovo zavjet Kristu Spasitelju, govoreći dično sa starim Izraelcima: 'Ako zaboravimo tebe, Gospodine Isuse Kriste, neka se preda zaboravu desnica naša i uspomena naša!' (Usp. Ps 137, 5 – 6)."

Nakon zaziva Duha Svetoga i blagoslova s Presvetim Oltarskim Sakramentom, čime je kongres službeno otvoren, nadbiskup je u župnom dvoru primio izaslanstvo trgovišnog zastupstva, predstavnike vlasti i mjesnih društava.

Svečano zborovanje seljačke omladine Katoličke akcije

Predvečer je na lijepo improviziranoj pozornici u župnom dvorištu priređen svečani zbor seljačke omladine Katoličke akcije. Mnoštvo seljačkoga naroda, uglavnom mladih, ispunilo je župno dvorište i pratilo program koji su prikazivali organizirani seljački katolički omladinci i seljačke djevojke iz raznih krajeva. Može se mirne duše reći da je bilo prisutno preko dvije tisuće gledatelja, od kojih preko tisuću seljačkih katoličkih mladića i djevojaka.

Veličanstvena bakljada

U 20.30 sati došla je u uzornom redu lijepa povorka s bakljama pred župni dvor i priredila podoknicu hrvatskom metropolitu i odličnim gostima. Najprije je Trgovišna glazba pod ravnanjem gosp. Odehazela odsvirala nekoliko skladbi. Inače je svirala u gotovo svim točkama programa za vrijeme kongresa. Potom je HPD Javor otpjevalo Beethovenovu *Slavu Božju u prirodi*.

Kad se Nadbiskup okružen crkvenim dostojanstvenicima pojavio na prozoru, pozdravio ga je neumorni predsjednik Kongresnog odbora dr. Ivan Banković. Zanosnim je riječima pozdravio i biskupa banjolučkog o. Jozu Garića, kao predstavnika hrvatske Bosne ponosne i zamolio ga da vjernicima u Bosni prenese osvjedočenje kako Hrvati iz banske Hrvatske u borbi za slobodu naše drage domovine Hrvatske uvijek misle i na njih i smatraju ih sastavnim dijelom svoje domovine. Potom je pozdravio pomoćnog biskupa dr. Salis-Seewisa, zastupnika biskupa križevačkog kanonika dr. Tomu Severovića i domaćega sina dr. Ferdu Rožića.

Govor nadbiskupa Stepinca

Burno pozdravljen, Nadbiskup je održao kratki nagovor kojim je gotovo elektrizirao prisutne tisuće vjernika okupljene na podoknici. A rekao je sljedeće:

„Draga braćo katolici i Hrvati! Jedan naš pjesnik kaže: 'Svaka ptica svome jatu leti!' Tako je i mene neko posebno čuvstvo dovelo u ovaj moj rodni kraj, u kraj gdje sam proveo svoju mladost.

Vaš je govornik istaknuo da su ovi krajevi nekoć bili *reliquiae reliquiarum* slavnog kraljevstva hrvatskoga. I to je istina! Bog je dobri dao da bar ovaj kraj nije bio pregažen od turskog kopita. Tako je dao da hrvatski narod ima bar jedan slobodan predio u općoj nevolji. U *Svetom pismu* stoji: 'Gospod Bog ubija, ali i oživljuje' (1 Sam 2, 6). Tako je bilo i kod našega naroda: činilo se da će posvema nestati s lica zemlje, ali ga je Božja ruka uzdigla da i opet dostigne staru slavu i veličinu.

Ja sam sretan što sam ovamo mogao sa sobom dovesti u osobi preuzv. biskupa Garića, predstavnika one Bosne koja se činila nekoć izgubljena za nas, i to baš zato da vam pokažem kako nas je Bog tamo oživio i kako je učinio da ta naša zemlja uznapreduje u svakom pogledu. I da vidite kako su Hrvati – živjeli oni u Bosni ili u Hrvatskoj – danas jedno srce i jedna duša kao nikad možda u povijesti... Uvjereni smo da će Bog, koji je naš narod očuvao dosad, očuvati i odsad. A uvjeren sam da će tome doprinijeti i ovaj Euharistijski kongres. Ovaj je kongres dokazao da ovaj kraj živi čistim katoličkim životom: on daje našoj nadbiskupiji najveći broj klera! Dao Bog da ovaj kongres pospješi ono za čime hrvatski narod teži: da bude slobodan na svome, a prije svega da bude vjeran Crkvi katoličkoj i Bogu, koji ga je spasio i koji će ga čuvati i ubuduće."

Nadbiskup Alojzije Stepinac u pohodu djeci stradalnicima 2. svjetskog rata smještenoj u 3 logorišta u Jastrebarskom 24. i 25. srpnja 1943.

Govor biskupa Garića

Govor nadbiskupa Stepinca bio je popraćen ovacijama. Poslije njega se pojavio oduševljeno pozdravljen od tisuća i tisuća ljudi biskup krvave Krajine o. Jozo Garić. On je tronutim glasom izgovorio ovaj, najpozornije slušan govor:

„Draga braćo Hrvati! Ja sam došao iz krvave hrvatske Krajine da budem učesnikom slavlja koje vi obavljate te da i ja budem dionik onih milosti koje će dragi Spasitelj izliti na vas i na sve one koji u ovom slavlju sudjeluju. Došao sam iz one krvave Krajine, koja je nekad bila srce Hrvatske i gdje svaki kamen i svaka kula govori kako je bio slavan hrvatski narod. Nigdje nije bilo slavlja katoličke vjere i slavlja hrvatskoga naroda kao u toj Krajini. O tome nam govore svi oni spomenici sazidani diljem naših strana.

Ali nažalost došla su teška vremena i to se sve porušilo. No mi imamo vjeru da će se iz tih ruševina i opet dići slava hrvatskoga naroda. Prije je eto u mojoj biskupiji bilo 36.000 katolika, a danas nas ima 136.000. I sve je povezano s dragim Zagrebom i s Hrvatskom. A ja vam nosim pozdrav iz one Krajine i molim Svevišnjeg da vas učvrsti u vjeri te da uvijek ostanete odani tradiciji svojih djedova – i Bog će biti s vama! Hvala vam!"

Govor biskupa Garića mnoštvo je dočekalo burnim odobravanjem. Neprestano se klicalo hrvatskoj Bosni. Banjolučki je biskup dirnuo prisutne u najtanje žice hrvatskoga srca, rodoljublja i ponosa. Potom su govorili preč. Toma Severović i mons. Ferdo Rožić, a podoknicu je razdragani narod zaključio hrvatskom himnom *Lijepa naša domovino*.

Detaljni prikaz pripreme i proslave Euharistijskog kongresa u Jastrebarskom možete pročitati u knjizi *Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko*, Zagreb, 2008. (Cijena 30 kn)

Procesija i ponoćke

U večernjim satima stigao je senjski biskup dr. Viktor Burić. I on je svojim prisustvom želio uzveličati ovo veliko euharistijsko slavlje. Crkve su bile prepune. Ponoćku u franjevačkoj crkvi predvodio je senjski biskup dr. Viktor Burić, a za vrijeme Svete Mise pjevalo je crkveno pjevačko društvo iz Ozlja pod vodstvom zborovođe Ivana Pišlara. U župnoj je crkvi Svetu Misu predvodio mons. dr. Ferdo Rožić, a pjevao je Crkveni zbor djevojaka koralnu misu *De Angelis*. Velik se broj vjernika pričestio. Uostalom za vrijeme oba dana kongresa podijeljeno je na tisuće i tisuće pričesti, tako da je ova veličanstvena priredba potpuno postigla svoju svrhu.

Na završetku noćne procesije prekrasnu živu sliku predstavili su članovi Seljačke katoličke omladine iz Rečice. Izveli su pobožnu koledu *Najljepši grozd Bogu*, a pjevala je i Seljačka katolička omladina iz Krašića i Kamenskoga.

Izložba misnoga ruha

U okviru ovih veličanstvenih prizora i manifestacija časne su sestre kćeri Božje ljubavi u banovinskom skloništu priredile u čast nadbiskupa Stepinca vrlo uspjelu izložbu novog i popravljenog misnoga ruha. Uredila ju je s. Augustina Labaš. Bogatstvo veza iznenadilo je i ushitilo sve one koji su dolazili vidjeti misno ruho.

GLAVNI KONGRESNI DAN

Od ranoga jutra 13. kolovoza dolazile su čitave rijeke vjernika predvođenih župnicima. Dočekivale su ih glazbe i dobro raspoloženje već prispjelih. Kod franjevačke crkve na otvorenom je za Seljačku omladinu Katoličke akcije Svetu Misu predvodio biskup dr. Jozo Garić, a propovijed je održao vlč. Pavao Jesih, upravitelj Nadbiskupske kancelarije Katoličke akcije. Na to je uslijedila zajednička sv. Pričest seljačke omladine koju su dijelili dr. Garić, dr. Nežić i vlč. Jesih.

S osobitim se uzbuđenjem dočekao posebni vlak kojim su došli vjernici iz Zagreba, a hodočašće je organizirala Nadbiskupska kancelarija Katoličke

Nadbiskup Alojzije Stepinac u pohodu djeci stradalnicima 2. svjetskog rata smještenoj u 3 logorišta u Jastrebarskom 24. i 25. srpnja 1943.

akcije. Zagreb je bio dostojno zastupan i to skoro sa samim članovima Katoličke akcije. Na čelu zagrebačke skupine stupali su zagrebački hrvatski kromaši iz župe sv. Petra, iz Vrbanićeve ulice, sa sv. Ksavera i iz župe sv. Jeronima s tri zastave od crvene svile. Isto je tako pun vlak hodočasnika prispio iz Karlovca.

Odmah su uslijedila staleška zborovanja Katoličke akcije. Na zborovanju muževa i mladića Katoličke akcije govorio je Ivo Lendić, novinar iz Zagreba. U svom je govoru istaknuo potrebu što jače i čvršće organizacije Katoličke akcije.

Na zborovanju za žene i djevojke Katoličke akcije govorile su Zlata Svoboda, predsjednica Nadbiskupijskog Okružja hrvatskih katoličkih žena na temu *Euharistija i općenarodna obnova*, a Zlata Čubelić na temu *Važnost i uloga žene u obiteljskom, društvenom i narodnom životu.*

Pontifikal i svečano zborovanje

Na velikom prostoru kod franjevačke crkve bio je u sjenici podignut oltar pod vedrim nebom. Umjetnički ga je ukrasio Slavo Jesih. Za lakše sudjelovanje u svečanostima i praćenje nagovora na kongresnom je prostoru bio postavljen dovoljan broj zvučnika.

Veliko mnoštvo vjernika ispunilo je taj prostor, a i okolne putove oko prostora, tako da je bilo sakupljeno više od 20.000 ljudi.

Svečano euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup dr. Alojzije Stepinac uz veliku asistenciju. HPD Javor pjevalo je Försterovu *Misu.* Zborom je ravnao gosp. Vid Rukavina. Izvrsno pjevanje ovoga zbora na sve je ostavilo snažan dojam.

Propovijed dr. Stjepana Bakšića

Jedinstven doživljaj ovoga kongresa bila je zanosna propovijed mons. dr. Stjepana Bakšića, domaćeg sina, rođenog u Cvetkoviću. U jednostavnom govoru svečanoga stila održao je traktat o Euharistiji. Ne zna se što je ostavilo dublji dojam: poletne pjesničke apostrofe ili duboko, a ipak pristupačno razlaganje, potresna molitva Isusu Kristu na završetku propovijedi ili majstorska retorska interpretacija.

Odmah nakon završetka misnog slavlja predsjednik dr. Banković otvorio je svečano zborovanje.

Govornici o vjeri i napretku hrvatskoga naroda

Vrlo dojmljiv govor izrekao je dr. Ante Živković, sudac Upravnog suda iz Zagreba, na temu *Euharistija i narod.* „Vjera, koja je kadra", reče govornik, „da jedan narod, na jednom lokalnom kongresu, u ovolikom broju okupi na najljepšem djelu – u slavi Presvete Euharistije, velik je dar Božji."

Nakon dr. Živkovića, prvog govornika zborovanja, dana je riječ seljaku Andri Novoselu, koji je priprostim stilom govorio o katoličkoj vjeri i hrvatskoj svijesti prigorskoga kraja. On se osvrnuo i na problem bijele kuge, abortusa, apelirajući na prisutne da se drže gesla *Vjera u Boga i seljačka sloga.*

Potom je u temperamentnom govoru nastupio prof. Luka Perinić iz Zagreba, i na završetku govora pročitao rezolucije Euharistijskoga kongresa u Jastrebarskom koje je okupljeni narod aklamacijom prihvatio.

Svečana teoforička procesija

U 15 sati krenula je procesija u kojoj je, prema sudu onih koji su brojili, sudjelovalo oko 10.000 vjernika. Mnoštvo zastava, od kojih je bilo 47 zastava društava Katoličke akcije i još nekoliko križarskih. Bio je to pokazatelj da se Katolička akcija dobro ukorijenila u ovom kraju. Bilo je župnika koji su doveli velik broj svojih župljana. U tom pogledu treba istaknuti župe Petrovinu i Pljješivicu. Iz župe Sv. Jana sudjelovalo je na kongresu preko 2000 vjernika.

Veličanstveni sjaj davale su procesiji narodne nošnje. Rijetko se gdje vidjelo toliko ljepote jer je većina naroda došla u narodnoj nošnji. Deset tisuća ljudi činilo je pobožan špalir procesiji, tako da je ukupno dvadesetak tisuća vjernika sudjelovalo u ovom veličanstvenom trijumfu Presvete Euharistije.

Bili su tu vjernici „iz kotareva Jastrebarsko, Zagreb, Karlovac, Pisarovina, Samobor, Vrginmost, Ogulin, Stubica, Klanjec, Sv. Ivan Zelina, Bjelovar i još nekih".

Nadbiskup Alojzije Stepinac u pohodu djeci stradalnicima 2. svjetskog rata smještenoj u 3 logorišta u Jastrebarskom 24. i 25. srpnja 1943.

Završni govor nadbiskupa Stepinca

Kad je procesija došla pred župnu crkvu, nadbiskup je održao kratak, ali jezgrovit govor koji je značio rekapitulaciju i sintezu cijeloga Kongresa i oproštaj s vjernicima. Nadbiskupov završni govor snažno se utisnuo u srca svih nazočnih.

„Dragi moji vjernici! Evo, završavamo Euharistijski kongres u Jastrebarskom i prije nego se raziđemo kućama želim vam staviti na srce još nekoliko riječi.

Jednom su, kaže *Sveto pismo*, pristupili apostoli Kristu Spasitelju i rekli mu: 'Gospodine, nauči nas moliti!' A Isus im odgovori: 'Vi ćete ovako moliti – Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje, dođi kraljevstvo tvoje – budi volja tvoja, kako na nebu tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas i otpusti nam duge naše kao što i mi otpuštamo dužnicima našim i ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla!' (usp. Lk 11, 1 – 4).

Budući da je sam Gospodin Isus Krist tako učio, to i mi zaključujemo svoj kongres i od sveg srca vapijemo danas k njemu u Presvetoj Euharistiji: 'Gospodine Isuse, izbavi nas od zla! Teška nas i mnoga zla biju danas, i pojedince i obitelji i cijeli naš hrvatski narod. Zla duše i zla tijela. Izbavi nas od jednih i drugih zala. Mi priznajemo da nismo vrijedi svratiti oči svoje k tebi, ali upravo zato i vapimo sa starozavjetnim prorokom: *Nom enim in justificationibus nostris effundimus ante Te preses nostras, sed in miserationibus Tuis multis*! Ne izlijevamo molitve svoje pred tobom u nadi na našu pravdu, nego na tvoje veliko smilovanje!' (Dn 9, 18).

Izbavi nas, molimo te, Isuse, u Presvetoj Euharistiji, izbavi nas ponajprije molimo te od zala duše, jer si nas ti učio: 'Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a sve ostalo će vam se dodati.' Izbavi narod naš od bogumrske kletve zbog kojih sipaš nerijetke gromove srdžbe svoje na ovu našu dragu domovinu. Dozovi narodu našem u pamet da ga prostačka kletva sramoti već kao čovjeka, da i ne govorimo o kaznama koju zaslužuje zbog njih i često, nažalost, prima već na ovome svijetu, a još više na drugome.

Izbavi, molimo te, Isuse, narod naš od razvratnosti koju danas šire u njemu i štampom i govorom oni koji misle da nema više Boga iznad njih da uvide svoju zloću i obrate se k svome Bogu. Sačuvaj nam mladež čistu i neokaljanu, čuvaj ženidbene drugove u poštenju i čestitosti, sačuvaj obitelji naše u svetom strahu Božjem, koji je 'početak svake mudrosti'.

Izbavi, Isuse, molimo te, narod naš od nemara za sveta nadahnuća tvoja i daj mu svetu milost tvoju, da po riječima *Svetoga pisma* ne samo pada, *nego trči putem svetih zapovjedi tvojih* u uvjerenju da mu samo zapovijedi svete tvoje donose sreću i spas, a nikakve bajke raznih brbljavaca koji se smatraju spasiteljima naroda, i to onda kad ga najviše guraju u propast. Izbavi nas, Euharistijski Spasitelju, od sviju zala duše, jer mi smo uvjereni da će nas sama od sebe minuti i sva zla tijela ili barem postati lakim bremenom, kad si nam ti obećao: 'Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a sve ostalo će vam se dodati' (usp. Mt 6, 33). Jer ako ti, Isuse, hraniš vrapca na krovu i crva u polju i odijevaš tako divno ljiljane poljske, koji danas jesu, a sutra se u peć bacaju, kud više ćeš za nas, za koje si umro na križu.

Isuse Kriste, mi te još jednom vruće molimo – oslobodi nas od svih zala i duše i tijela, a mi ti obećajemo da ćemo biti tvoji i samo tvoji dok bude u nama jednoga daha života jer znamo da *nema drugog imena pod nebom u kojem bismo se mogli spasiti* osim tvojega svetog Imena kojemu slava i čast u vijeke. – Amen."

Slijedio je blagoslov, a onda polazak prema župama i obiteljima. Da je sve bilo dobro pripremljeno i odvijalo se u najboljem redu, zasluge su Kongresnog odbora, koji su predvodili župnik jaskanski Ljudevit Hanžek i preč. Janko Majerović, uz svesrdnu pomoć pastoralnog svećenstva Jaskanskoga dekanata.

Tako je Euharistijski kongres u Jastrebarskom bio i ostao događaj koji se ne može zaboraviti, a i danas daje svoje plodove.

Uzdam se u zagovor kardinala Stepinca

Mons. Aldo Roma, župnik u Piombino Dese, u biskupiji Treviso u Italiji, više je puta hodočastio na grob mučenika bl. Alojzija Stepinca. Činio je to od njegove smrti 10. veljače 1960. Više je puta pohodio i nadbiskupa kardinala Franju Kuharića, o kojemu je ponio uspomenu da je „dobar pastir i vrlo brižljiv prema bližnjemu".

Mons. Roma od 1. obljetnice smrti bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače 1961., slavi svakoga 10. i 11. dana u mjesecu misu na nakanu nebeske proslave bl. Alojzija, i u njegov zagovor se utječu on, njegova rodbina i njegovi župljani.

Dana 19. kolovoza 2001. došao je na Blaženikov grob u zagrebačkoj katedrali s teško bolesnim bratom Dinom, koji je u sedamdeset prvoj godini života teško obolio. U pratnji cijele Dinove obitelji svi su učinili zavjet za bratovo ozdravljenje. Bolesnoga brata preporučio je u molitve i samome kardinalu Kuhariću.

Naglasak svoga zavjeta i pohoda stavili su na traženje jakosti za podnošenje iznenadne kušnje prouzročene bratovom bolešću. Naime, svi su imali pouzdanu vjeru u zagovor mučenika Blaženika. Došli su moliti, i ne na izričiti način, tražiti čudo.

Mons. Roma bio je u kontaktu i sa župnikom u Krašiću i više drugih svećenika Zagrebačke nadbiskupije sretan što je tijekom života upoznao junački život kardinala Stepinca, hrabrog Kristova svjedoka i mučenika za vjeru.

Osim toga mons. Roma je u ožujku 2003. hodočastio s pedeset svojih župljana na Blaženikov grob u zagrebačkoj katedrali te u Krašić, mjesto Blaženikova zatočenja i smrti.

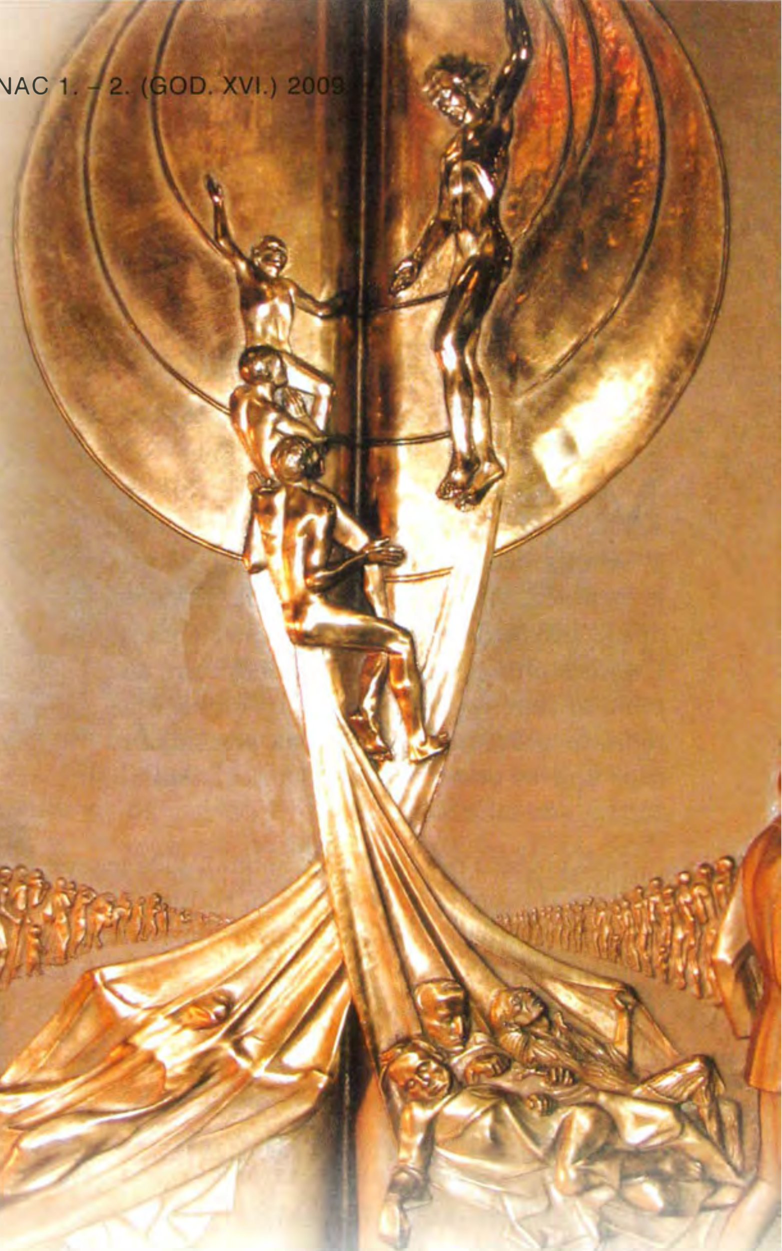
On je o blaženome Alojziju napisao svjedočke članke u glasilu svoje župne zajednice „Costruire insieme" – „Gradimo zajedno".

Kad ga je u petak 12. rujna 2008. u pratnji dvojice svećenika pohodio postulator Stepinčeve kauze, mons. Roma je posvjedočio da ni nakon 48 godina nije prestao vršiti zavjet i svakoga mjeseca slavi dvije sv. Mise u čast bl. Stepinca. Živo je i s dubokim osvjedočenjem govorio o bl. Alojziju, njegovoj živoj vjeri u Isusa i vjernosti prema Crkvi. Svoje pouzdanje u njegov zagovor mons. Roma ugradio je i u središnji dio svoje župne crkve sv. Blaža u Piombino Deseu.

Izgradnja te crkve u neogotičkom slogu započela je u svibnju 1928., a dovršena je i posvećena godine 1938. Šezdeset godina nakon postavljanja temeljnog kamena i na 50. obljetnicu njena posvećenja crkva je temeljito obnovljena i posvećena. Obnovljenu je crkvu 30. listopada 1988. posvetio kardinal Bernardin

Vlč. Josip Žagar, mons. Juraj Batelja, mons. Aldo Roma i vlč. Darko Pužin pred crkvom sv. Blaža u Piombino Dese 12. rujna 2008.

Gantin, podrijetlom iz Benina, tada pročelnik Kongregacije za biskupe.

Prigodom te obnove, a na zamolbu župnika Alda Roma i njegovih župljana, umjetnik Roberto Cremesini izradio je u bronci reljefe za uređenje svetišta crkve. Njima su ukrašena dva ambona, raspelo pokraj sjedišta glavnog predsjedatelja euharistijskog slavlja, a prikaz „Kristove večere u Emausu" postavljen je na prednju stranu glavnoga oltara. Osobito je zanimljiv prikaz koji predstavlja kard. Gantina u predaji makete obnovljene župne crkve Majci Božjoj, jer potiče okupljenu zajednicu na susret s uskrslim Gospodinom kojega se prihvaća Bogorodičinom vjerom i ljubavlju.

Prof. Giorgio Segato, dajući kritički osvrt na umjetničko djelo, reče da je Cremesinijevo djelo govor o čovjeku, suvremenom čovjeku „koji živi u nesigurnosti, sumnjama i osobito čežnji za svjetlom, u napetosti prema ostvarenju svakidašnjega hoda prema vječnosti, oslobođenog od prolaznog i sporednog. Njegov umjetnički izričaj otkriva ljepotu i omogućuje vidjeti, kako sakralna umjetnost i religiozna umjetnost mogu postati govor i uspjeti na uzvišen način doći do shvaćanja onih značenja koja se predočuju umjetničkim govorom.

Vjerujem da će čitatelje *Glasnika* zanimati umjetnikov govor i osvjedočenje župnika Rome u, do sada, najstarijem Blaženikovu prikazanju u liturgijskom prostoru, na reljefu učvršćenom na ambonu župne crkve. Na tom je reljefu prikazan Uskrsli Krist, kao srce spasenja čovjekova i kao najuzvišeniji primjer žrtve. Njegova žrtva isprepletena je žrtvom današnjega čovjeka, a predstavljaju je mučeništvo bl. Maksimilijana Kolbea u Auschwitzu, bl. Alojzija Stepinca u Zagrebu i svećenika Stanislava Popieluszka u Poljskoj.

Žrtva je najuzvišeniji oblik darivanja i sudjelovanja pojedinca na životu, u zdravlju i u spasenju čovječanstva i bez sumnje je mučeništvo najuzvišeniji oblik žrtve. Od mučenika zajednica crpi vjeru i nadvladava životnu sumnju: sumnju o tome „tko smo", i „kamo idemo". Umjetnik je dao dvostruko svjedočanstvo naroda u hodu – „Crkve" – u prošlim vremenima i „Crkve" u sadašnjem i budućem vremenu.

Totalitarne režime Rimskoga Carstva te nacizma i boljševizma, dakle, razdoblje progona Crkve u Rimskom Carstvu i u naše suvremeno doba, predstavljaju vojnici presječena lica. Umjetnik je želio ne otkriti do kraja silinu mržnje progonitelja prema Bogu i Crkvi. S lijeve strane je sveto platno (Sindone) s likom Isusovim, a s desne strane su prepoznatljiva lica trojice suvremenih mučenika: Maksimilijana Kolbea, Alojzija Stepinca i Stanislava Popieluszka.

Proslavljeni Krist uznosi u slavu vječnoga Oca bl. Alojzija Stepinca (u sredini) i druge prepoznatljive svjedoke vjere u 20. stoljeću, na ambonu župne crkve u Piombino Deseu

Ovim je prikazom umjetnik naznačio snagu organiziranoga nasilja i represije, uvijek nesposobne zaustaviti hod kršćanske zajednice i snagu svjedočanstva očitovanoga „sve do prolijevanja krvi".

Naime, uskrsli Krist uznosi u nebo trojicu mučenika koji predstavljaju cijelu Crkvu, uvijek u progonu, a mučenici iz svakidašnjega života Crkve uzneseni su s Kristom u Sunce koje predstavlja svemir i cijeli spašeni svijet.

Tim prikazom župnik Roma i njegovi župljani htjedoše da njihova župna zajednica živi poruku mučenika i u naše doba, jer ni danas ne manjka kušnji za vjeru ni poteškoća za vjernost uskrslom Kristu.

Zahvaljujemo mons. Aldu Romi za svjedočanstvo svećeničke ljubavi, kojom je uspješno i pohvalno ukrasio cjelokupni prostor župne crkve i pouzdanja u zagovor bl. Alojzija Stepinca kojim nam očituje njegovu zaštitu u cijeloj Crkvi. Zahvaljujemo i njegovom kapelanu don Micheleu Pestrinu i predstavniku Župnog vijeća dr. Mariju Capellinu za istinsku gostoljubivost i kršćansko zajedništvo.

Kronika

Proslava 110. obljetnice rođenja bl. Alojzija Stepinca u Krašiću

Misnim slavljem u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Krašiću proslavljena je 8. svibnja 110. obljetnica rođenja bl. Alojzija Stepinca. Misno slavlje predvodio je varaždinski biskup Josip Mrzljak u koncelebraciji s vojnim ordinarijem Jurjem Jezerincem, župnikom župe sv. Petra iz Zagreba mons. Matijom Stepincem i još tridesetak svećenika iz župa koje su posvećene bl. Stepincu, okolnih župa te susjedne Slovenije.

Na početku misnog slavlja dobrodošlicu je poželio krašićki župnik Dragutin Kučan. Podsjetio je kako se na dan 8. svibnja obilježavaju dvije obljetnice: 110. obljetnica rođenja bl. Alojzija Stepinca i 10. obljetnica najave, da će papa Ivan Pavao II. posjetiti Hrvatsku i tom prigodom proglasiti Stepinca blaženim.

Vjernici iz župe Jakšić slušaju poruku o životu, žrtvi i značaju bl. Alojzija Stepinca, u Krašiću, 11. rujna 2008.

Proslava 110. obljetnice rođenja bl. Alojzija Stepinca započela je procesijom od njegove rodne kuće u Brezariću do župne crkve u Krašiću, koju je neposredno prije mise predvodio krašićki župnik Dragutin Kučan. Nakon mise prigodni program izvela su djeca iz krašićkoga dječjeg vrtića i osnovne škole.

Dani zahvalnosti i zajedništva u Kölnu

Dani zajedništva i zahvalnosti, naziv je višednevnog slavlja u Hrvatskoj katoličkoj misiji Köln, koje je upriličeno od srijede 21. do nedjelje 25. svibnja 2008. Na svetkovinu Tijelova misno slavlje ispred kölnske katedrale predvodio je kölnski nadbiskup kard. Joachim Meisner. On je predvodio misno slavlje i u petak 23. svibnja u Minoritenkirche u Kölnu zajedno vrhbosanskim nadbiskupom kard. Vinkom Puljićem, delegatom Bebićem, voditeljem misije Brnasom, dušobrižnikom u HKM Köln Domazetom i s još devet svećenika.

Tijekom misnog slavlja kardinali Meisner i Puljić blagoslovili su u crkvi postavljeni reljef bl. Alojzija Stepinca, djelo Thomasa Kesselera iz Düsseldorfa.

Sve je na početku pozdravio o. Brnas, istaknuvši kako otkrivanje reljefa bl. Alojzija Stepinca ispunja njega i cijelu tamošnju hrvatsku zajednicu radošću i zahvalnošću. Naime, Nadbiskupija Köln je već rano prepoznala što kardinal Stepinac znači za hrvatske vjernike. U vremenima kad se njegovo ime nije smjelo spomenuti kölnski nadbiskup je stavio na raspolaganje "Kuću kardinala Stepinca" Hrvatima iz HKM Köln kao dio njihove domovine.

Kardinal Meisner je u propovijedi istaknuo kako se Köln naziva gradom svetaca, među koje se sada ubraja i novi blaženik hrvatskog podrijetla bl. Alojzije Stepinac. Kazao je kako je od djetinjstva simpatizirao kardinala Stepinca te je uvijek želio biti hrabar kao on, a bio je u Mariji Bistrici tijekom proglašenja kardinala Stepinca blaženim. Istaknuo je kako Bog traži nasljedovatelje, a ne filozofe, te je tako izabrao i bl. Stepinca da služi hrvatskom narodu u teškom vremenu. "Bio je veliki molitelj. Ruke radnika pokreću strojeve, a ruke koje mole pokreću srce Boga, a samim tim i cijeli svijet. Bl. Stepinac kao dobar molitelj bio je uzoran pastir za svoj narod. Stoga je razumljivo da Hrvati svoga kardinala tako vole i s njim se poistovjećuju. Bl. Stepincu je mjesto u ovoj crkvi u kojoj se Hrvati okupljaju na misna slavlja", istaknuo je kardinal Meisner, dodavši kako je dobro da je postavljen reljef bl. Stepinca u toj crkvi jer na taj način bl. Stpeinac postaje blaženikom i drugih naroda, te mu Köln postaje domovina kao i Hrvatima koji ovdje žive.

Na kraju je kardinal Puljić zahvalio kardinalu Meisneru za njegovu blizinu Crkvi u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. "Hvala za potporu u vremenu kad smo trpjeli, kao i danas kad se borimo da preživimo", rekao je.

Jastrebarsko: Otvorena izložba o bl. Alojziju Stepincu

Nadbiskup zagrebački kard. Josip Bozanić s apostolskim nuncijem mons. Casariem, mons. Josipom Mrzljakom, biskupom varaždinskim, mons. Vladom Košićem, mons. Ivanom Šaškom i mons. Valentinom Pozaićem te s klerom Zagrebačke nadbiskupije sluša zahvalnu riječ lepoglavskoga župnika Andrije Kišičeka nakon euharistijskog slavlja kojim je u crkvi Bezgrješnoga Začeća BDM u Lepoglavi proslavljen Svećenički dan Zagrebačke nadbiskupije o 10. obljetnici beatifikacije kard. Stepinca, 16. rujna 2008.

U povodu 110. obljetnice rođenja i 10. obljetnice proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca, Gradski muzej u Jastrebarskom i Postulatura za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca iz Zagreba pripremili su izložbu "Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko", koja je za javnost otvorena u petak 23. svibnja 2008. u prostorijama Gradskog muzeja u Jastrebarskom. Za tu je prigodu dr. Juraj Batelja, promicatelj postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca, pripremio knjigu "Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.".

Prigodnu izložbu fotografija koje svjedoče o povezanosti bl. Alojzija Stepinca i jaskanskoga kraja, od kojih je većina javnosti dostupna prvi put, otvorio je varaždinski biskup Josip Mrzljak, koji je pohvalio inicijativu da je takav projekt ostvaren u suradnji s Gradom Jastrebarskom i što se izložba nalazi u prostorijama Grada.

Izložene fotografije su iz zbrke same Postulature, ali i iz zbirke kustosa jaskanskog muzeja Mirka Škrabea, tj. njegova oca koji je dobar dio fotografija sam snimio.

Izložba i spomen-knjiga svjedoče o nadljudskim naporima redovnica, Karitasa Zagrebačke nadbiskupije i samoga nadbiskupa Stepinca u spašavanju ratne siročadi, najvećim dijelom pravoslavne djece iz logora u Jasenovcu i Staroj Gradiški. Knjiga dokumentirano prikazuje dolazak djece, njihovo stanje, brigu liječnika i redovnica o njima, te partizansko nasilje nad djecom i imovinom prihvatilišta.

Autor knjige dr. Juraj Batelja je na temelju Arhiva CK KP Hrvatske, arhiva pojedinih redovničkih družbi i očevidaca ukazao na klevete kojima su u doba komunističkog režima u Jugoslaviji proganjane katoličke redovnice, nadbiskup Stepinac i Katolička Crkva. Autor donosi i svjedočanstva o žrtvama koje su ubijene u Jasenovcu poslije 8. svibnja 1945., a među njima je veći broj pripadnika hrvatskih vojnih postrojbi koji su se dragovoljno predali na Blajburškom polju.

O povijesnom kontekstu vremena u kojem je živio kardinal Alojzije Stepinac te o onome o čemu govori sama knjiga govorio je dr. Josip Jurčević, a u glazbenom dijelu programa nastupio je mješoviti zbor župe sv. Nikole u Jastrebarskom.

Slovenski svećenici posjetili Požešku biskupiju

Skupina od stotinu i dvadeset svećenika Mariborske nadbiskupije na čelu s nadbiskupom Francom Krambergerom, pomoćnim biskupima Jožefom Smejem i Peterom Stumpfom posjetila je 11. lipnja 2008. Požešku biskupiju.

U Požegi ih je dočekao biskup Antun Škvorčević sa skupinom svećenika svoje biskupije i primio ih u crkvi Sv. Lovre u sastavu Biskupskog dvora. U pozdravnoj riječi biskup Škvorčević je podsjetio da su samo u mjesecu srpnju 1941. godine zauzimanjem nadbiskupa Alojzija Stepinca u tadašnju zgradu Nadbiskupskog konvikta u Požegi, današnjeg sjedišta Požeške biskupije, bila smještena 132 prognana svećenika Mariborske biskupije, a da su tijekom daljnjih mjeseci te iste godine dolazili i odlazili u skupinama i pojedinačno drugi svećenici, dok nisu bili razmješteni najvećim dijelom po župama Zagrebačke nadbiskupije.

Biskup Škvorčević još je kazao da je upravo za njihov dolazak tiskana knjižica pod naslovom Gostoprimstvo Katoličke Crkve prognanim slovenskim svećenicima u Požegi (1941-1942), iz koje se

mogu upoznati s boravkom svoje subraće u ovom gradu, te je uručio knjigu nadbiskupu Krambergeru, drugim biskupima i svakom svećeniku.

Nadbiskup Kramberger zahvalio je biskupu Škvorčeviću za srdačan prijam i za sve što čini da se u Požegi očuva spomen na slovenske prognane svećenike koji su povezali ovaj grad s Mariborom. Predao je biskupu na dar kalež kao znak Isusove muke i smrti te trpljenja bl. Alojzija Stepinca i prognanih slovenskih svećenika.

Svećenici su sutradan u Jasenovcu slavili svetu Misu i molili za sve žrtve 2. svjetskog rata stradale u Jasenovcu.

Blagoslovljena kapelica bl. Alojzija Stepinca u Hrašćici

Varaždinski biskup Josip Mrzljak blagoslovio je 22. lipnja 2008. novu kapelicu bl. Alojzija Stepinca u Hrašćici, mjestu župe Sračinec kod Varaždina. Biskup Mrzljak predvodio je misno slavlje na otvorenom kod kapelice, a koncelebrirali su domaći župnik Siniša Dudašek, prijašnji dugogodišnji župnik kanonik preč. Slavko Gabud i donjovaraždinski dekan iz susjedne varaždinske župe sv. Fabijana i Sebastijana preč. Mijo Horvat. Blagoslov je priređen dan nakon spomendana sv. Alojzija Gonzage, talijanskog plemića i isusovca i zaštitnika mladeži, koji je umro u 23. godini vršeći djela milosrđa prema oboljelima od kuge, a njegovo je ime nosio i bl. Stepinac, suzaštitnik Varaždinske biskupije.

Načelnici PUZ-a hodočastili u Krašić

Tridesetak načelnika sektora i policijskih postaja Policijske uprave zagrebačke, po običaju koji su započeli protekle godine, hodočastilo je 19. lipnja 2008. pod vodstvom svojega kapelana i njegova pomoćnika u Krašić.

U župnoj crkvi Presvetoga Trojstva policijske je djelatnike PUZ-a, kojima su se pridružili i načelnik karlovačke i načelnica ozaljske PP, pozdravio krašićki župnik Dragutin Kučan, a potom su izmolili zavjetnu molitvu bl. Alojziju Stepincu.

Proslava 70. obljetnice euharistijskog kongresa u Varaždinu

Udruga umirovljenika iz župe sv. Ilije na hodočašću u Krašiću, 10. listopada 2008.

Svečanim euharistijskim slavljem, koje je 29. lipnja 2008. u župnoj crkvi Sv. Nikole biskupa u Varaždinu predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak, proslavljena je 70. obljetnica Euharistijskog kongresa, koji je u Varaždinu održan 28. i 29. lipnja 1938. godine.

Taj veličanstveni kongres predvodio je zagrebački nadbiskup bl. Alojzije Stepinac, današnji hrvatski blaženik i suzaštitnik Varaždinske biskupije.

Bila je to Misa zahvalnica za trajne duhovne plodove spomenutoga kongresa i istodobno Misa zahvalnica "Te Deum" u povodu završetka školske i akademske godine. Stoga su u ovom slavlju sudjelovali, prema godišnjem programu Ureda za pastoral mladih Varaždinske biskupije, učenici osnovnih i srednjih škola te studenti, učitelji i profeso-

ri na visokim učilištima i fakultetima u Varaždinu i Čakovcu.

Program obilježavanja 70. obljetnice započeo je 23. lipnja večernjim euharistijskim klanjanjima u varaždinskim crkvama, a u subotu 28. lipnja u 19.30 sati u dvorani Božjeg naroda u kapucinskom samostanu predstavljena je knjiga postulatora kauze za proglašenje Stepinca svetim dr. Jurja Batelje "Bl. Alojzije Stepinac i grad Varaždin".

65 godina vječnog klanjanja u kapeli Corpus Domini

Misnim slavljem u srijedu 1. listopada 2008. u kapeli Corpus Domini uz samostan sestara stroge klauzure Reda od Marijina pohoda u Mošćeničkoj ulici 3 u Zagrebu, brojni vjernici sa zagrebačke Trešnjevke i vjernici iz ostalih zagrebačkih župa, proslavili su šezdeset pet godina vječnog klanjanja, koje je u toj kapeli ratne godine 1943. potaknuo zagrebački nadbiskup danas bl. kardinal Alojzije Stepinac. Koncelebraciju s više svećenika predvodio je postulator mons. dr. Juraj Batelja, a proslavi je prethodila trodnevna duhovna priprema.

Köln

U organizaciji Hrvatske katoličke misije Köln, koju vodi fra Branko Brnas, održan je 11. listopada 2008. drugi festival popularne duhovne glazbe u iseljeništvu pod nazivom "Stepinacfest". Festival je pokrenut s nakanom da mladi i svi koji vole glazbu, pod zaštitom blaženog kardinala Stepinca, potaknu ljude da Boga doživljavaju u čovjeku, a ne da ga traže u oblacima, jer "ne možemo ljubiti Boga koga ne vidimo, ako ne ljubimo brata kojeg vidimo". Na festivalu se okupilo oko 450 uglavnom mladih ljudi.

U zajedništvu svetih

Napreduje postupak za proglašenje blaženim Sluge Božjega Josipa Štadlera

U Rimu su 14. listopada ove godine, u Zboru za proglašenje svetih, otvoreni spisi vezani uz kauzu za beatifikaciju sluge Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera. Uz više visokih crkvenih dostojnika, na otvaranju dokumenata bio je prisutan postulator kauze dr. Pavo Jurišić, te sestra Marija Ana Kustura, vrhovna glavarica Družbe sestara Služavki Maloga Isusa, koju je utemeljio nadbiskup Stadler i koja je 24. listopada proslavila 118. obljetnicu djelovanja.

Blaženi Alojzije Stepinac u razgovoru s nepoznatim sugovornicima. Ako tko od čitatelja prepozna kojega od njih, neka to javi u uredništvo Glasnika

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica blaženoga Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje, nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5.000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samoga hrvatskog naroda, na temeljima četrnaestostoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženoga Alojzija Stepinca, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja
BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA
10000 Zagreb, Kaptol 31
tel. (01) 4894 879

Svaki štovatelj blaženoga Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi
- za svoje osobne nakane i potrebe
- za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Ste pinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze
- svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu
- surađivati s Postulaturom u promicanju Blaženikova glasa svetosti
- sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju sv. mise ili na molitvenom sastanku
- darom i žrtvom pridonositi uspješnom dovršetku postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u Općinstvo svetih, za potrebe svoje i braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika s nakanom što skorijega njegova proglašenja svetim.

Sluga Božji Bonifacije Pavletić

Premještanje tjelesnih ostataka jedan je od pripravnih koraka za pokretanje postupka beatifikacije brata Bonifacija

Fra Bonifacije rođen je kao Ivan Pavletić u selu Zbjegovači u župi Kutina, sada župa Ilova, u Zagrebačkoj nadbiskupiji 1864. godine. Umro je u 33. godini života na glasu svetosti u Rimu 1897. godine. Biskupijski proces za proglašenje blaženim započeo je godine 2007. u Rimu, jer je tamo umro.

U nedjelju 28. rujna 2008. njegovi su posmrtni ostatci preneseni iz zajedničke redovničke grobnice na rimskom groblju Verano i pohranjeni u kapelu kuće matice Družbe sinova Bezgrješne u rimskom predjelu Bravetta.

Misno slavlje predvodio je nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić u suslavlju s brojnim svećenicima Družbe i svećenika hodočasnika iz Hrvatske.

Zagrebačka nadbiskupija za tu je prigodu priredila i hodočašće u Rim, na kojem je sudjelovalo oko 200 vjernika iz Bonifacijeva rodnoga mjesta i čitave Moslavine.

Kutinski gradonačelnik Davor Žmegač istaknuo je kako su svi ponosni što mogu sudjelovati u tom događaju i što mogu predstavljati njegov narod i po primjeru Bonifacija uzdići skromne i malene te je pozvao Sinove Bezgrješne da i u Hrvatskoj otvore svoje ustanove preko kojih bi se brat Bonifacije vratio u rodni kraj.

Rimski gradonačelnik Gianni Alemanno primijetio je kako ljudi Bonifacijeva kalibra pridonose ujedinjenju Europe.

Svjedok vremena Vilim CECELJA

Hrvatski domoljub

Ušli smo u godinu jubileja velečasnog Vilima Cecelje. Stotu obljetnicu njegova rođenja proslavit ćemo 24. travnja, a dvadesetu obljetnicu blažene smrti 3. srpnja ove godine. Nadamo se da ćemo prigodom komemoracije njegove smrti 3. srpnja u njegovu rodnom mjestu Svetom Iliji predstaviti njegov životopis. Čitatelje Glasnika smo dosad pozivali da nam šalju podatke, sjećanja i fotografije koje imaju o vlč. Cecelji, kako bismo imali što potpunije gradivo za tu knjigu. Odsad je kasno za slanje podataka za knjigu, ali i nadalje rado primamo sve što znate i imate o časnom pokojniku, radi povijesne istine i dokumentacije. Možete se javiti na uredništvo Glasnika ili na Nadbiskupski arhiv Zagreb, Kaptol 27, HR 10000 Zagreb, e-mail: alukinovic@zg.t-com.hr
Sve priloge čuvat ćemo zajedno s arhivom vlč. Vilima Cecelje.

U ovom broju htjeli smo prikazati snažnu kršćansku vrlinu velečasnog Cecelje, njegovo domoljublje.

U svojim zapisima Vilim Cecelja piše kako je u očinskom domu bio odgojen u duhu Ante Starčevića, a poslije je čitajući Starčevićeva djela još više zavolio njegove ideje. Kao dječaka su ga kosnule priče o pogibiji prosinačkih žrtava 1918., pogotovo što je među hrvatskim časnicima bio i jedan njegov prezimenjak, Rudolf Cecelja, “poslije osuđen na sedam godina tamnice”. Zatim spominje zločin u beogradskoj skupštini 1928. i progon Hrvata za diktature. Kao župnik u Hrastovici došao je u doticaj s ljudima iz “Pokreta za hrvatsku državu”, kako on zove tadašnji ustaški pokret. Možda ga je k njima navelo i loše iskustvo koje je imao s HSS-ovcima u Hrastovici. Spominje da se upoznao s tada vodećim ljudima Pokreta dr. Cvitanovićem, dr. Rebokom, dr. Pukom i dr. Jerecom.

Svoja poznanstva s njima je ispripovijedao nadbiskupu Stepincu, koji je bio iznenađen da se “njegov Cecelja” bavi politikom. Odgovorio mu je: “Preuzvišeni, ja se s politikom nikad nisam bavio, a ni ne ću, ali držim, da je svećenik dužan načiniti u svim prilikama, gdje god može, dobro svome narodu i Crkvi, a osobito u ova vremena velikih previranja, u kojima živimo. To tim više, kad znadem, da su ti ljudi katolici i žele iskreno dobro Crkvi i Hrvatskoj.”

Vlč. Cecelja u odori vojnog vikara

Kao župnik u Kustošiji upoznao se s dr. Milom Budakom, Slavkom Kvaternikom i dr. Mladenom Lorkovićem, kasnije visokim dužnosnicima u državi i u ustaškom pokretu. Bili su to tajni sastanci, jer su ovi bili u ilegali. Cecelja je u to vrijeme i formalno pristupio ustaškom pokretu. U kasnim godinama svoga života govorit će o tom svojem koraku kao o pogrješci.

Cecelja je posve neuvijeno bio za samostalnu hrvatsku državu. Bio je uvjeren da je taj cilj dostignut proglašenjem NDH. Njega su poglavnik i vlada pozvali da pred njim prisegnu, jer je Pavelić odbio to učiniti pred nadbiskupom Stepincem. Ovo su komunističke vlasti Cecelji upisale u zločin, da bi ga što više ozloglasili, još su ga lažno proglasili Pavelićevim osobnim kapelanom i ispovjednikom, što Cecelja nikad nije bio. Isto vrijedi i za optužbu da je s ustašama sudjelovao u pokoljima i

progonima srpskog pučanstva u Bosni po poznatom receptu: "neutvrđenog datuma, na neutvrđenom mjestu, s neutvrđenim brojem žrtava".

Za vrijeme rata Cecelja je bio zamjenik vojnog vikara hrvatske vojske. Služba je to koja još uvijek postoji u vojskama država u kojima ima vojnika kršćana. Vojni kapelani ne sudjeluju u borbama niti nose oružje, već stoje na raspolaganje vojnicima vjernicima. Cecelja je sastavio molitvenik "Hrvatski vojnik". Komunisti su mu čak i to ubrojili u zločin!

Cecelja je ljubio svoju domovinu i svoj hrvatski narod. Nikad to nije niti krio. Ipak, njegovo se rodoljublje nikada nije prometnulo u šovinizam, niti se ono sastajalo od bučnih parola i manifestacija, već od tihog rada i nadasve žarke molitve. Sve je sile stavio u službu svoje hrvatske braće u nevolji i nastojao očuvati njihovu nacionalnu svijest i pripadnost katoličkoj vjeri. Redovito je odlazio u Bleiburg, ali na molitvu i odavanje počasti pobijenim hrvatskim vojnicima i civilima.

Svoju hrvatsku domovinu zamišljao je kao samostalnu državu, uređenu prema Božjim zapovijedima. Za ostvarenje te ideje Cecelja se žarko i ustrajno molio Bogu. Njegovi najbliži prijatelji s pravom govore da je Cecelja izmolio slobodnu Hrvatsku. Oni čak upiru prstom u Ceceljino klecalo na kojem ju je izmolio.

Cecelja i akcija "Raduša"

Jesenas je u TV emisiji Latinica jedan od sudionika rekao kako su oni tj. jugoslavenski obavještajci u inozemstvu dobili obavijest da se jedna grupa hrvatskih terorista nalazi "kod svećenika Cecelje u Salzburgu". Odnosi se to na grupu koja je 1972. upala u Jugoslaviju, poznatiju kao "Bugojanska grupa". Jugoslavenski mediji, po uputama tajne službe, neprestano su povezivali vlč. Cecelju s ovom grupom i čak navodili da ih on vježba i financira. A što je istina?

Grupa se nalazila kod Salzburga, ali ne kod Cecelje. On je za nju doduše znao, čak je bio na jednom njihovu sastanku, ali sa željom da ih odgovori od nauma. Nije se slagao s nasiljem, a bio je uvjeren da njihova akcija ne može uspjeti. Odgovorili su mu da je star i da ne razumije sadašnje prilike. Oni su bili uvjereni da će se u Jugoslaviji dići opći ustanak čim pukne prva puška, a Cecelja ih je uvjeravao da je to pusta tlapnja. Sudionici akcije su pozvali Cecelju da ih prije odlaska u akciju dođe u šumu ispovijediti. On je odbio poći u šumu i pozvao ih na ispovijed u crkvu.

Cecelja je žalio za sudionicima akcije što su se dali tako naivno prevariti i navući na vješto skovanu Udbinu klopku. On je zavapio prijateljima u Australiji da "otkriju onoga tko naše mladiće iz Australije smišljeno šalje u sigurnu smrt".

To je sva Ceceljina veza s akcijom Raduša. Sve ostalo su udbaške izmišljotine.

Cecelja piše: Hrvatskoj emigraciji i Domovini

Nisam se nikada pačao u stranačku politiku, ali sam od sebe dao sve što sam mogao za Boga i Hrvatsku – čitav svoj život radeći s jednostavnim narodom. O tome će svjedočiti "Glasnik Srca Isusova i Marijina" i one tisuće i tisuće Hrvata koji su prošli kroz onu drvenjaru s naslovom "Caritas Croata", Ignaz Harrerstr. 2 ili poslije sobu u Hellbrunnerstr. 22. Stoga na svršetku života nekoliko redaka političkim vođama hrvatske emigracije, a i čitavoj Hrvatskoj.

Apeliram na sve političke vođe neka se čim prije slože, jer je to jednodušni zahtjev hrvatskoga naroda u Domovini i emigraciji. Jedinstveno predstavništvo Hrvatske bit će pred stranim svijetom jače nego ovo razdijeljeno na tolike stranke. Složite se i tražite Hrvatsku, jer tražite svoje a ne tuđe! Gledajmo naš zajednički interes, a ne vlastitu korist! Žrtvujmo se za svoju stvar, a ne za tuđe račune, kako je to često bivalo u povijesti. Mladosti, naprijed! Ti si uvijek pobjeđivala svojim idealizmom, pa ćeš pobijediti i u traženju hrvatske suverenosti. Na tebe s nadom gledaju mučenici i pokojnici koji su ginuli za Hrvatsku, a mnogi stradavaju i danas. Zar da njihove muke i smrt budu uzaludne?

Čuvajte vjeru i poštivajte Crkvu. Bog vam je otac, a Crkva vam je majka. Tko njih sluša uvijek dobro prođe, jer su to temeljni zakoni života: Poštuj oca i mater…

Štujte i molite se nadasve Majci Božjoj! Kad bi ljudi znali kolika je snaga krunice, ne bi je nikada ispustili iz ruke. Ne krunica usana, nego krunica srca i duše, krunica poštenoga kršćanskog života, gdje će djelima biti potvrđeno ono što se ustima izgovara. Ja sam siguran da će po molitvi krunice sinuti bolji dani Hrvatskoj, makar to danas nije moderna molitva među vjernicima.

Politički vođe, zaklinjem vas, padnite na koljena pred svojim Bogom i Marijom! Sjedinite se zajedno s narodom u njegovoj pobožnosti. Narod u sebi ima instinkt kojim putem mora poći da dođe do svog cilja. Ako se budete sramili s narodom kleknuti i zajedno moliti, kako će narod imati garanciju da ćete poštivati njegovu volju, kad ne poštujete ni Božju ni crkvenu? Vi ste se do sada uglavnom pouzdavali u snagu svojih riječi i u neke svjetske političare. U čemu ste uspjeli? Sjedinite se s narodom u pobožnosti i iskrenom kršćanskom životu, pa ćete vidjeti kako će se u trenutku rješavati pitanje za pitanjem, kao u čudu! Kad se borba s Bogom povede, tko je onaj koji će se Njemu suprotstaviti? Vi ne možete činiti čudesa, ali Bog može, samo mu treba vjerovati. Probudite se! Iz neba će vas pratiti zagovor Stepinca, a slijedit će vas na djelu čitava Hrvatska, doma i vani!"

(Cecelja u Dodatku oporuci 1989. godine.)

O Cecelji pišu

Kemal Mujagić, hrvatski emigrant: "Vi koliko god služite Bogu, još više ste u službi hrvatskom napaćenom i prognanom narodu. Jer danas ste Vi kao primjer i kao svećenik i kao Hrvat. Ne znam da li ima u toj našoj nesretnoj emigraciji ijedan nesretnik da može uprti prstom u Vas i reći da ste ikom išta nažao učinili. Zato Vas molim ustrajte do kraja u našoj teškoj ali časnoj i poštenoj borbi za slobodnu Državu Hrvatsku, u kojoj će slobodno živiti sve vjere, ali samo jedna nacija". *(Kemal Mujagić 15. ožujka 1968. Ceceljin arhiv, Korespondencija Mujagić)*

Fra Lucijan Kordić, emigrant, pjesnik: "Cecelja je postao idealna slika svih onih svećenika, kojima je bilo dano razumjeti znak vremena dajući za svoj narod dušu i tijelo sazidavši tako sebi među potomstvom nerazorivo djelo spomena." *(Lucijan Kordić, Krateri i Gejziri, Chicago 1978. str. 109.)*

Fra Dominik Šušnjara, dušobrižnik u Münchenu: "Noćas je *(2. srpnja 1989. u 23 sata)* u Salzburgu umro vlč. Vilim Cecelja, hrvatski svećenik, dušobrižnik Hrvata u Austriji tamo od 1945. do danas, veliki hrvatski rodoljub, otac i majka hrvatske sirotinje, osobito izbjeglica i beskućnika, golih i gladnih, bolesnih. Cecelja je držao visoko barjak vjere i ljubavi prema domovini Hrvatskoj". *(Dominik Šušnjara u svom rokovniku, S. Čovo, Fra Dominik Šušnjara – život i djelo, Makarska 1968, str. 243.)*

Vlč. Cecelja i fra Lucijan Kordić

Vlč. Cecelja i fra Dominik Šušnjara

Vranekovićev dnevnik

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojima je on opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću od 5. prosinca 1951. do mučeničke smrti 10. veljače 1960.

Prisjećajući se dvogodišnjice premještaja iz Lepoglave u Krašić, 6. XII. 1953., u šetnji bl. Alojzije reče župniku Vranekoviću: „Uz milost Božju nismo popustili. Prije pet godina i tri mjeseca ondje, a sada ovdje dvije godine i tko zna, što ćemo još pretrpjeti. Ali klonuti – oslobodi nas dobri Bog!“

25. XI. 1953.

„Po drugi put čitam kanonske popise za izbor pape. Kako li je to mudro Crkva uredila! Tu je iskustvo od 2000 godina!... Sreća je što čovjek može otkloniti izbor... No, ako bi većina ili svi bili za nekoga, onda bi taj morao to primiti kao volju Božju... “

26. XI. 1953.

„Koliko god puta čitam u *Svetom pismu* o Salamonu, ne mogu se nikako načuditi kako je taj najmudriji čovjek čovječanstva mogao počiniti tolike grijehe. Znao je naravski zakon Božji. Bog mu je često saopćio svoju volju, pa ipak je pogriješio. Sad još više razumijem onu: *Cum timore et tremore salutem vestram operamini.*“

Slika Barbare Stepinac, r. Penić, majke bl. Alojzija Stepinca, na dan njegove posvete za biskupa, 24. lipnja 1934., „s krunicom u ruci, u skrušenoj molitvi za sina Alojzija! Možda nikad fotografu nije uspjelo u jedan trenutak tako zorno osvijetliti, na ploču uhvatiti i ovjekovječiti glavni sadržaj i najdublji smisao cijelog jednog života!“ (S. Sakač)

27. XI. 1953.

„Gledam kako će se Rusija jednog dana raspasti barem u tri djela: Rusiju, Ukrajinu i Sibiriju. Amerikanci će to učiniti. Tada bude tu sloboda da se izvede velika vjerska obnova i procvat.“

***

Postavlja se Lurdska spilja. Nadgledao radove, vesele ga, savjetuje.

1. XII. 1953.

„Baš me zanima hoće li naši u Zagrebu izdati okružnicu o proslavi 100 godina Imakulate. Želio bih da ovdje učinimo, koliko samo možemo u slavu Presvete Bogorodice, neka bi se dobri Bog, po njezinu zagovoru smilovao jadnom našem narodu...“

3. XII. 1953.

Na šetnji: „Što više čitam proroka Iliju, ukazuje mi se sve divniji. Kako su tu krasne misli i pouke. Bog se eto tako pobrinuo za nj, da mu hranu donosi inače proždrljivi gavran. Tko će dokučiti mudrost Božju! Kako li se brine za one, koji ga traže.“

***

Na šetnji prolazi preko vrsne trave i finih grmova borovice, što bi se iskopali, stavili u zemljane tegle i postavili u Lurdsku špilju i na oltar sada u zimi... „To mi se najviše mili. To je na kraju mirisavo drvo i po

mom ukusu odgovara za ovu svrhu. Čemu papirnato cvijeće, kad eto Božja priroda ima tako lijepih stvari, samo ih treba potražiti i koristiti!“

S nekim posebnim zanosom i ushićenjem traži što bi najbolje odgovaralo da se okiti Gospin kip! Ime Marijino izgovara s posebnim pijetetom. Često je spominje i o njoj govori.

***

Sprovod je Eminencijine rođakinje Barbare Torbar. Pred grobljem dočeka sprovod sa šogorom Mrzljakom i pridruži se povorci. Stane u sredinu među muževe. Kardinal među svojima! Materijalno nije htio pomoći rodbinu, ali duhovno da! Tako je i za ovu pokojnicu već danas služio requiem ...

***

Na šetnji govoreći malo o CMD-u reče: „Ah znam, dosta je svećenika silom dovedeno na skupštinu u Zagreb. Tako npr. Petrinec. Ali eto, on je išao i u Sarajevo na sastanak. Ovi to dobro prate i presija za presijom – i evo ga i na skupštini u Zagrebu.“

Bl. Alojzije Stepinac usvojio je, čitajući povijest Crkve, pouku za sebe i za druge. Reče: „Imam prilike svaki dan čitati u martirologiju, zbijenu doduše, ali punu sadržaja, povijest tisuća svetih mučenika naše Crkve. Što su naše patnje prema njihovima? Ta me misao često zahvaća kada čitam martirologij.“ (Pismo p. Ivanu Kukuli, provincijalu DI, Krašić, 9. IX. 1959.)

***

Primio sam okružnicu Nadb. duh. stola o proslavi Marijanske godine 1954. Veseli ga to. „Svake ćemo subote uvečer imati pobožnost. U nedjelju dajte pripravite svijet i protumačite mu značenje toga jubileja. Potrudit ću se kroz ove 52 subote da propovijedam. Makar ih samo pet došlo na pobožnost, propovijedat ću i moliti se zajedno. Cijeli će se svijet sjediniti na poziv Sv. Oca, koji eto apelira na svako pojedino selo da u ovoj godini što više proslavi Mariju.“

5. XII. 1953.

Danas ujutro ispovijedao je odrasle, a poslijepodne djecu. Svi rado idu pred njega.

6. XII. 1953.

Adventska sv. ispovijed. Eminencija ispovijeda od pola 6 do pola 10 sati. Tu su Sajović, Petrović, Komerički, koji su se uspjeli probiti ovamo mimo milicije. Pričesnika osam stotina!

Mg. ph. Matija Penić reče Eminenciji da ljudi mnogo očekuju od Bermuda. „Ja Ti kažem“ – veli Eminencija – „da se varaju. Ja od toga sastanka ne očekujem ni toliko koliko je crno pod noktom. Jedina je nada Onaj gore i sada u ovoj godini Presveta Bogorodica.“

***

Navečer šeće pred kućom. Zadovoljan je što sam ujutro onako pozvao narod na proslavu Marijanske godine i reče: „Dobro bi bilo da još jednom pozovete i upozorite vjernike neka se zavjetom obvežu da će svake subote po jedan član obitelji dolaziti na subotnju pobožnost. Danas mi je Šandor Torbar prišapnuo: ‘E, ide nabolje.’ Kažem mu da su i ljudi danas nekako vedri bili.“ Svijet je podigao glavu videći da i stranaca (susjedne župe) danas nešto došlo u crkvu. Eminencija će na to: „Nije li Bogorodica već malo progovorila.“ – Kod večere nastavi dalje u tom smislu: „Kako su jadni svećenici koji su se dali prevariti. Što imaju sada od svega toga? Pa i oni u logoru, kao moj Talić, što imaju od toga, da su baš sada popustili, kad će se – izgleda – Bog smilovati jadnom narodu.“

***

Jučer smo se u razgovoru sjetili dvogodišnjice njegova dolaska u Krašić. Rekao je: „A eto, uz milost Božju nismo popustili. Prije pet godina i tri mjeseca ondje, a sada ovdje dvije godine i tko zna, što ćemo još pretrpjeti. Ali klonuti – oslobodi nas dobri Bog!“

***

Danas je ovamo stigao vlč. J. Pretnar iz Vrhovca. Donio je ovdje priloženi *testimonium paupertatis*

od Krakara.[1] „Jadan čovjek!" veli na to Eminencija. „Kamo gleda! Kajat će se on za to!"

***

Jučer sam dobio odluku od Ministarstva o porezu. Škandal! Umjesto da provedu odluku Vrhovnog suda, oni je preinačuju. Svećeničku zaslužbu ne oporezuju prema 4,7 %, nego po 1. skali. Nisu konkretno označili koliki je moj porez, nego i opet to prepustili kotaru. Taj pak oporezuje po 3. skali. I tako će mi još porez i povisiti. Nepravda prvoga reda! Pravna komedija!

7. XII. 1953.

Bio sam u Jaski. Kadlec me odvratio da idem intervenirati na financijski odsjek, rekavši: „Tebe najviše mrze, pa će ih interveniranje samo izazvati da ti još gore naude. Banković je spreman ponovnom tužbom na Vrhovni sud tužiti Ministarstvo. Uostalom Bogorodica će sigurno i tu pomoći...!" Pravo je rekao!

***

Radio Vatikan javlja ovih dana kako će svečano svijet slaviti Marijansku godinu. Ponoćke po cijelom svijetu na Imakulatu. Sveti Otac okružen djecom posebnim ophodom u Maria Maggiore otvara i proglašuje Marijansku godinu. Obred prenosi televizija. 'Pokret ljiljana' razvit će se u cijelom svijetu. To je borba mladeži za očuvanje čistoće. Iz Lurda kreće štafeta mladeži, prolazi cijelim Zapadom, a svršava u Irskoj. 'Kolumbovi vitezi' u SAD-u ispisat će na autocestama plavim slovima: *Ave Maria*. Sutra se u glavnu aulu Ujedinjenih naroda unosi kip Fatimske Gospe. Eminencija će na to: „Sad vidim da se nešto veliko sprema. Bogorodica će pomoći. Nemoguće je da se nebo ogluši na tolike vapaje. Pa neka od 400 milijuna katolika 200 milijuna ništa ne vrijedi. Oduzimamo još 100 milijuna, pa i još 50, koji ne prakticiraju vjerski život, još ostaje ogroman broj od 50 milijuna koji će u ovoj godini jurišati na nebo. Ah, veliki Bože! Tko će dokučiti mudrost i milosrđe tvoje! I sada će eto Višinski (u OUN-u) i toliki s njim gledati kip Fatimske Gospe! Nije bez razloga kad Sv. Otac ističe da se mnogome nada od ove proslave!"

8. XII. 1953.

Danas je Eminencija ispovijedao 2 i pol sata. „Vidim da i strani župljani dolaze ovamo – i kao da mene traže. Moram, makar svaku nedjelju, u ispovjedaonicu. Bogu hvala, svijet se lijepo ispovijeda. Neznatan će ih broj biti u župi koji se o Božiću ne bi ispovijedili."

***

Dr. Bogičević, dr. Popović, Pišonić, Stella.

9. XII. 1953.

Svakog mu dana dolaze djeca, a on tako rado razgovara s njima – i šali se. „To mi je najljepši odmor" – veli on. „Danas su mi donesli malu bebu i bezazleno mi reknu: 'Daj nam ju pokrsti!' – 'A to možete i vi!' – velim im. 'Kako? Mi to ne znamo!' – vele mi djeca. – 'Samo je poškropite vodom – i krštenje bu valjano!'"

***

„U Pazinu pozvali Božu Milanovića na miting. Dođe sa seminarcima. Govorio je. Rekao je narodu

Bl. Alojzije Stepinac pred oltarom Majke Božje Lurdske u kapeli sv. Ivana pokraj Krašića. U zbirci propovijedi o lurdskim ukazanjima, govoreći o pogubnosti materijalizma, reče: „Danas, kad materijalizam upire sve sile da ubije vjeru u vašim dušama u prekogrobni život, ne zaboravite pouku koju vam Majka Božja daje svojim ukazanjem u Lurdu prije sto godina. Bog naš je Bog živih, a ne mrtvih. Njemu sve živi!"

[1] „Potvrda o siromaštvu." Ta potvrda danas nije priložena uz Dnevnik. Po svoj prilici je riječ o dokumentu koji govori o učlanjenju vlč. Krakara u ČMD.

kako su 1945. on i Banko saopćili o hrvatskom i slovenskom žiteljstvu u Istri komisiji za razgraničenje. Narod zanosno kliče: 'Živjelo svećenstvo!' i sl. Komunisti ostali postiđeni, a kasnije su neki i svrgnuti, zato što nisu predvidjeli 'ovako neumjesne ovacije'." Eto, kad se samo malo pokaže desna strana, kako ljevica strada!

***

Suspendiranog Đurekovića narod zove: „Naš Arije!"

10. XII. 1953.

Neka žena Rožić i mladi čovjek iz Draganića kumovali su župljaninu Petkoviću[2] i silno žele da vide Eminenciju. Najavim ih, a on će veselo: „Ako mačka smije vidjeti cara, zašto ne bi oni mene!" – I razdragani odoše od njega. Rado svakoga prima.

11. XII. 1953.

„Tajnik mi nije dao daljnji popis onih koji su bili na skupštini CMD-a. No, doznao sam za njih iz drugog izvora. Čini mi se da im je u Zagrebu neugodno što su toliki bili, pa mi taje."

***

I prekjučer, odnosno 8. XII. o. g., dr. Bogičević je rekao sestri Predstojnici da ništa neugodnoga ne bismo smjeli reći Eminenciji. Ne treba on znati sve što se događa; neka samo miruje da ne narušuje dalje zdravlje. – No, Eminencija ne sudi tako.

„Životno je pitanje Crkve po srijedi, i ja ne mogu i ne smijem šutjeti!"

[2] Iz sela Hrženik

Molitva u čast blaženoga Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika

Gospodine, Bože naš,
Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost
čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.
Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk.
Njegova živa vjera u Isusa Krista i postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života na putu vječnoga spasenja.
/Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ... /
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.
Nakon toga izmoli:
Oče naš, Zdravo, Marijo, Slava Ocu, sa zazivom:
Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

Impressum

Časopis Blaženi Alojzije Stepinac (skraćeno Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.
God. XVI. (2009.), 1. veljače, broj 1. – 2.
Cijena: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD
Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara.
Izdavač: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca
Kaptol 31 – p. p. 949
10001 Zagreb
Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb
Adresa uredništva: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb; telefon (01) 48 14 920; faks: 48 14 921; „Spomen-zbirka iz ostavštine blaženoga Alojzija Stepinca", Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb, telefon: (01) 48 94 879 ili e-mail adresa: juraj.batelja@zg.htnet.hr
Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi „čudo", „svetost", „svetac" i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva.
Lektura: Marina ČUBRIĆ, prof.
Korektura: akad. Ante STAMAĆ
Tisak: Denona d.o.o., Zagreb

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjega broja *Glasnika* svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Tomislav IVOŠEVIĆ – Zagreb; s. Leopoldina IVASIĆ, SMI; s. Julijana TORBARAC, SMI; Marija KUČIŠ; Ivanka ŠIMUNIĆ – Varaždin; Marija ŠTIVIČIĆ, Ljerka EŠKINJA – Zagreb.

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:
POSTULATURA KARD. STEPINCA
I KUNSKI RAČUN: 2360000-1101605758
ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:

ZAGREBAČKA BANKA d.d. - ZAGREB
SAMOBORSKA 145 - HRVATSKA
SWIFT: ZABAHR 2X
KORISNIK: NADBISKUPIJA ZAGREBAČKA
POSTULATURA BL. ALOJZIJA STEPINCA
KAPTOL 31 - ZAGREB
IBAN: HR 40 23600001101605758.

Obavijesti

Obavijest čitateljima *Glasnika*

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj Glasnika može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp 949, 10001 Zagreb:

- BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J., **Svjetlo na putu života**, popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) /50 kn + poštarina/
- BATELJA, J., **Najljepše Mariji. Misli blagopokojnog kardinala-nadbiskupa Alojzija Stepinca o štovanju Majke Božje**, Zagreb, 1990. (30 kn + poštarina)
- **Sluga Božji Alojzije Stepinac** (kratki ilustrirani životopis), Zagreb, 1995. (30 kn + poštarina)
- ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1941.-1946.)**. Uvod napisali dr. J. BATELJA i dr. C. TOMIĆ, Zagreb, 1996. (80 kn + poštarina)
- ALOJZIJE-VIKTOR STEPINAC, **Pisma iz sužanjstva (1951.-1960.)**, (predgovor: mons. J. BOZANIĆ, nadbiskup zagrebački; uvod, bilješke i predmetno kazalo napisao i sastavio dr. J. BATELJA), Zagreb, 1998. (100 kn + poštarina)
- ALOJZIJE STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1934.-1940.)** Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (100 kn + poštarina)
- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca**, izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (180 kn + poštarina)
- VRANEKOVIĆ, J., **Dnevnik (1. dio), Bilješke o životu i djelovanju u Krašiću zatočenog nadbiskupa zagrebačkoga i kardinala Alojzija Stepinca.** Pozdravno slovo za knjigu napisao je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, a uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja. Pogovor je sastavio fra Bonaventura Duda, a ilustracije su iz arhiva Postulature (100 kn + poštarina)
- BATELJA J., *Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.*, Zagreb, 2008., (30 kn + poštarina).
- BATELJA J., *Blaženi Alojzije Stepinac i grad Varaždin*, Zagreb, 2008., (50 kn + poštarina)
- **KRIŽNI PUT S ALOJZIJEM STEPINCEM** – Tekst križnoga puta sastavio prof. Anton Šuljić, a postulator dr. Juraj Batelja probrao misli nadbiskupa i kardinala Stepinca o križnome putu te Isusovoj muci, smrti i uskrsnuću (15 kn + poštarina)
- ALOJZIJE KARD. STEPINAC, **Propovijedi o lurdskim ukazanjima** (priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja), pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; izdavač: Postulatura bl. Alojzija Stepinca i Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj; (50 kn + poštarina)
- ALOJZIJE KARD. STEPINAC, **Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu**, *Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca*: *Propovijedi iz sužanjstva*, sv. 2.; uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. BATELJA. (Cijena 50 kn + poštarina)

***

U Spomen-zbirci bl. Alojzija na Kaptolu 31 možete nabaviti medalju bl. Alojzija – odlivenu u srebru ili bronci, uokvirenu staklenim okvirom – koja može biti dragi dar ili uspomena. Cijena je 180 kn.

***

Litanije u čast bl. Alojzija Stepinca možete naručiti na adresi Postulature

***

Vjernici koji na Blaženikov zagovor budu uslišani – zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost – neka opis uslišanja i cjelovitu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

dr. Juraj Batelja, postulator
Kaptol 18, p. p. 949
10001 ZAGREB

Neistinite tvrdnje o skoroj kanonizaciji

Pojedine hrvatske televizijske postaje i dnevne tiskovine objavile su 22. i 23. rujna 2008. vijest da je postulator za promicanje kanonskog postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca predao Kongregaciji za kauze svetaca dokumente o *nekoliko čuda* i da će uskoro biti Stepinčeva kanonizacija. To je potpuna neistina koju je u Rimu izmislio gosp. Aldo Sinković, a svesrdno prenio novinar Silvije Tomašević. Takve neutemeljene vijesti samo uznemiruju javnost, a ne pridonose poznavanju istine. Bilo bi pristojno da se spomenuti pojedinci i ustanove zbog iznošenja podmetnute neistine ispričaju javnosti.

Istodobno pozivam sve štovatelje bl. Alojuzija Stepinca da mole za čudo po njegovu zagovoru. Postulatura nastoji i želi, a to žele svi hrvatski katolici i Crkva, istinom Evanđelja i krvlju Kristovih mučenika zasađena u svim krajevima svijeta, da se proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca dogodi u što skorije vrijeme, ali je za to potrebno puno raditi i žarko moliti. Ujedno zahvaljujem svim moliteljima i darovateljima koji svojom žrtvom i odricanjem pridonose što bržem i što lakšem dovršenju toga kanonskog postupka.

(J. Batelja, postulator)

Vjernici župa Col i Podkraj u Koparskoj biskupiji, koje je predvodio župnik i vipavski dekan Lojze Šinkovec, hodočastili u 15. lipnja 2008. najprije u Mariju Bistricu, a potom na grob bl. Alojzija Stepinca u zagrebačkoj prvostolnici, gdje su pjesmom i razmatranjem Laurteranskih litanija ojačali dušu za nošenje životnog križa

Zahvaljujemo svim čitateljima *Glasnika* koji su nam priopćili uslišanja zadobivena na zagovor bl. Alojzija Stepinca. Zahvaljujemo i svim ozdravljenima koji su se osobno javili i medicinskom dokumentacijom potkrijepili osvjedočenje da su ozdravili ili im se zdravstveno stanje poboljšalo po zagovoru bl. Alojzija Stepinca. Molimo cijenjene čitatelje da nam i dalje šalju takva svjedočanstva i potiču svoje prijatelje i znance da to isto učine. Istodobno neka mole da naš Blaženik što prije bude proglašen svetim.

Limena glazba iz Prosenika Začretskog (5.10.2008.), Župa Senj (11.10.2008.) i Udruga roditelja poginulih branitelja iz Zadra i okolice (12. 10. 2008.) na hodočašću u Krašiću.

Snimio: M. Sokol

Božji narod, hrvatski biskupi i brojni svećenici sudjelovali su pred zagrebačkom katedralom 21. rujna 2008. u euharistijskom slavlju i središnjoj proslavi proglašenja blaženim kard. A. Stepinca